कोशी प्रदेश सरकार

मन्त्रालयगत प्रगति विवरण

कोशी प्रदेश सरकार

आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय

विराटनगर, नेपाल

२०८३ जेष्ठ

आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्री
कोशी प्रदेश, विराटनगर

प्राक्कथन

प्रदेश सरकारका विषयगत मन्त्रालय तथा अन्य निकायको आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को विनियोजन, यथार्थ खर्च र प्रगतिका साथै चालु आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को विनियोजन ऐनद्वारा मन्त्रालय तथा निकायलाई विनियोजित बजेटको २०८२ चैत्र मसान्तसम्मको खर्चको विवरण र सम्पादन भएका महत्वपूर्ण कार्य समावेश गरी प्रस्तुत मन्त्रालयगत प्रगति विवरण तयार गरिएको छ।

आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा कुल विनियोजित बजेटको ८०.६५ % वित्तीय प्रगति भएको छ भने पूँजिगत खर्चको प्रतिशत ७९.३५% रहेको छ। चालु आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को चैत्र मसान्तसम्मको अवधिमा कुल बजेटको ३०.७२% खर्च भएको छ भने आयतर्फ लक्ष्यको ६३.०८% प्रतिशत प्राप्ति भएको छ। चैत्र मसान्तसम्म चालु तर्फ ३१.५८ प्रतिशत, पूँजिगत खर्च २४.३४% भएको छ भने स्थानीय तह अनुदान तर्फ ५०.२४% खर्च भएको छ। देशभित्रको आन्तरिक अवस्था र अन्तराष्ट्रिय परिवेशले लक्ष्य बमोजिम पूँजिगत खर्च लक्ष्य अनुरुप हुन नसकेको भएतापनि पछिल्लो समयमा पूँजिगत खर्चको दर बढ्दै गएको छ। प्रतिवेदनमा उल्लेख गरीएका तथ्य र तथ्याङ्कलाई विश्लेषण गर्दा प्रदेश सरकारले तय गरेको **'स्वच्छ, सुखी तथा सम्मुनत प्रदेश'** को सोच पूरा गर्ने दिशामा हामी निरन्तर अग्रसर छौं भन्ने महसुस भएको छ।

प्रदेश सरकारको आम्दानी, खर्चको अवस्था, विभिन्न मन्त्रालय वा निकायहरुबाट सञ्चालन भएका मुख्य मुख्य आयोजना वा कार्यक्रमहरुको प्रगति विवरणले संवैधानिक तथा कानूनी प्रावधानलाई पूर्णतः पालना गरेको छ। प्रस्तुत प्रतिवेदन यस क्षेत्रका प्रवुद्ध वर्ग, अध्येता, विश्लेषक र नीति निर्मातालाई फलदायी हुनेछ विश्वास लिएको छु। अन्त्यमा,प्रस्तुत प्रतिवेदन तयार गर्ने कार्यको नेतृत्व गर्ने आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयका सम्पूर्ण कर्मचारीहरु र विवरण उपलब्ध गराएर सहयोग गर्नुहुने विषयगत मन्त्रालयका सबै कर्मचारीहरुलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु।

....

विदुर कुमार लिङ्थेप
मन्त्री

प्रगति प्रतिवेदन सम्बन्धमा

नेपालको संविधानको धारा २०७ को उपधारा २ मा प्रदेशको अर्थमन्त्रीले प्रदेश सभामा वार्षिक अनुमान पेस गर्दा अघिल्लो आर्थिक वर्षमा प्रत्येक मन्त्रालयलाई छुट्याइएको खर्चको रकम र खर्च अनुसारको लक्ष्य हासिल भयो वा भएन त्यसको विवरण पनि साथै पेश गर्नुपर्नेछ, भन्ने व्यवस्था गरिएको छ। त्यसैगरी कोशी प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा उत्तरदायित्व ऐन, २०७८ को दफा १३ (क) मा 'आर्थिक मामिला मन्त्रालयले राजस्व र व्ययको अनुमानमा प्रत्येक मन्त्रालयलाई छुट्याइएको खर्च र खर्च अनुसारको लक्ष्य हासिल भयो वा भएन त्यसको विवरण समेत समावेश गर्नुपर्ने÷ व्यवस्था गरिएको छ।

उल्लेखित संवैधानिक एवम् कानूनी व्यवस्थाको पृष्ठभूमिमा आगामी आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को राजस्व र व्ययको अनुमान प्रदेश सभामा पेश गर्ने प्रयोजनको लागि यो "**मन्त्रालयगत प्रगति विवरण पुस्तिका**" तयार गरिएको छ। यस पुस्तिकामा आ.व. २०८१/८२ मा प्रत्येक मन्त्रालयमा विनियोजित बजेट र यथार्थ खर्चको एकीकृत तथा छुट्टाछुट्टै विवरण, चालु आ.व. २०८२/८३ को चैत्र मसान्तसम्मको खर्च तथा असार मसान्तसम्ममा हुने अनुमानित खर्चको विवरणहरु समावेश गरिएको छ। प्रस्तुत पुस्तिकाबाट चालु आ.व. २०८२/८३ को चैत्र मसान्तसम्ममा प्रदेश सरकारका मन्त्रालय तथा अन्य निकायहरुले हासिल गरेका मुख्य-मुख्य उपलब्धिहरुको जानकारी प्राप्त हुनेछ। साथै, आ.व. २०८२/८३ मा प्रदेश सरकारले संसदमा प्रस्तुत गरेको नीति तथा कार्यक्रम र बजेट वक्तव्यको कार्यान्वयनको स्थितिको जानकारी दिनेछ।

प्रस्तुत विवरणमा सम्बन्धित मन्त्रालय र अन्य निकायले उपलब्ध गराएका तथ्याङ्क, प्रगति एवम् सो सम्बन्धित विवरणका अतिरिक्त प्रदेश मन्त्रालयगत बजेट सूचना प्रणालीमा आधारित तथ्याङ्क प्रस्तुत गरिएको छ।

आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय,
कोशी प्रदेश

विषयसूची

परिच्छेद - १ 1

समष्टिगत प्रगति विवरण 1

१.१ विषय प्रवेश 1

१.२आ.व. ०८१/८२ को मन्त्रालय/निकायगत यथार्थ खर्च 1

१.३ मन्त्रालयगत खर्चको तुलनात्मक विवरण 2

१.४ राजस्व तथा अनुदान प्राप्ति 3

१.५आन्तरिक राजस्व संकलन 4

परिच्छेद - २ 5

मन्त्रालयगत प्रगति विवरण 5

२.१ कोशी प्रदेशसभा सचिवालय (२०२) 5

२.२ प्रदेश लोक सेवा आयोग (२१०) 7

२.३. मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय (२१६) 8

२.४ मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय (३०१) 9

२.५ आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय (३०५) 12

२.६. उद्योग, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय (३१२) 16

२.७. खानेपानी, सिँचाई तथा ऊर्जा मन्त्रालय (३१३) 30

२.८ आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय (३१४) 34

२.९. पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय (३२९) 39

२.१०. भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय (३३७) 42

२.११. सामाजिक विकास मन्त्रालय (३५०) 46

२.१२. स्वास्थ्य मन्त्रालय (३७०) 57

२.१३ प्रदेश योजना आयोग (३९१) 61

परिच्छेद - १

समष्टिगत प्रगति विवरण

१.१ विषय प्रवेश

नेपालको संविधानको धारा २०७ को उपधारा २ तथा प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७८ को दफा १३ समेतले आगामी आर्थिक वर्ष(आ.व.)को वार्षिक अनुमान प्रदेश सभामा पेस गर्दा अघिल्लो आ.व.मा प्रत्येक मन्त्रालयलाई विनियोजन गरिएको रकम र त्यसको प्रगतिको विवरण समेत संलग्न गर्नुपर्ने भनी गरिएको व्यवस्था अनुरुप अघिल्लो आ.व. ०८१/८२ को यथार्थ खर्च, चालु आ.व. ०८२/८३ को चैत्र मसान्तसम्मको खर्चको विवरण तथा चालु आ.व.को सो अवधिमा मन्त्रालयगत रुपमा तोकिएका लक्ष्य र सो को कार्यन्वयनको स्थितिको समेतको विवरण समावेश गरी यो प्रगति विवरण तयार गरिएको छ।

१.२आ.व. ०८१/८२ को मन्त्रालय/निकायगत यथार्थ खर्च

आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा प्रदेश सरकारको वार्षिक जम्मा रु. ३५ अर्व २७ करोड ९३ लाख बजेट विनियोजन भएकोमा सो बजेटको ७९.३५ प्रतिशत अर्थात् रु.२८ अर्व ४५ करोड १३ लाख खर्च भएको छ।

तालिका १- आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को प्रदेश सरकारको वार्षिक विनियोजन तथा खर्च

(रकम रु.हजारमा)

क.सं.	अनुदान संकेत	मन्त्रालय/निकाय	विनियोजन	खर्च	खर्च प्रतिशत	
					पूँजीगत	प्रगति
१	२०२	कोशी प्रदेश सभा सचिवालय	२४५८००	१९९३००	६३.९१	८१.०८
२	२१०	प्रदेश लोक सेवा आयोग	१२१९००	११६३००	९९.८८	९५.४१
३	२१६	मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय	२१३००	१८७००	९८.२९	८७.७९
४	३०१	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	३८२३००	२२१३००	७७.४४	५७.८९
५	३०५	आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	३९२२३००	३४१६४००	९१.२८	८७.१०
६	३१२	उद्योग, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	१६००१००	११७१९००	८७.५८	७३.२४
७	३१३	खानेपानी, सिंचाई तथा उर्जा मन्त्रालय	४४२५४००	४०४९६००	९४.७०	९१.५१
८	३१४	आन्तरिक मामिला तथा कानुन मन्त्रालय	१२८८८००	९४९६००	७२.९५	७३.६८
९	३२९	पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	२३९८२००	१८२९८००	७५.४०	७६.३०
१०	३३७	भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय	१११८०२००	८४९८८००	७६.६४	७६.०२
११	३५०	सामाजिक विकास मन्त्रालय	१२७०४००	९८३५००	६६.६३	७७.४२
१२	३७०	स्वास्थ्य मन्त्रालय	३४३२४००	२४०६२००	४६.६६	७०.१०
१३	३९१	प्रदेश योजना आयोग	५१८००	३०८००	५२.३७	५९.४६
१४	६०१	कर्मचारी सुविध तथा सेवा निवृत सुविधा	०	०	०.००	०.००
१५	६०२	अर्थ विविध	८१९००	०	०.००	०.००
१६	८०१	स्थानीय तह अनुदान	४८५६५००	४५५९१००	०.००	९३.८८
		जम्मा	३५२७९३००	२८४५१३००	७९.३५	८०.६५

१.३ मन्त्रालयगत खर्चको तुलनात्मक विवरण

दिईएको तालिकामा आर्थिक वर्ष २०८२/८३ मा कोशी प्रदेश सरकारका मन्त्रालय तथा अन्य निकायगत विनियोजन र चैत्रमसान्तसम्मको खर्चको प्रगति समावेश गरिएको छ।साथै अघिल्लो आर्थिक वर्षको सोही अवधिको खर्चको प्रगतिसँग पनि तुलना गरिएको छ।

तालिका २- पछिल्लो तीन वर्षको प्रदेश सरकारको वार्षिक विनियोजन तथा खर्च (चैत्र मसान्त सम्मको)

(रकम रु.हजारमा)

बजेट शीर्षक	आ.व.२०८०/८१			चालु आ.व.२०८१/८२			चालु आ.व.२०८२/८३		
	बजेट	खर्च	प्रगति	बजेट	खर्च	प्रगति	बजेट	खर्च	प्रगति
चालु खर्च	१२७२२५	५४७७३	४३.१%	१३३४२९	६०९२२	४५.७%	१३५४३०	४२७७१	३१.५८%
पूँजीगत खर्च	२०४१२१	६०९१०	२९.८%	१७२७९३	५६०९४	३२.५%	१७१४३०	४१७२६	२४.३४%
वित्तीय व्य.	१००	०	-	२००	०	-	१०००	०	०.००%
स्थानीय तह अनुदान	३६७४५	२०९४८	५७.०%	४६३७१	२७९१४	६०.२%	५१६३९	२५९४३	५०.२४%
कुल खर्च	३६८१९१	१३६६३१	३७.१%	३५२७९३	१४४९३०	४१.१%	३५९४९९	११०४४१	३०.७२%

स्रोत:-प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय, विराटनगर।

तालिका -३ अनुदान संकेत अनुसार खुद बजेट र खर्चको तुलनात्मक विवरण

(रकम रु.हजारमा)

क्र.स.	अनुदान संकेत	मन्त्रालय/ अन्य निकाय	०८१/०८२ चैत्र मसान्तसम्मको			०८२/०८३ चैत्र मसान्तसम्मको		
			खुद विनियोजन	खर्च	खर्चको प्रगति प्रतिशत	खुद विनियोजन	खर्च	खर्चको प्रगति प्रतिशत
१	२०२	प्रदेश व्यवस्थापिका	२४५७६३	१३३७६८	५४.४३	२७५६५२	११९७७५	४३.४५
२	२१०	प्रदेश लोक सेवा आयोग	११३६७५	७२८४३	६४.०८	९९०००	६३४९४	६४.१४
३	२१६	मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय	२१२८५	१३८५२	६५.०८	२२०००	१२०४१	५४.७३
४	३०१	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	३८२३१२	१३४८५८	३५.२७	५०५५००	११६७५६	२३.१०
५	३०५	आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	३५३४१८०	२०४६०२५	५७.८९	३००२४००	१०२४१०	३.४१

क्रस.	अनुदान संकेत	मन्त्रालय/ अन्य निकाय	०८१/०८२ चैत्र मसान्तसम्मको			०८२/०८३ चैत्र मसान्तसम्मको		
			खुद विनियोजन	खर्च	खर्चको प्रगति प्रतिशत	खुद विनियोजन	खर्च	खर्चको प्रगति प्रतिशत
६	३१२	उद्योग, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	१७१३८८५	६६७८१८	३८.९७	२०८८४७५	६०९३३०	२९.१८
७	३१३	खानेपानी, सिंचाई तथा उर्जा मन्त्रालय	४३४६४७३	१६७८१३९	३८.६१	४६०६८१०	१५३९३७२	३३.४२
८	३१४	आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय	१३३२०६७	५४७९७१	४१.१४	९६९३३५	२२८१०८	२३.५३
९	३२९	पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	२३९८१९०	९०६४९४	३७.८०	२८०५९०७	९७२८०३	३४.६७
१०	३३७	भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय	११०९८९७०	३५९९८०७	३२.४३	१०६५१०७०	२७२७८४१	२५.६१
११	३५०	सामाजिक विकास मन्त्रालय	१२७०३८३	५५७२६१	४३.८७	११५०३०५	५८७३७८	५१.०६
१२	३७०	स्वास्थ्य मन्त्रालय	३४६४३९२	१३२२७७२	३८.१८	३५८७०९९	१३४७९८८	३७.५८
१३	३९१	प्रदेश योजना आयोग	५१८२८	२००२६	३८.६४	८००००	२२४११	२८.०१
१४	६०१	कर्मचारी सुविधा तथा सेवानिवृत्त सुविधा	६००००	०	०.००	६००००	०	०.००
१५	६०२	अर्थ विविध -	३८९३५७	०	०.००	८८२४३३	०	०.००
१६	८०१	स्थानीय तह	४८५६५४०	२७९१३५८	५७.४८	५१६३९१४	२५९४३४५	५०.२४
कुलजम्मा			३५२७९३००	१४४९२९९४	४१.०८	३५९४९९००	११०४४०५३	३०.७२

१.४ राजस्व तथा अनुदान प्राप्ति

आ.व.२०८२/८३ चैत्र मसान्तसम्म संघीय राजस्व बाँडफाँट र आन्तरिक राजस्व समेत रु.११ अर्ब ५५ करोड ७ लाख **(वार्षिक लक्ष्यको ६३.३०%)** राजस्व सङ्कलन वा प्राप्ति भएको छ। यसै गरी संघ अनुदानको जम्मा रु.९ अर्ब १० करोड ९१ लाख **(वार्षिक लक्ष्यको ६२.८१%)** निकासा प्राप्त भएको छ। यस अवधिमा राजस्व र अनुदान गरी जम्मा रु.२० अर्ब ६५ करोड ९८ लाख रकम प्रदेश सञ्चित कोषमा प्राप्ति भएको छ।

तालिका –४ आ.व. २०८२/८३ को चैत्र मसान्त सम्मको राजस्व र अनुदान प्राप्तिको विवरण (रु.लाखमा)

आय शीर्षक	चालु आ.व.०८२/०८३			गत आको .व. तुलनामा वृद्धि
	वार्षिक लक्ष्य	चैत्रसम्मको प्राप्ति	प्राप्ति प्रतिशत	
संघीय राजस्व बाँडफाँट)	१२७४६६	८६४०३	६७.७९%	११.१९%

आय शीर्षक	चालु आ.व.०८२/०८३			गत आको .व. तुलनामा वृद्धि
	वार्षिक लक्ष्य	चैत्रसम्मको प्राप्ति	प्राप्ति प्रतिशत	
VAT(अन्तःशुल्क र रोयल्टी				
प्रदेशको आन्तरिक राजस्व (स्थानीय तहबाट प्राप्त हुने समेत)	५५०००	२९१०४	५२.९२%	-१२.८६%
संघ वित्तीय समानीकरण अनुदान	८९८३४	६३२७०	७०.४३%	-०.४७%
सशर्त अनुदान	४५७१०	२४६८१	५४.००%	३९.९९%
समपूरक अनुदान	३९१७	१३०१	३३.२१%	-६९.९१%
विशेष अनुदान	५५७२	१८३९	३३.००%	-५९.८३%
जम्मा	३२७४९९	२०६५९८	६३.०८%	२.६८%

नोटः नगद मौज्दात रु.३ अर्ब १३ करोड समेत चालु आ.व.२०८२/८३ को कुल आय अनुमान रु.३५ अर्ब ८७ करोड ९९ लाख रहेको छ।

१.५आन्तरिक राजस्व संकलन

गत आ.व.२०८१/८२ को चैत्र मसान्तसम्मको तुलनामा चालु आ.व.२०८२/८३ को चैत्र मसान्तसम्म प्रदेशको आन्तरिक राजस्वमा १२.८५ प्रतिशतले कमी आएकोछ। गत वर्षको तुलनामा आन्तरिक राजस्व संकलनमा चालु आ.व.मा यातायात क्षेत्रको आम्दानीमा सामान्य वृद्धि भएपनि अन्य शीर्षकमा राजस्व असुलीमा कमी आएको छ।

तालिका ५- आ.व.२०८२/८३ को चैत्र सम्म आन्तरिक राजस्व सङ्कलनको विवरण (रु.लाखमा)

महिना/ शीर्षक	सवारी साधन कर	घरजग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क	अनुमतिपत्र, यातायात क्षेत्रको आम्दानी	व्यवसाय रजिष्ट्रेशन दस्तुर	अनुदान/निकासा फिर्ता, बेरुजु	*स्थानीय तहबाट प्राप्त	शुल्क/दस्तुर/ जरिवाना	जम्मा मासिक राजस्व
चैत्रसम्मको जम्मा	९९१४	७४४२	५००७	५०७	९७८	१५४७	३७०९	२९१०४
वार्षिक लक्ष्य	१८४००	१५०००	८०००	९००	३३००	५०२६	४३७४	५५०००
चालु आ.व. चैत्रसम्मको प्रगति	५३.८८%	४९.६१%	६२.५९%	५६.३६%	२९.६४%	३०.७८%	८४.८०%	५२.९२%
गत आ.व. को चैत्रसम्मको प्राप्ति	१०५०१	८३६९	४९३५	६४८	३८८४	२०३२	३०२८	३३३९७
वृद्धि प्रतिशत	-५.५९%	-११.०८%	१.४६%	-२१.७३%	-७४.८२%	-२३.८६%	२२.५०%	-१२.८५%

*स्थानीय तहबाट प्राप्त राजस्वमा प्राकृतिक स्रोत विक्री शुल्क, मनोरञ्जन कर र विज्ञापन कर वापत प्रदेशलाई (४०%) प्राप्त हुने राजस्व रहेको छ।

तालिका ६- आ.व.२०८२/८३ को असार मसान्त सम्मको संसोधित खर्चको अनुमान (रु.हजारमा)

ववरण	चालु	पुँजिगत	वत्तीय	जम्मा
वा षक वनियोजन	१८६७३३२०	१७१०६५८०	१००००००	३५८७९९००
संसो धत अनुमान	१५३४०३९१	१२८०१८९६	४५४२३	२८१८७७०९

परिच्छेद - २

मन्त्रालयगत प्रगति विवरण

२.१ कोशी प्रदेशसभा सचिवालय (२०२)

(क) परिचय

नेपालको संविधानको धारा १७६ मा व्यवस्था भए बमोजिम गठित प्रदेशको प्रदेश सभा तथा यसको कामकारवाही सञ्चालन तथा व्यवस्थापन संविधानको धारा १९५ को उपधारा (२) को व्यवस्था, प्रदेश सभा नियमावली (संशोधन सहित), २०७४, प्रदेश सभा सचिवालय सञ्चालन ऐन, २०७६ र अन्य प्रचलित कानून बमोजिम हुँदै आएको छ। कोशी प्रदेश सभामा पहिलो हुने निर्वाचित हुने निर्वाचन प्रणालीबाट निर्वाचित ५६ जना र समानुपातिक प्रतिनिधित्वको आधारमा निर्वाचित हुने ३७ जना गरी जम्मा ९३ जना सदस्यहरु रहने व्यवस्था रहेको छ ।

मिति २०८२ भदौ २३ र २४ गतेको भएको आन्दोलनका कारण साबिक जिल्ला विकास समिति, विराटनगरको भवनमा रहेको कोशी प्रदेश सभाको सचिवालय पूर्णरुपमा जलेको कारण हाल मोरङको कटहरीमा रहेको कृषि थोक बजारमा रहेका संरचनाहरुको प्रयोग गरी कोशी प्रदेश सभाको सचिवालय संचालन भइरहेको छ।

(ख) ०८१।८२ को विनियोजित बजेट र खर्चको विवरण (रकम रु.हजारमा)

बजेट उपशीर्षक नं.	बजेट उपशीर्षक	वार्षिक कायम विनियोजन	खर्च रकम	खर्च प्रतिशत
२०२०००१३	प्रदेश सभा	३९९४	२९८४	७४.७%
२०२०००११३	प्रदेश सभा	१७९९६३	१५२०३६	८४.५%
२०२०००११४	प्रदेश सभा	२७५०	१६०८	५८.५%
२०२०००१२३	प्रदेश सभा सचिवालय	५६४८६	४०९०५	७२.४%
२०२०००१२४	प्रदेश सभा सचिवालय	२५७०	१७९२	६९.७%

(ग)२०८२।०८३ को चैत्र मसान्त सम्मको विनियोजन र खर्चको प्रगति विवरण (रकम रु.हजारमा)

क्र.स.	बजेट कोड	बजेट उपशीर्षक	बजेट			खर्च		
			चालु	पूँजिगत	जम्मा	चालु	पूँजिगत	जम्मा
१	२०२००००१	प्रदेश सभा	३६८८	०	३६८८	२१३७	०	२१३७
२	२०२०००११	प्रदेश सभा	१७९७६३	२७५०	१८२५१३	८५७९४	४३८	८६२३२
३	२०२०००१२	प्रदेश सभा सचिवालय	६१०४९	२८४०२	८९४५१	२९८२५	१५८२	३१४०७
कुल जम्मा			२४४५००	३११५२	२७५६५२	११७७५६	२०२०	११९७७६

(घ) आ.व. २०८२/८३ को नीति तथा कार्यक्रम/ बजेट कार्यान्वयनको स्थिति

नीति तथा कार्यक्रम बजेट वक्तव्यको बुँदा नं.	नीति तथा कार्यक्रम/बजेट वक्तव्यको मुख्य व्यहोरा	कार्यान्वयनको स्थिति
२०	प्रदेश सभाका गतिविधिलाई प्रविधिको प्रयोग एवम् अन्य माध्यममार्फत जनता समक्ष पुर्याइनेछ। प्रदेश सभाका कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि गरीनेछ ।	• संचार सँग सभामुख कार्यक्रम संचालन • विद्यालयसँग प्रदेश सभा कार्यक्रम ९ वटा भन्दा बढी विद्यालयमा संचालन
२१	अन्तरतह तथा अन्तरप्रदेश व्यवस्थापिका बीचको सम्बन्धलाई सुदृढ बनाउँदै विधायिकी तथा संसदीय अभ्यासलाई प्रभावकारी बनाउन संस्थागत क्षमता विकास गरीनेछ। प्रदेश सभाका पूर्व सदस्यको अनुभवलाई संस्थागत गरीनेछ ।	• स्थानीय तहमा कानून निर्माण र कार्यान्वयनको अवस्था विषयक अन्तरकृया (६ वटा स्थानीय तहमा)

(ङ)आ.व. ०८२।८३ को चैत्र मसान्तसम्ममा हासिल भएका मुख्य-मुख्य उपलब्धिहरु

मुख्य मुख्य कार्यक्रमको नाम	वार्षिक लक्ष्य (परिमाण)	चैत्र मसान्तसम्मको उपलब्धि (परिमाण)
विद्यालयसँग प्रदेश सभा कार्यक्रम संचालन	८	२
महिला माननीय सदस्यहरुका लागि नेतृत्व तथा क्षमता विकास कार्यक्रम	१	१
प्रदेश सभा स्थापना दिवस विशेष कार्यक्रम	१	१

(च) सम्पादित कार्यहरूको प्रगति

१. प्रदेश सभा बैठक संचालन - ३२

२. विषयगत समिति बैठक संचालन - ६५

३. विधेयक दर्ता पारित - ८

(छ) चालु आ.व.०८२।८३, चैत्र मसान्तसम्मको खर्च (रकम रू.हजारमा)

बजेट उपशीर्षक	वार्षिक कायम विनियोजन	चैत्रमसान्त सम्मको खर्च	खर्च प्रतिशत
प्रदेश सभा	३६८८	२१३६	६०%
प्रदेश सभा	१७९७६३	८५७९३	४७.७%
प्रदेश सभा	२७५०	४३७	१६%
प्रदेश सभा सचिवालय	६१०४९	२९८२४	४८.९%
प्रदेश सभा सचिवालय	२८४०२	१५८२	५.६%

२.२ प्रदेश लोक सेवा आयोग (२१०)

(क) परिचय

प्रदेश निजामती सेवा, प्रदेश प्रहरी सेवा, प्रदेश संगठित संस्थाको सेवा, प्रदेश अन्य सरकारी सेवा, स्थानीय सरकारी सेवा र स्थानीय तहको संगठित संस्थाको सेवाको पदमा उपयुक्त उम्मेदवार छनौटका लागि प्रदेश लोक सेवा आयोग (आधार र मापदण्ड निर्धारण) ऐन, २०७५ तथा प्रदेश लोक सेवा आयोग ऐन, २०७६ बमोजिम प्रदेश लोक सेवा आयोग गठन भई कार्य हुँदै आईरहेको छ।

(ख)आ. व. ०८१।८२ को ब.उ.शी.नं. अनुसारको विनियोजितबजेट र खर्चको विवरण (रकम रू. हजारमा)

बजेट उपशीर्षक	बजेट			खर्च			खर्च प्रतिशत		
	चालु	पूँजिगत	जम्मा	चालु	पूँजिगत	जम्मा	चालु	पूँजिगत	जम्मा
प्रदेश लोक सेवा आयोग	५१८५	०	५१८५	३६२९	०	३६२९	६९.९८		६९.९८
प्रदेश लोक सेवा आयोग	१०८३९०	८३००	११६६९०	१०४३६९	८२९०	११२६५९	९६.२९	९९.८८	९६.५५

(ग)चालु आ.व.०८२।८३ को चैत्र मसान्तसम्मको खर्च (रकम रू. हजारमा)

बजेट उपशीर्षक	बजेट			खर्च			खर्च प्रतिशत		
	चालु	पूँजिगत	जम्मा	चालु	पूँजिगत	जम्मा	चालु	पूँजिगत	जम्मा
प्रदेश लोक सेवा आयोग	६०८५	०	६०८५	४०७८	०	४०७८	६७.०२		६७.०२
प्रदेश लोक सेवा आयोग	९०९१५	२०००	९२९१५	५८५१०	९०६	५९४१६	६४.३६	४५.३२	६३.९५
जम्मा	**९७०००**	**२०००**	**९९०००**	**६२५८८**	**९०६**	**६३४९४**	**६४.५२**	**४५.३**	**६४.१४**

(घ)आ.व. २०८२/८३ को नीति तथा कार्यक्रम/बजेट वक्तव्यको कार्यान्वयन

नीति तथा कार्यक्रम बजेट वक्तव्यको संक्षिप्त व्यहोरा	बजेट वक्तव्यको मुख्य व्यहोरा	कार्यान्वयनको स्थिति
प्रदेश लोक सेवा आयोगबाट पदपूर्ति हुने प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवाको काम कारबाही छिटो, छरितो र गुणस्तरीय बनाउन आवश्यक रणनीतिक सुधार गरीने छ ।	पदपूर्ति तथा प्रतिशत निर्धारण लगायत विषयमा स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरुसँग अन्तरक्रियात्मक कार्यक्रम संचालन	आयोगको परीक्षा सम्बन्धी कार्यहरु पूर्व निर्धारित वार्षिक तालिका अनुसार सम्पादन हुँदै आएको ।

(ङ)आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को चैत्र मसान्त सम्म उम्मेदवार सिफारिसको विवरण

प्रदेश/स्थानीय	महिला	पुरुष	जम्मा
प्रदेश	९५	१६२	२५७
स्थानीय	३६६	४०२	७६८
जम्मा	४६१	५६४	१०२५

२.३. मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय (२१६)

(क) परिचय

प्रदेश सरकारको हकहित वा सरोकार निहित रहेको मुद्दामा मुख्य न्यायाधिवक्ताबाट प्रदेश सरकारको प्रतिनिधित्व गरीने, प्रदेश सरकार पक्ष/विपक्ष भई दायर भएका मुद्दा मामिलाका रोहमा प्रदेश सरकार र मातहतका निकायहरुका नाममा अदालतबाट भएका आदेश वा फैसलाको प्रभावकारी कार्यान्वयन भए वा नभएको अनुगमन गर्ने/गराउने, प्रदेश भित्रका विभिन्न हिरासतमा रहेका व्यक्तिलाई संविधानको अधिनमा रही मानवोचित व्यवहार भए नभएको विषयमा प्रतिवेदन गर्ने, प्रदेश सभामा आवश्यकता अनुसार कानूनी प्रश्नहरुमा आफ्नो राय व्यक्त गर्ने र न्यायिक अर्धन्यायिक निकायमा प्रदेश सरकारको तर्फबाट मुद्दा मामिलामा प्रतिनिधित्व र प्रतिरक्षा गर्ने जिम्मेवारी मुख्य न्यायाधिवक्तालाई रहेको छ।

मुख्य न्यायाधिवक्ताको काम, कर्तव्य, अधिकार र सेवाका अन्य शर्त सम्बन्धी (पहिलो संशोधन) ऐन, २०८१ तथा अन्य प्रचलित कानून बमोजिम यस कार्यालयको कार्य सम्पादन हुदै आईरहेको छ।

(ख) आ.व ०८१/८२ को विनियोजित बजेट र खर्चको विवरण **(रकम रू. हजारमा)**

बजेट उपशीर्षक नं	बजेट उपशीर्षक	वार्षिक बजेट (रु.हजारमा)	खर्च रकम (रु.हजारमा)	खर्च प्रतिशत
१	२१६०००११३	२०९३५	१८३२८	८७.५५%
२	२१६०००११४	३५०	३४४	९८.२९%
जम्मा		२१२८५	१८६७२	

(ख)सम्पादित कार्य र मुख्य मुख्य उपलब्धि

<u>कानुनी</u>

१. रायः- माग भएबमोजिम विभिन्न मन्त्रालय/कार्यालयलाई कानुनी राय प्रदान गरिएको

२. मुद्दाः- यस कार्यालयमा दर्ता भएका मुद्दा सङ्ख्या २०९, फर्छ्यौट भएको मुद्दा सङ्ख्या ८५

<u>कार्यक्रम</u>

१. बाल सुधार गृह, कारागार कार्यालय तथा हिरासत अनुगमन निरीक्षण कार्यक्रम झापा, तेह्रथुम, संखुवासभा, भोजपुर, धनकुटा, मोरङ, सुनसरी, खोटाङ, ओखलढुङ्गा, सोलुखुम्बु र उपयपुर जिल्लामा सम्पन्न गरिएको।

२. समुदायमा मुख्य न्यायधिवक्ताको कार्यक्रम मोरङ उर्लाबारी नगरपालिका-३ मा सम्पन्न गरिएको।

३. कानूनी सहायता अभिमुखीकरण कार्यक्रम विराटनगरमा सम्पन्न गरिएको।

४. मुख्य न्यायधिवक्ताको कार्यालयको स्थापना दिवस विराटनगर कार्यालयमै सम्पन्न गरिएको।

(ग) चालु आ.ब ०८२/८३ को चैत्र मसान्तसम्मको खर्च **(रकम रू. हजारमा)**

क्र.स.	बजेट कोड	बजेट उपशीर्षक	बजेट			खर्च			खर्च प्रतिशत			
			चालु	पूँजिगत	जम्मा	चालु	पूँजिगत	जम्मा	चालु	पूँजिगत	वित्तीय	जम्मा
१	२१६०००११	मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय	२१५००	५००	२२०००	११९१९	१२२	१२०४१	५५.४४	२४.४		५४.७३
कुल जम्मा			२१५००	५००	२२०००	११९१९	१२२	१२०४१	५५.४४	२४.४	०	५४.७३

२.४ मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय (३०१)

(क) परिचय

नेपालको संविधान बमोजिम प्रदेशको शासकीय प्रबन्धलाई जनमुखी, जवाफदेही र जनउत्तरदायी बनाउन सो अनुकूलको निर्णय लिने, निर्देशन दिने र समन्वय एवं नियन्त्रण गर्ने निकायको रूपमा कार्य गर्दै आएको यस कार्यालयको कार्यक्षेत्रभित्र सबै प्रदेश मन्त्रालय पर्दछन्। प्रदेश मन्त्रालय र मातहत कार्यालयहरुबाट सम्पादन हुने कार्यको रेखदेख, नियन्त्रण, निरीक्षण, समन्वय, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सम्बन्धी कार्य पनि पर्दछन्। साथै, प्रदेश सरकारको कार्य सम्पादनका सन्दर्भमा सङ्घ तथा स्थानीय तहहरूसँग समन्वयको कार्य समेत यो कार्यालयको जिम्मेवारी भित्र रहेको छ। प्रदेश सरकार (कार्यविभाजन) नियमावली, २०७९ अनुसार यस कार्यालयलाई ३० वटा कार्य जिम्मेवारी तोकिएका छन्। प्रदेश सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०७६ तथा प्रदेश सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) नियमावली, २०७७ ले प्रदान गरेका जिम्मेवारी अन्तर्गतका कार्य समेत मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयले सम्पादन गर्दै आएकोछ।

(ख)आ. व. ०८१।८२ को विनियोजित बजेट र खर्चको विवरण (रकम रू. हजारमा)

बजेट उपशीर्षक	बजेट			खर्च			खर्च प्रतिशत		
	चालु	पूँजिगत	जम्मा	चालु	पूँजिगत	जम्मा	चालु	पूँजिगत	जम्मा
मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	२००६५०	३७८००	२३८४५०	१४८९८२	२८९०१	१७७८८३	७४	७६.४६	७४.६
प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग	१४१३३६	१८००	१४३१३६	४०९६०	१७६५	४२७२५	२८.९८	९८.०७	२९.८५

बजेट उपशीर्षक	बजेट			खर्च			खर्च प्रतिशत		
	चालु	पूँजिगत	जम्मा	चालु	पूँजिगत	जम्मा	चालु	पूँजिगत	जम्मा
कार्यक्रम (संघ शसर्त अनुदान)									
स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान(संघ शसर्त अनुदान)	७२५	०	७२५	७२२	०	७२२	९९		९९.५४
	३४२७११	**३९६००**	**३८२३११**	**१९०६६४**	**३०६६६**	**२२१३३०**	**५५.६३**	**७७.४४**	**५७.८९**

(ग)०८२।०८३ को चैत्र मसान्त सम्मको खर्च (रकम रू. हजारमा)

बजेट उपशीर्षक नं.	बजेट उपशीर्षक	वार्षिक कायम विनियोजन	चैत्रमसान्त सम्मको खर्च	खर्च प्रतिशत
३०१०००११	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	२४००००	९३०९८	३८.७९
३०१९११२०	प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम (संघ शसर्त अनुदान)	१७३०००	२३०७३	१३.३४
३०१९११२१	स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान (संघ शसर्त अनुदान)	७००	५८५	८३.५८
३०१९११२२	प्रदेश सहयोग कार्यक्रम (संघ शसर्त अनुदान)	९१८००	२०५२२	२२.३५

(घ)आ.व. २०८२/८३ को नीति तथा कार्यक्रम/ बजेट कार्यान्वयन (चैत्र मसान्तसम्मको)

नीति तथा कार्यक्रम/बजेट वक्तव्यको मुख्य व्यहोरा	कार्यान्वयनको अवस्था
प्रदेश सरकारको क्षेत्राधिकार भित्रका पूर्वाधार संरचना निर्माण, परियोजना विकास र नीति तथा कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि अनुगमन, सुपरीवेक्षण तथा मूल्याङ्कन प्रणाली व्यवस्थित गरीनेछ।	• प्रदेश सहयोग कार्यक्रम PSP मार्फत मुख्यमन्त्री ड्यासबोर्डको निर्माण भई कार्यान्वयनमा रहेको। • मन्त्रालय र निकायको नियमित अनुगमन गरिएको।
प्रदेश सरकारको नीति, कार्यक्रम, योजना तथा बजेट कार्यान्वयनको अवस्थालाई विद्युतीय प्रणालीमा आवद्ध गर्दै सुपरीवेक्षण र अनुगमन गर्न मुख्यमन्त्री ड्यासबोर्डको सुधार गरी सञ्चालन गरीनेछ।	• प्रदेश सहयोग कार्यक्रम (PSP) मार्फत मुख्यमन्त्री ड्यासबोर्डको निर्माण भई कार्यान्वयनमा रहेको।
सेवानिवृत्त कर्मचारीको निवृत्तभरण प्रणालीलाई दीर्घकालीन रुपमा सुनिश्चित गर्न २०७६ साल श्रावण १ गतेबाट नियुक्त भएका प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवामा कार्यरत कर्मचारीका लागि योगदानमा आधारित निवृत्तभरण कोषको स्थापना तथा सञ्चालन गरीनेछ।	• कर्मचारी संचयकोषसँग योगदानमा आधारित निवृत्तिभरण कोष सञ्चालन सम्झौता सम्पन्न भएको।

संघीयता कार्यान्वयन, मौलिक हक एवम् मानव अधिकार, प्रशासन, सेवा सञ्चालन, पूर्वाधार संरचना लगायतका विषयमा विधेयक मसौदा गर्ने कार्यलाई एकत्रित एवम् व्यवहारिक बनाउँदै लगिनेछ। प्रदेश कानुनको उत्तर विधायिकी परीक्षण तथा अनुसन्धानलाई संस्थागत गरीनेछ। यसै आर्थिक वर्षमा प्रदेश विधायन विधेयक तर्जुमा गरीनेछ।	• प्रदेश विधायन ऐन स्वीकृत भएको।
परियोजना विकासलाई लगानीमैत्री बनाउन एकल विन्दु सेवा प्रणाली मार्फत सेवा प्रवाह गरीनेछ। कोशी प्रदेश लगानी सम्मेलनको उपलब्धिलाई शीघ्र एवम् प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि प्रदेश लगानी प्राधिकरणको संस्थागत संरचनामा सुधार गरीनेछ।	• प्रदेश लगानी सम्मेलनको Follow Up कार्यक्रम गरिएको।

(ङ) सम्पादित मुख्य मुख्य कार्यहरूको विवरण

- प्रदेश र स्थानीय तहको रणनीतिक साझेदारीमा गत आर्थिक वर्षमा सुरु भएका रंगेली (रंगेली, कानेपोखरी, सुनवर्षी र धनपालथान) र अर्जुनधारा (अर्जुनधारा, कनकाइ, बिर्तामोड र बुद्धशान्ति) मा निर्माण भइरहेका कोशी आपतकालीन सेवा केन्द्रहरूको निर्माण कार्य सम्पन्न हुने चरणमा रहेका छन्। अर्जुनधारामा ९५ प्रतिशत र रंगेलीमा ७० प्रतिशत प्रगति भइसकेको छ। साथै, यस आर्थिक वर्षमा सुरु भएको तेह्रथुमको अठराइमा (अठराइ र फेदाप) आपतकालीन सेवा केन्द्रको प्रगति १५ प्रतिशत पुगेको छ।
- प्रदेश तथा स्थानीय तहको रणनीतिक साझेदारीमा यस आर्थिक वर्षमा सूर्योदय (रोङ र सूर्योदय) मा सञ्चालन भएको फोहोरमैला व्यवस्थापन कार्यका लागि सम्भाव्यता अध्ययन, नगर फोहोर प्रोफाइल, अवलोकन भ्रमण सम्पन्न भई डीपीआर तयार भई स्वीकृत भएको छ र वातावरणीय मूल्याङ्कनको कार्य जारी रहेको छ। त्यसैगरी, रंगेली (रंगेली, कानेपोखरी, सुनवर्षी र धनपालथान) मा सम्भाव्यता अध्ययन तथा नगर फोहोर प्रोफाइल तयार भई डीपीआरका लागि कार्यसर्त स्वीकृत भएको छ।
- GEN-Z आन्दोलनका कारण क्षति पुगेका ३० स्थानीय तह र १५४ वडाहरूमा सेवा प्रवाहका लागि अत्यावश्यक सामग्री, जस्तै टेबल, कुर्सी, दराज, कम्प्युटर, ल्यापटप, प्रिन्टर, फोटोकपी मेसिन, घटना दर्ताका लागि आवश्यक उपकरण, औषधि लगायतका सामग्री वितरण गरिएको थियो। साथै, मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद् कार्यालय, प्रदेश सभा र यातायात कार्यालयमा समेत सामग्री उपलब्ध गराइएको छ।
- डिजिटल प्रणालीहरू, मुख्यतः मुख्यमन्त्री ड्यासबोर्ड, एकीकृत सरुवा प्रणाली, सम्पत्ति विवरणको खाम व्यवस्थापन, मन्त्रीज्यूहरूको समय व्यवस्थापन, डिजिटल हस्ताक्षर, स्थानीय तहका कानुनहरूको प्रदेशस्तरीय अभिलेखीकरण, परियोजना बैंक, अनलाइन प्रणाली, नागरिक—सभासद् संवाद प्रणाली, केस व्यवस्थापन प्रणाली र बेरुजु

व्यवस्थापन प्रणाली अध्यावधिक गरिएको छ। साथै सर्वर खरिद गरी जडान गरिएकोछ।

- प्रदेश सभाका सदस्यहरुलाई आयोजना बैंकसम्बन्धी अभिमुखिकरण ।
- १३७ तहहरुलाई स्थानीय शासन कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन प्रणाली (LGPAS) अभिमुखिकरण।
- मन्त्रालय तथा निकायको स्थायी तथा अस्थायी संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण स्वीकृत।
- प्रदेश समन्वय परिषद्को आठौं वैठक सम्पन्न गरेको।
- प्रदेश प्रशासनिक समन्वय परिषद्को चौथो बैठक सम्पन्न गरेको।
- प्रदेश किताबखानाबाट प्रदेश निजामती सेवा तर्फका कर्मचारीको नयाँ सिटरोल दर्ता तथा अध्यावधिक कार्य शुरु भएको।
- स्थानीय सरकारी सेवाका कर्मचारीको सिटरोल अध्यावधिक कार्य शुरु भएको।
- लगानी सम्मेलनको फलोअप कार्यक्रम सम्पन्न भएको।
- कोशी दर्पण लगानी विशेषाङ्क प्रकाशन भएको।
- मन्त्रालय तथा मातहतका निकायको नियमित अनुगमन हुने गरेको।
- उजुरी (हेलो सिएम, हेलो सरकार, अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग लगायतका) को छानविन तथा फर्छ्यौट सम्बन्धी कार्य भएको।

२.५ आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय (३०५)

(क) परिचय

आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय प्रदेश सरकारको समग्र आर्थिक नीति निर्माण, योजना तर्जुमा, बजेट व्यवस्थापन र वित्तीय सुशासन कायम गर्ने जिम्मेवारी भएको मन्त्रालय हो। मन्त्रालयको प्रमुख कार्यक्षेत्र अन्तर्गत समष्टिगत आर्थिक तथा वित्तीय नीति तर्जुमा, दीर्घकालीन र मध्यकालीन विकास योजना निर्माण, वार्षिक बजेटको अनुमान तथा विनियोजन, र प्रादेशिक राजस्व प्रशासन सञ्चालन रहेका छन्। यसका अतिरिक्त, प्रदेश सञ्चित कोषको व्यवस्थापन, सार्वजनिक खर्चमा मितव्ययिता र वित्तीय अनुशासन कायम गर्ने, सार्वजनिक-निजी साझेदारी तथा लगानी प्रवर्द्धन गर्ने, आर्थिक विषयमा राय परामर्श दिने एवं समन्वय गर्ने र प्रदेशस्तरीय विकास आयोजनाहरूको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्ने जस्ता कामहरू पनि प्रदेश सरकार (कार्यविभाजन) नियमावली, २०७९ बमोजिम यस मन्त्रालयको कार्यक्षेत्र भित्र पर्दछन्।

(ख) आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को खर्चको प्रगति विवरण (रकम रू. हजारमा)

बजेट कोड	बजेट उपशीर्षक	बजेट			खर्च			खर्च प्रतिशत		
		चालु	पूँजिगत	जम्मा	चालु	पूँजिगत	जम्मा	चालु	पूँजिगत	जम्मा
३०५०००११	आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	८५१२६	२५१०	८७६३६	४९३९५	१७१२	५११०७	५८.०३	६८.२	५८.३२
३०५०००१२	उदय परियोजनाः आर्थिक विकासका लागि नवप्रवर्तन र लगानी कार्यक्रम	१०५८९९	०	१०५८९९	१०३१११	०	१०३१११	९७.३७		९७.३७
३०५०१०११	प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय	३५२७८०८	८००	३५२८६०८	३३१५८६३	३०	३३१५८९३	९३.९९	३.७५	९३.९७
३०५०१०१२	प्रदेश लेखा इकाई कार्यालयहरू	३६९८९.२४	१७९१३	५४९०२.२४	३१७४२	१७६३१	४९३७३	८५.८१	९८.४२	८९.९३
३०५९११२०	उदय- आर्थिक विकासका लागि नवप्रवर्तन र लगानी कार्यक्रम (संघीय सशर्त)	१४५२३५	०	१४५२३५	०	०	०	०		०
		३९०१०५७.२४	२१२२३	३९२२२८०.२४	३५००१११	१९३७३	३५१९४८४	८९.७२	९१.२८	८९.७३

(ग) आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ आर्थिक वर्षको चैत्र महिनासम्मको खर्च (रकम रू. हजारमा)

क्र.स.	बजेट उपशीर्षक	बजेट			खर्च			खर्च प्रतिशत		
		चालु	पूँजिगत	जम्मा	चालु	पूँजिगत	जम्मा	चालु	पूँजिगत	जम्मा
१	आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	८८०८२	२०४४८	१०८५३०	३००६७	१८३६	३१९०३	३४.१३	८.९८	२९.४
२	उदय परियोजनाः आर्थिक विकासका लागि नवप्रवर्तन र लगानी कार्यक्रम	२२५०००	०	२२५०००	०	०	०	०		०
३	प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय	२२१५४५३	१२००	२२१६६५३	४३२४४	४३	४३२८७	१.९५	३.६१	१.९५
४	प्रदेश लेखा इकाई कार्यालयहरू	३९८१७	१०००	४०८१७	२२५८९	७२०	२३३०९	५६.७३	७२.०२	५७.११

५	प्रदेश राजश्व कार्यालय	१००००	९०००	१९०००	२४०७	१५०४	३९११	२४.०७	१६.७१	२०.५८
६	उदय-आर्थिक विकासका लागि नवप्रवर्तन र लगानी कार्यक्रम (संघ सशर्तअनुदान))	३९२४००	०	३९२४००	०	०	०	०		०
	जम्मा	२९७०७५२	३१६४८	३००२४००	९८३०७	४१०३	१०२४१०	३.३१	१२.९६	३.४१

(घ)आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को नीति कार्यक्रम तथा बजेट कार्यान्वयनको अवस्था (चैत्र मसान्तसम्म)

नीति तथा कार्यक्रम/बजेट वक्तव्यको व्यहोरा	कार्यान्वयनको अवस्था
राजश्व व्यवस्थापनलाई थप प्रभावकारी बनाउन नीतिगत सुधार तथा संस्थागत सुदृढीकरण गरिनेछ। संघ तथा स्थानीय तहसँग समन्वय गर्दै समग्र राजश्व परिचालनलाई व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ। आन्तरिक राजश्व अभिवृद्धिका लागि	१) प्रदेश राजश्व विधेयकको प्रारम्भिक मस्यौदा तयारी भएको। २) प्रदेश राजश्व कार्यालयको स्थापना भइ संचालनमा रहेको।
प्रदेशमा राजस्व प्रशासनलाई थप व्यवस्थित गर्न राजस्व विधेयक तर्जुमा गरीने।	
प्रदेश राजस्व कार्यालयको स्थापना गरी स्थानीय तहसँगको समन्वयमा राजस्व संकलनलाई थप प्रभावकारी बनाइने।	
राजस्व सुधार कार्ययोजना परिमार्जन गरी कार्यान्वयन गर्दै राजस्व परिचालनको कार्यलाई थप सुदृढ बनाइने।	प्रदेश राजश्व सुधार कार्ययोजना २०७९ कार्यान्वयन भईरहेको।
सुरक्षा निकाय, स्थानीय तह र सरोकारवालासँगको समन्वयमा राजस्व चुहावट नियन्त्रण गरीनेछ।	राजस्व कार्यालय मार्फत छलफल तथा अन्तरकृया सम्पन्न गरिएको।
सार्वजनिक खर्चलाई परिणाममुखी बनाउन चालु खर्चलाई वाञ्छित सीमाभित्र राख्दै आर्थिक तथा सामाजिक क्षेत्रमा दीर्घकालीन लाभ पुऱ्याउने गरी पूँजीगत खर्च वृद्धि गर्दै लगिनेछ। स-साना आयोजनामा बजेट विनियोजन गर्ने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गर्दै बहुवर्षीय तथा रुपान्तरणकारी आयोजनामा पर्याप्त स्रोत विनियोजन गरीनेछ।	बहुबर्षीय आयोजनामा रकमान्तर गरी आवश्यक श्रोत व्यवस्थापन गरिएको।
तथ्याङ्कमा आधारित नीति निर्माण गर्ने पद्धति विकास गर्दै प्रदेशस्तरको तथ्याङ्क संकलन, अभिलेखीकरण, प्रकाशन तथा व्यवस्थापनका लागि तथ्याङ्कसम्बन्धी कानुनको तर्जुमा गरीनेछ।	कोशी प्रदेश तथ्याङ्क ऐन, २०८२ जारी भएको। कोशी प्रदेश तथ्याङ्क नियमावली, २०८२ को मस्यौदा तयार भई मन्त्रिपरिषद्मा लगिएको।

प्रदेशका अन्य सरकारी कोष सम्बन्धी प्राप्त अध्ययन प्रतिवेदनलाई क्रमशः कार्यान्वयन गरीनेछ। अत्यावश्यक कार्यका लागि आकस्मिक कोषबाट खर्च गर्न कानुनी व्यवस्था मिलाइनेछ। सार्वजनिक खर्चलाई मितव्ययी, विश्वसनीय र पारदर्शी बनाउन विद्यमान कानुनी व्यवस्थालाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गरीनेछ।	कार्यान्वयन कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयनमा लगिएको।
प्रदेशको आकस्मिक अवस्थालाई तत्काल सम्बोधन गर्न आकस्मिक कोषको स्थापना गरिएको छ। आर्थिक अनुशासन कायम गर्न सरकारी कारोवार सञ्चालन निर्देशिका बमोजिम बाहेकका खाता क्रमशः बन्द गरीनेछ।	कोशी प्रदेश आकस्मिक कोष (स्थापना र सञ्चालन) सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयकको प्रारम्भिक मस्यौदाको तयार भएको। आकस्मिक कोषबाट खर्च गर्ने विषयगत मन्त्रालयसँग थप छलफल गरी विधेयकको अन्तिम मस्यौदाका क्रममा रहेको।
आन्तरिक तथा अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदनको समीक्षा गरी कार्यान्वयन गरीनेछ।	१ आन्तरिक लेखा परीक्षण प्रतिवेदन प्राप्त भएको। २.आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली दिग्दर्शन स्वीकृतिको अन्तिम चरणमा रहेको।
जनप्रतिनिधि तथा प्रदेश निजामती, स्थानीय सरकारी सेवाका कर्मचारीलाई सैद्धान्तिक र व्यवहारिक तालिम प्रदान गरी पेशागत तथा व्यवसायिक दक्षता अभिवृद्धि गरीनेछ।	मिति २०८२/०८/०१ देखि ०८/०७ सम्म प्रदेश प्रशासन सेवा/राजस्व समुहका नायव सुब्बा/ लेखापाल तथा मिति २०८२।०९।२१ गते देखि मिति २०८२।०९।२८ गते सम्म प्रदेश निजामती सेवा/ स्थानीय सरकारी सेवाका सह लेखापाल पदका नव सेवा प्रवेशी कर्मचारीहरुलाई सेवा संग सम्वन्धित आधारभूत तालिम संचालन गरिएको।
संघीय अर्थ मन्त्रालयको समन्वयमा प्रदेशको सार्वजनिक खर्च तथा वित्तीय उत्तरदायित्व मूल्याङ्कन (पेफा एसेस्मेन्ट) कार्यको सुरुवात गरीने।	अर्थ मन्त्रालयमा सहमति तथा प्राविधिक सहयोगका लागि पत्राचार गरिएको।
सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड तथा मितव्ययिता निर्देशिका, २०७९ र प्रदेश सार्वनजिक खरिद नियमावली, २०७७ लाई परिमार्जन गरीने।	प्रदेश सार्वजनिक खरिद नियमावलीको मस्यौदा तयार भएको।
प्रदेश स्तरीय आयोजना छनौट तथा बर्गीकरण सम्बन्धी कार्यविधि,२०८०, बहुवर्षीय ठेक्का सहमति सम्बन्धी मापदण्ड,२०८१ र आयोजना बैंक व्यवस्थापन कार्यविधि,२०८१ लाई एकिकृत गरीने।	आयोजनाको वर्गीकरण, आधार तथा मापदण्ड निर्धारण र आयोजना बैङ्क व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८२ स्वीकृत भई लागू भएको।
स्थानीय तहमा स्रोतको कमी पूरा गर्न, आन्तरिक आय वृद्धिको अनुपातमा स्थानीय तहलाई प्रदान गरीने वित्तीय समानीकरणको अंश क्रमशः वृद्धि गर्दै प्रदेशबाट स्थानीय तहमा हस्तान्तरण गरीने अन्य अनुदानको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि आवश्यक समन्वय र सहकार्य गरीनेछ।	प्रदेश राजस्व कार्यालयबाट स्थानीय तह, कारवालासँग छलफल अन्तरकृया र समन्वय भईरहेको।
साना तथा मझौला उद्यम व्यवसाय गर्न उद्यमशीलता विकासका लागि बैंकिङ कर्जामा आधारित कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाइनेछ।	१. व्यवसाय विकास सेवा प्रदायकहरुको सूची तयार

	भएको। २. साझेदार बैंक छनौट भइ सकेको।
उद्यमशीलता विकास, बैंकिङ कर्जा, प्रविधि तथा बजारमा पहुँच वृद्धि गर्न साना तथा मझौला उद्यम व्यवसाय लक्षित उदय परियोजना यसै आर्थिक वर्षदेखि सञ्चालन गरीने।	१. व्यवसाय विकास सेवा प्रदायकहरुको सूची तयार भएको। ३. साझेदार बैंक छनौट भइ सकेको।
प्रदेशमा क्रियाशिल राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्था र विकास साझेदारको स्रोतलाई प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्रमा परिचालन गरी दोस्रो आवधिक योजनाको लक्ष्य हासिल गर्न ती संस्थाको बजेट, कार्यक्रम र प्रगति अनुगमन गर्न मिल्ने विद्युतीय प्रणाली सञ्चालन गरीने।	विकास सहायता पोर्टल कार्यान्वयनमा रहेको।
बजेट कार्यान्वयनलाई थप जिम्मेवार र जवाफदेही बनाउन कार्यसम्पादन सम्झौतालाई निरन्तरता दिइनेछ।	माननीय मन्त्री तथा प्रदेश सचिव बिच कार्यसम्पादन समझौता सम्पन्न भएको।
बजेट कार्यान्वयन कार्ययोजना मन्त्रालय तथा निकायबाट २०८२ असार मसान्तभित्रै स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ।	वार्षिक कार्यक्रम कार्यायोजना स्वीकृत भएको ।
आर्थिक वर्षको पहिलो त्रैमासिक अवधिभित्रै आयोजना तथा कार्यक्रमको खरिद प्रक्रिया अगाडि बढाइनेछ।	खरिद योजन स्वीकृत ।
आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयबाट बहुवर्षीय आयोजनाहरुको कार्यान्वयन प्रगतिको स्थलगत अनुगमन गरी समिक्षा गरीने।	त्रैमासिक समिक्षा एवं अर्धवार्षिक मूल्यांकन प्रतिवेदन तयार गरी प्रकाशन गरिएको।
कोशी प्रदेशमा रहेका घरेलु उद्योगबाट उत्पादित ढाका, खाँडी, अल्लो लगायतका कपडालाई प्रदेशमा कार्यरत कर्मचारीलाई कार्यालय पोशाकको रुपमा प्रयोग गर्ने व्यवस्था गरीने।	प्रदेश निजामती कर्मचारीको पोशाक सम्बन्धि कार्यविधि, २०८३ कार्यान्वयनमा आएको।
सेवा निवृत्त कर्मचारीको निवृत्तभरण प्रणालीलाई दीर्घकालीन रुपमा सुनिश्चित गर्न २०७६ साल श्रावण १ गतेबाट नियुक्त भएका प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सरकारी सेवामा कार्यरत कर्मचारीका लागि योगदानमा आधारित निवृत्तभरण कोषको स्थापना तथा सञ्चालन गरीनेछ।	योगदानमुलक निवृत्तभरण कोष सम्बन्धी कानून बनेको। योगदानमूलक निवृत्तभरण कोष (स्थापना र सञ्चालन) गर्न कर्मचारी सञ्चय कोषसँग सम्झौता भईसकेको।

२.६. उद्योग, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय (३१२)

(क) परिचय

प्रदेश सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७९ बमोजिम **उद्योग, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय** प्रदेशको कृषि, पशुपन्छी, उद्योग, वाणिज्य, आपूर्ति र सहकारी क्षेत्रको समग्र विकास, प्रवर्द्धन र नियमन गर्ने प्रमुख निकाय हो। यस मन्त्रालयले कृषि तथा पशुपालनको आधुनिकीकरण, यान्त्रिकीकरण र व्यवसायीकरण गर्दै प्रादेशिक खाद्य सुरक्षा, कृषि बजार पूर्वाधार निर्माण, बीउबिजन र मलखादको आपूर्ति तथा गुणस्तर मापदण्ड निर्धारण गर्ने कार्य गर्दछ। यसैगरी, प्रदेश भित्रका घरेलु, साना,

मझौला तथा ठूला उद्योग र व्यापारिक फर्महरूको दर्ता एवं नियमन, औद्योगिक तथा व्यापार प्रवर्द्धन, खानी तथा खनिज पदार्थको अन्वेषण, र बजार अनुगमन मार्फत उपभोक्ता अधिकार संरक्षण गर्दै अत्यावश्यक वस्तुको सहज आपूर्ति व्यवस्थापन गर्नु यसको महत्त्वपूर्ण जिम्मेवारी हो। यसका अतिरिक्त, प्रादेशिक सहकारी संस्था तथा बैंकहरूको सञ्चालन र नियमन सम्बन्धी नीति तथा कानुन तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्दै कृषि, उद्योग र सहकारीको एकीकृत माध्यमबाट प्रदेशको उद्यमशीलता विकास र दिगो आर्थिक समृद्धि हासिल गर्ने बृहत् कार्यक्षेत्र यस मन्त्रालयले समेटेको छ।

मन्त्रालय अन्तर्गत ३ (तीन) प्रदेशस्तरीय निकाय - कृषि विकास निर्देशनालय, पशुपन्छी तथा मत्स्य विकास निर्देशनालय र प्रदेश सहकारी रजिष्ट्रार तथा प्रशिक्षालय रहेका छन्। जिल्लास्तरीय निकायहरूमा उद्योग, वाणिज्य तथा उपभोक्ता हित संरक्षण सम्बन्धी प्रशासनिक कार्य तथा सेवा प्रवाह गर्न १४ (चौध) वटा घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालयहरू, कृषि विकास सम्बन्धी प्रशासनिक कार्य तथा सेवा प्रवाह गर्न १४ वटा कृषि ज्ञान केन्द्रहरू तथा ३ वटा प्रयोगशाला र पशुपन्छी सम्बन्धी प्रशासनिक कार्य तथा सेवा प्रवाहका लागि १४ वटा भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्रहरू रहेका छन्।

(ख) आ.व. ०८१/८२ को विनियोजित बजेट र खर्चको विवरण (रु.हजारमा)

क्र.स.	बजेट उपशिर्षकनं.	बजेटउपशीर्षक	वार्षिक कायम विनियोजन	खर्च रकम	खर्चप्रतिशत
१	३१२०००११	उद्योग, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	१४०५७९	९२७९७	६६.०१
२	३१२००१३१	पहाडी क्षेत्र काष्ठफल तथा फलफूल विकास आयोजना (NAFHA)	८०४०	४९९९	६२.१८
३	३१२०१०११	कृषि विकास निर्देशनालय	३७८८२	३१२९४	८२.६१
४	३१२०१०१२	कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन सहयोग तथा तालिम केन्द्र	२५४८१	२२९२४	८९.९७
५	३१२०१०१४	माटो तथा मल परिक्षण केन्द्रहरू	१९६५२	१७०१२	८६.५७
६	३१२०१०१५	बिउ विजन प्रयोगशाला	१२०९४	९८८६	८१.७४
७	३१२०१०१६	बाली संरक्षण प्रयोगशाला	१६५५४	१५२७१	९२.२५
८	३१२०१०१७	कृषि ज्ञान केन्द्रहरु	१६२३२६	१२७३५०	७८.४५
९	३१२०१०१९	कृषि विकास कार्यक्रम	१२३५८६	११५७४९	९३.६६
१०	३१२०२०११	पशुपन्छी तथा मत्स्य विकास निर्देशनालय	९५५६८	७३७२१	७७.१४
११	३१२०२०१२	पशु सेवा तालिम केन्द्र	३८९६०	३५३५९	९०.७६
१२	३१२०२०१३	भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्रहरु	१३५३०३	१११३३१	८२.२८
१३	३१२०२०१४	पशु सेवा कार्यक्रम	९९९८८	९३८८५	९३.९
१४	३१२०३०१२	सहकारी रजिष्ट्रार तथा प्रशिक्षालय	४६२००	३५९९५	७७.९१
१५	३१२०४००२	उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति कार्यक्रम	२१५४७८	१७०१७०	७८.९७
१६	३१२०४००३	घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालयहरु	१८७४८२	१३९२२८	७४.२६
१७	३१२९११२१	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण परियोजना (संघ शसर्त अनुदान)	१७६७०	१६६२३	९४.०८
१८	३१२९११२४	पशु सेवा विभाग (संघ शसर्त अनुदान)	६१२०	५६७७	९२.७७
१९	३१२९११२५	कृषि विभाग (संघ शसर्त अनुदान)	१५२००	१२५९०	८२.८३

क्र.स.	बजेट उपशिर्षकनं.	बजेटउपशीर्षक	वार्षिक कायम विनियोजन	खर्च रकम	खर्चप्रतिशत
२०	३१२९११२६	बीउ प्रवर्द्धन तथा गुण नियन्त्रण कार्यक्रम (संघ शसर्त अनुदान)	२९००	१८५९	६४.११
२१	३१२९११२७	पहाडी क्षेत्र काष्ठफल तथा फलफुल विकास आयोजना (संघ शसर्त अनुदान)	१९३०७२	३८०५०	१९.७१
कुल जम्मा			१६००१३५	११७१७७०	७३.२३

(ग) आ.व.०८२/८३ चैत्र मसान्तसम्मको खर्च (रु.हजारमा)

क्र.स.	बजेट उपशीर्षक नं.	बजेटउपशीर्षक	वार्षिक कायम विनियोजन	चैत्र मसान्तसम्मको खर्च	खर्च प्रतिशत
१	३१२००००२	उद्योग, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय (कार्यक्रम खर्च)	१७१८८०	१०२३	०.६
२	३१२०००११	उद्योग, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	१३८४५५	४३२७७	३१.२६
३	३१२००१३१	पहाडी क्षेत्र काष्ठफल तथा फलफूल विकास आयोजना (NAFHA)	६५१६	३६२१	५५.५७
४	३१२०१०११	कृषि विकास निर्देशनालय	४२६७८	१८९१६	४४.३२
५	३१२०१०१२	कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन सहयोग तथा तालिम केन्द्र	३६५३३	१२०४९	३२.९८
६	३१२०१०१४	माटो तथा मल परिक्षण केन्द्रहरू	१६८२३	८२६४	४९.१२
७	३१२०१०१५	बिउ विजन प्रयोगशाला	१४७४०	६०९१	४१.३२
८	३१२०१०१६	बाली संरक्षण प्रयोगशाला	१७३४६	८८६०	५१.०८
९	३१२०१०१७	कृषि ज्ञान केन्द्रहरु	१९९४९९	१००७७२	५०.५१
१०	३१२०१०१९	कृषि विकास कार्यक्रम	१२९४०७	२७९०१	२१.५६
११	३१२०२०११	पशुपन्छी तथा मत्स्य विकास निर्देशनालय	११२९९४	२१११२	१८.६८
१२	३१२०२०१२	पशु सेवा तालिम केन्द्र	३३२३८	१७१७७	५१.६८
१३	३१२०२०१३	भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्रहरु	१५२८९७	७९९८४	५२.३१
१४	३१२०२०१४	पशु सेवा कार्यक्रम	२५४४९१	९८६२५	३८.७५
१५	३१२०३०१२	सहकारी रजिष्ट्रार तथा प्रशिक्षालय	३०२२०	१६५६९	५४.८३
१६	३१२०४००२	उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति कार्यक्रम	२१४७९०	२४८४२	११.५७
१७	३१२०४००३	घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालयहरु	१६३५६८	७८४२१	४७.९४
१८	३१२९११२१	राष्ट्रिय एकीकृत कृषि आधुनिकिकरण कार्यक्रम (संघ शसर्त अनुदान)	१४३००	७२	०.५
१९	३१२९११२४	पशु सेवा विभाग(संघ शसर्त अनुदान)	७०००	१९६७	२८.११

क.स.	बजेट उपशीर्षक नं.	बजेटउपशीर्षक	वार्षिक कायम विनियोजन	चैत्र मसान्तसम्मको खर्च	खर्च प्रतिशत
२०	३१२९११२५	कृषि विभाग (संघ शसर्त अनुदान)	१५२००	४५२४	२९.७६
२१	३१२९११२६	बीउ प्रवर्द्धन तथा गुण नियन्त्रण कार्यक्रम (संघ शसर्त अनुदान)	३०००	९१५	३०.५
२२	३१२९११२७	पहाडी क्षेत्र काष्ठफल तथा फलफुल विकास आयोजना (संघ शसर्त अनुदान)	२३६५००	३४२९६	१४.५
२३	३१२९११२८	सिंचाइ आधुनिकीकरण अभिवृद्धि आयोजना (संघ शसर्त अनुदान)	७६४००	५१	०.०७
कुल जम्मा			२०८८४७५	६०९३२९	२९.१८

(घ) आ.व. २०८२/८३को नीति तथा कार्यक्रम/ बजेट वक्तव्यको बुँदा र कार्यान्वयनको स्थिति (चैत्र मसान्तसम्मको)

नीति तथा कार्यक्रमको बुँदा नं.	नीति तथा कार्यक्रमको मुख्य व्यहोरा	नीतिसँग सम्बन्धित क्रियाकलाप	कार्यान्वयनको स्थिति
९५	प्रदेशमा उद्योग, कृषि र सहकारी क्षेत्रको विकास र नियमनका लागि नीतिगत, कानूनी तथा संरचनागत सुधार गरीनेछ ।	कृषि ऐन/ औद्योगिक विकास नीति तर्जुमा	प्रदेश बीउ बिजन नियमावली, २०८२, प्रदेश जिवनाशक बिषादी व्यवस्थापन नियमावली, २०८२ स्वीकृत भएको।
		उद्योग सम्बन्धि विषयगत मापदण्ड तयारी	कोशी प्रदेश निजी तथा साझेदारी फर्म दर्ता (दोस्रो संशोधन)नियमावली, २०८२, उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति कार्यक्रम संचालन मार्गदर्शन, २०८२ स्वीकृत भएको।
		प्रदेश स्टार्ट अप नीति स्वीकृति	स्टार्टअपलाई बीउ पूँजी परिचालन कार्यविधि, २०८२ स्वीकृत भएको।
९६	बिउ बिजन उत्पादन र उत्पादकत्वमा बृद्धि गरी प्रदेशलाई बिउमा आत्मनिर्भर बनाइनेछ। गुणस्तरीय बिउको माध्यमबाट खाद्यान्नको उत्पादनमा वृद्धि गर्दै खाद्य र पोषण सुरक्षाको सुनिश्चितता गरीनेछ।	वीउ नमूना परीक्षण	वार्षिक ५५० वटा लक्ष्यमध्ये हालसम्म ५३४ वटा बीउ नमूनाको उमारशक्ति, चिस्यान र भौतिक शुद्धता परिक्षण गरी प्रतिवेदन उपलब्ध गराई प्रदेशमा बीउ बिजनको गुणस्तर नियमनमा सहयोग पुगेको ।
		वीउ प्रमाणीकरण	वार्षिक २३० मे.टन लक्ष्य मध्ये २४८ मे.टन बीउको प्रमाणीकरण कार्य सम्पन्न भई गुणस्तरीय बीउ उपलब्धतामा सहयोग पुगेको ।

नीति तथा कार्यक्रमको बुँदा नं.	नीति तथा कार्यक्रमको मुख्य व्यहोरा	नीतिसँग सम्बन्धित क्रियाकलाप	कार्यान्वयनको स्थिति
९७	माटोको स्वच्छता तथा उत्पादकत्व वृद्धिका लागि प्राङ्गारिक मलको उत्पादन तथा प्रयोगलाई प्राथमिकता दिइनेछ । स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा प्राङ्गारिक खेती प्रणालीलाई प्रोत्साहान गरी प्राङ्गारिक खेती प्रवर्द्धन गरीनेछ।	माटो परीक्षण शिविर संचालन तथा माटो सुधारका लागि कृषि चुन प्रवर्द्धन	माटो प्रयोगशाला तथा कृषि ज्ञान केन्द्रहरु मार्फत १७ वटा माटो परीक्षण शिविर संचालन गरी कृषि चुन वितरण गरिएको, साथै १५ स्थानमा घुम्ती प्रयोगशाला मार्फत माटो परीक्षण शिविर संचालन गरी माटो स्वस्थता प्रमाण पत्र वितरण गरिएको ।
		जैविक विषादी प्रवर्द्धन	बाली संरक्षण प्रयोगशालाबाट १५०० के.जी. ट्राइकोडर्मा सव कल्चर उत्पादन गरी किसानलाई वितरण,कृषि ज्ञान केन्द्रहरुबाट १९ स्थानका ४३८ कृषकहरुलाई जैविक तथा वानस्पतिक विषादीको बनाउने तरिका सम्बन्धी तालिम सञ्चालन गरी सामग्री वितरण गरिएको।
९८	उत्पादन लागत कम गर्ने, जलवायु परिवर्तन अनुकुलन र उन्नत प्रविधि हस्तान्तरणलाई प्रभावकारी बनाउँदै सहुलियतपूर्ण कर्जासहित ब्याज अनुदान कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाइनेछ।	उन्नत प्रविधि प्रदर्शन	विभिन्न बाली सम्वद्ध २८ उन्नत प्रविधि प्रदर्शनका क्रियाकलापहरुसम्पन्न गरिएको जसबाट मोरङ्गमा ह्याप्पी सुपर सिडरबाट मकै र गहुँ बाली रोपण प्रदर्शन, झापामा शुन्य खनजोतबाट मकै रोपण प्रदर्शन, ताप्लेजुङ्गमा आलु बालीमा मल्चिङ्ग प्रविधि, भोजपुरमा अलैंची बगानको पुनर्स्थापना सम्बन्धी प्रदर्शन, विभिन्न तरकारी बालीमा मल्चिङ् र थोपा सिँचाइ सहित प्लाष्टिक टनेलभित्र खेती प्रदर्शन गरी कृषकहरुलाइ उन्नत प्रविधिको प्रयोग बारे जानकारी गराइएको।
		कृषि कर्जामा ब्याज अनुदान कार्यक्रम	२२ वटा बैंक/ सहकारी संस्था/ वित्तिय संस्थासँग सम्झौता गरी कुल २०१ जना कृषि उद्यमीलाई ३६ करोड १७ लाख कृषि कर्जा उपलब्ध गराई स्थलगत अनुगमन तथा प्रगतिका आधारमा ब्याज अनुदान उपलब्ध गराउने ब्यवस्था गरिएको।
१०१	पशुपन्छीहरूमा लाग्ने महामारी रोग नियन्त्रण गर्न खोप र जैविक सुरक्षाका विधि प्रयोगमा ल्याइनेछ। महामारी फैलिएमा तत्काल रोग नियन्त्रण गर्न द्रुत प्रतिकार्य टोली गठन र परिचालन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ। पशुहरुलाई	खोरेतरोग नियन्त्रण आयोजना	खोरेत रोग नियन्त्रणका लागि खोप कार्य अभिलेखिकरण सफ्टवेयर/एप्लिकेशन प्रयोग (AVIS) सम्बन्धी अभमुखिकरण, जिल्लास्तर प्राविधिक तथा प्रमुख सहजिकरण समितिको बैठक, सम्बन्धित सरोकारवालाहरुसंग अन्तरक्रिया कार्यक्रम, खोरेत रोगको सर्भिलेन्स तथा नमूना संकलन सम्बन्धी तालिम, खोरेत रोग सर्भिलेन्स (Seromonitoring- Pre and Post vaccination)संचालन गरिएको, यस आ.व.को पहिलो चरणमा १०६००५२ खोप लगाईएको,

नीति तथा कार्यक्रमको बुँदा नं.	नीति तथा कार्यक्रमको मुख्य व्यहोरा	नीतिसँग सम्बन्धित क्रियाकलाप	कार्यान्वयनको स्थिति
	खोरेत रोगबाटमुक्त बनाउने अभियानलाई तीव्रता दिइनेछ।		खोप लगाईएका पशुबाट ६६०५ सेरम नमूना संकलन गरिएको ।
		पशुपन्क्षीको खोप कार्यक्रम	पशुधनको संरक्षण तथा पशुपन्छीमा लाग्ने रोग नियन्त्रणका लागि खोरेत, पि.पि.आर., स्वाइन फिवर, रानिखेत, लम्फी स्कीन रोग बिरुद्ध जम्मा २८५२५८२ पशुपन्छीहरुलाई खोप लगाइएको ।
		प्राकृतिक प्रकोप तथा महामारी रोग नियन्त्रण (बर्डफ्लु रोग लगायत)	झापा, मोरङ र सुनसरी जिल्लामा फैलिएको बर्डफ्लु रोग नियन्त्रणका लागि भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्रका प्राविधिक टोलीहरू मार्फत हालसम्म १ लाख ९५ हजार ३२७ संक्रमित पन्छीहरु,५० हजार ६२८ के.जी. दाना,४५ हजार ८९५ क्रेट अण्डा नष्ट गरिएको ।
१०३	उन्नत नश्लका पशु विकास गर्न पशु नश्ल सुधार कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ। व्यावसायिक पशुपन्छी तथा मत्स्य फार्ममा उच्च उत्पादन क्षमता भएका पशुको पहिचान गरी त्यस्ता फार्मलाई स्रोत केन्द्रको रुपमा विकास गर्दै लगिनेछ।	कृत्रिम गर्भाधान	यस अवधिमा १२७८६२ वटा गाई, १२००८ भैसी ७४६बाख्रा ९५ वंगुरगरी जम्मा १४०७११ वटा पशुहरुमा उन्नत नश्लको सिमेनबाट कृत्रीम गर्भाधान मार्फत नश्ल सुधारमा सहयोग गरिएको।
१०४	कृषि उत्पादनमा अत्याधिक मात्रामा प्रयोग भई रहेको रासायनिक विषादीलाई न्यूनिकरण तथा स्वास्थ्यलाई प्रतिकूल असर पार्ने वस्तुको विक्री वितरणलाई नियन्त्रण गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।	समस्याग्रस्त क्षेत्रमा बाली संरक्षण कार्यक्रम/ विषादी सचेतना कार्यक्रम	बालीसंरक्षण प्रयोगशालाबाट हल्दीवारी गा.पा. झापाका ७७ चिया कृषक र साँगुरीगढी गा.पा. धनकुटाका ४३ सुन्तला कृषक परिवारमा बाली संरक्षण कार्यक्रम सञ्चालन, बराहक्षेत्र न.पा. सुनसरीमा ८५ जना कृषक, कृषि प्राविधिक तथा जनप्रतिनिधिको सहभागितामा विषादी प्रयोग मुक्त सप्ताह कार्यक्रम सम्पन्न, मोरङ र सुनसरीका ४ स्थानीय तहमा २१० कृषक विषादी सचेतना कार्यक्रममा सहभागी तथा कटारी न.पा. उदयपुर र माई न.पा. इलाममा ६३ कृषकहरुको सहभागितामा आई.पि.एम. एप्रोच प्रदर्शन सञ्चालन गरिएको।
१०६	नवप्रवर्तनमा आधारित उद्योगको स्थापना र विकासका लागि अध्ययन	बृद्धि मुखी उद्यमशीलता र	कार्यविधि स्वीकृत भइ राजपत्रमा प्रकाशित भएको ३ वटा पालिकाहरु मेरिङदेन गा.पा, गौरादह न.पा.

नीति तथा कार्यक्रमको बुँदा नं.	नीति तथा कार्यक्रमको मुख्य व्यहोरा	नीतिसँग सम्बन्धित क्रियाकलाप	कार्यान्वयनको स्थिति
	तथा अनुसन्धान गरीनेछ। स्टार्टअप उद्यम कार्यक्रम, ग्रामीण क्षेत्रमा वृद्धिमुखी उद्यमशीलता र रोजगारी सिर्जना कार्यक्रम सञ्चालन तथा एक निर्बाचन क्षेत्र एक विशिष्ट उद्यम कार्यक्रम सञ्चालन गरीनेछ ।	रोजगारी सिर्जना कार्यक्रम	र फाकफोकथुम गा.पा. मा कार्यक्रम संचालनमा रहेको ।
१०८	उपभोक्ताको हक अधिकारको संरक्षण र स्वच्छ प्रतिस्पर्धात्मक वातावरणको निर्माण गरीनेछ।वस्तु तथा सेवाको उचित मूल्य एवम् सहज उपलब्धता, गुणस्तर कायम, कालोबजारी र कृत्रिम अभाव नियन्त्रण गरी आपूर्ति व्यवस्थालाई सहज बनाउन उपभोक्ता सचेतना कार्यलाई प्रभावकारी बनाइनेछ।	उपभोक्ता अधिकार दिवस मनाउने	यस अवधिमा २ वटा उपभोक्ता अधिकार दिवस सम्पन्न ।
		बजार अनुगमन कार्यक्रम	२२० पटक बजार अनुगमन सम्पन्न गरिएको।
		उद्योग वाणिज्य अनुगन	५९२ वटा उद्योग, ५१५ वटा व्यापारिक फर्म अनुगमन सम्पन्न गरिएको।
१०९	सहकारी क्षेत्रमा हाल देखिएका अनियमिता, बचत अपचलन र ठगी नियन्त्रण गर्न प्रभावकारी नियमनको व्यवस्था गरीनेछ । सहकारी क्षेत्रको स्रोत साधन र पूँजीलाई उत्पादनशील क्षेत्रमा लगाउन प्रोत्साहन गरीनेछ।	समस्याग्रस्त सहकारी ब्यवस्थापन कार्यालय मार्फत वचत फिर्ता	विस हजार सम्म वचत हुने ३२५ जनालाई वचत फिर्ता, एक लाखसम्म वचत हुने ३४२ जनालाई वचत फिर्ताको कार्य भएको।
		सहकारी संस्थाहरूको अनुगमन (नमूना, सघन रपुनरावलोकन)	९४ वटा सहकारीको नियमित अनुगमन र १५ वटाको सघन अनुगमन र २९ वटा निष्क्रिय सहकारी संस्थाको र पालिकासँग १८ वटा संयुक्त अनुगमन गरिएको ।
		सहकारी नियमन कार्यक्रम	२१ वटा उजुरी छानविन गरी ५ वटा उजुरी फर्छ्यौट गरिएको, ८०८ वटा COPOMIS को पासवर्ड वितरण गरिएको, ५४९ वटा सहकारी संस्थाको विवरण संकलन गरिएको।

(ङ) आ.व. ०८२/८३ को चैत्र मसान्तसम्ममा हासिल भएका मुख्य-मुख्य उपलब्धिहरु (रु.हजारमा)

क्र.स.	मन्त्रालय/ कार्यालय	मुख्य मुख्य कार्यक्रमको नाम	चैत्र मसान्तसम्मको उपलब्धि (परिमाण)	वार्षिक विनियोजन	खर्च रकम	खर्च प्रतिशत
१	उद्योग, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	बैंक/वित्तीय संस्था/सहकारी संस्था मार्फत प्रवाह भएको कर्जामा ब्याज अनुदान कार्यक्रम	२२ वटा बैंक/सहकारी संस्था/वित्तिय संस्थासँग सम्झौता गरी कुल २०१ जना कृषि उद्यमीलाई ३६ करोड १७ लाख कृषि कर्जा उपलब्ध गराई स्थलगत अनुगमन तथा प्रगतिका आधारमा ब्याज अनुदान उपलब्ध गराउने ब्यवस्था गरिएको।	१७१८८०	१०२३	०.६
		प्राकृतिक प्रकोप तथा महामरी रोगनियन्त्रण (बर्डफ्लु रोग लगायत	झापा, मोरङ र सुनसरी जिल्लामा फैलिएको बर्डफ्लु रोग नियन्त्रणका लागि संक्रमित पन्छीहरु नष्ट गर्न आवश्यक जैविक सुरक्षा सम्बन्धी सामग्री मन्त्रालयबाट सम्बन्धित जिल्लाका भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्रहरुलाई उपलब्ध गराइएको। यस अवधिमा १ लाख ९५ हजार ३२७ बर्डफ्लु रोग संक्रमित पन्छीहरु, ५० हजार ६२८ के.जी. दाना,४५ हजार ८९५ क्रेट अण्डा नष्टगरिएको।			
२	कृषि विकास कार्यक्रम	कृषक तालिम (स्थलगत घुम्ती/जिल्ला स्तर)	५८ वटा स्थलगत घुम्ती तालिम मार्फत १५२७ जना कृषकलाई विभिन्न बालीको उन्नत खेती प्रविधि बारे क्षमता अभिवृद्धि गरिएको। ११ वटा जिल्ला स्तरीय तालिम मार्फत १९५ जना कृषकलाई व्यावसायिक तरकारी तथा फलफूल खेती सम्बन्धी सीप प्रदान गरिएको।	१२९४०७	२७९०१	२१.५६
		विद्यालयका विद्यार्थीसँग कृषि शिक्षा कार्यक्रम	४५ विद्यालयका १४४२ विद्यार्थीहरुलाई कृषिका विभिन्न विषयहरुमा तालिम प्रदान गरिएको।			
		जैविक तथा वानस्पतिक विषादी प्रयोग	१९ स्थानका ४३८ कृषकहरुलाई जैविक तथा वानस्पतिक विषादी बनाउने तरिका सम्बन्धी तालिम सञ्चालन गरी जैविक तथा वानस्पतिक			

क.स.	मन्त्रालय/ कार्यालय	मुख्य मुख्य कार्यक्रमको नाम	चैत्र मसान्तसम्मको उपलब्धि (परिमाण)	वार्षिक विनियोजन	खर्च रकम	खर्च प्रतिशत
		विस्तार कार्यक्रम	विषादी बनाउने सामग्री वितरण गरिएको।			
		सुन्तला जात बगैंचा व्यवस्थापन एवं सुदृढीकरण कार्यक्रम	२३ वटा स्थानमा कार्यक्रम सञ्चालन गरी ३०५ जना कृषकहरुको करिब ३५ हेक्टर क्षेत्रफलमा रहेका पुरानो एवं रोगग्रस्त सुन्तला जात फलफूल बगानको पुनर्उत्थान तथा सुदृढीकरणमा सहयोग गरिएको।			
		माटो परीक्षण/ घुम्ती प्रयोगशाला शिविर सञ्चालन तथा माटो सुधारका लागि कृषि चुन वितरण	१२ वटा स्थानमा माटो शिविर मार्फत १२०५ माटोको नमूना परीक्षण गरी पि.एचको आधारमा कृषि चुन वितरण गरिएको, ३ स्थानमा मोबाइल भ्यान मार्फत माटो परीक्षण शिविर सञ्चालनबाट ५०३ वटा माटोको नमूना विश्लेषण गरिएको।			
		उन्नत प्रविधि प्रदर्शन	विभिन्न बाली सम्वद्ध २८ उन्नत प्रविधि प्रदर्शनका क्रियाकलापहरु सम्पन्न गरिएको, जसबाट मोरङ्गमा ह्याप्पी सुपर सिडरबाट मकै र गहुँ बाली रोपण प्रदर्शन, झापामा शुन्य खनजोतबाट मकै रोपण प्रदर्शन, ताप्लेजुङ्गमा आलु बालीमा मल्चिङ्ग प्रविधि, भोजपुरमा अलैंची बगानको पुनर्स्थापना सम्बन्धी प्रदर्शन, विभिन्न तरकारी बालीमा मल्चिङ् र थोपा सिँचाइ सहित प्लाष्टिक टनेलभित्र खेती प्रदर्शन गरी कृषकहरुलाइ उन्नत प्रविधिको प्रयोग बारे जानकारी गराइएको।			
		कृषक पाठशाला/ प्लान्ट क्लिनिक कार्यक्रम सञ्चालन	विभिन्न तरकारी बालीमा १० वटा IPM कृषक पाठशाला सञ्चालन गरिएको, २० स्थानमा प्लान्ट क्लिनिक सञ्चालन गरी ९६६ जना कृषकको बाली नालीमा देखापरेका रोग/कीरा तथा अन्य खाद्यतत्वको कमीका नमूनाहरुको स्थलगत रुपमा परीक्षण			

क.स.	मन्त्रालय/ कार्यालय	मुख्य मुख्य कार्यक्रमको नाम	चैत्र मसान्तसम्मको उपलब्धि (परिमाण)	वार्षिक विनियोजन	खर्च रकम	खर्च प्रतिशत
			गरी प्राविधिक सेवा सल्लाह प्रदान गरिएको।			
		कष्टम हायरिङ सेन्टर मार्फत यान्त्रिकीकरण प्रवर्द्धन कार्यक्रम	झापा जिल्लामा रहेका ४ वटा कष्टम हायरिङ सेन्टरसँग सम्झौता गरि यन्त्र उपकरण प्रयोगमा प्रवर्द्धन गरिएको।			
		कन्काई सिंचाई आयोजना क्षेत्रमा उन्नत कृषि प्रविधि प्रदर्शन	आयोजना क्षेत्रका २ वटा स्थानीय तह (शिवसताक्षी र गौरादह) नगरपालिकामा रहेका समूह/सहकारीसँग समन्वय गरी प्रति स्थानीय तह १२ बिघाका दरले कुल २४ बिघामा राइस ट्रान्सप्लान्टरबाट धान रोपाईं प्रविधि प्रदर्शन अन्तर्गत धान रोपाइँ कार्य सम्पन्न गरिएको।			
३	पशुसेवा कार्यक्रम	पशुपन्छी उपचार सेवा	हालसम्म १४ वटै विज्ञ केन्द्रहरुबाट ४५५३४९ पशुपन्छीहरुको उपचार गरिएको ।	२५४४९१	९८६२५	३८.७५
		कृत्रिम गर्भधान कार्यक्रम	यस अवधिमा १२७८६२ वटा गाई, १२००८ भैसी ७४६ बाखा र ९५ वंगुरगरी जम्मा १४०७११ वटा पशुहरुमा उन्नत नश्लको सिमेनबाट कृत्रिम गर्भाधान गरिएको।			
		पशु खोप सेवा	खोरेत, पि.पि.आर.,स्वाइन फिवर, रानिखेत, लम्फी स्कीन रोग गरी जम्मा २८५२५८२ पशु लाई खोप लगाइएको।			
		पशु स्वास्थ्य शिविर	६ वटा विज्ञ केन्द्रहरुबाट ७ पटक पशु स्वास्थ्य शिविर सम्पन्न भएको, गाई ७३७ भैसी १३५ बाखा ३४१६ वंगुर ९० भेडा १९ कुखुरा १५४८ याक/नाक ९५र कुकुर २२ गरी जम्मा ६०६२ वटा पशुपन्छीहरुको परजिवि नियन्त्रण/ बाझोपन निवारणतथा अन्य रोगी पशुपन्छीहरुको उपचार गरी औषधि वितरण गरिएको।			
		व्यवसायिक मत्स्य फार्महरुमा स्थलगत मत्स्य उपचार तथा	४ स्थानमा कार्यक्रम सन्चालन गर्दा १३ वटा फर्महरुमा स्थलगत मत्स्य उपचार तथा प्राविधिक परामर्श सेवा प्रदान गरिएको।			

क्र.स.	मन्त्रालय/ कार्यालय	मुख्य मुख्य कार्यक्रमको नाम	चैत्र मसान्तसम्मको उपलब्धि (परिमाण)	वार्षिक विनियोजन	खर्च रकम	खर्च प्रतिशत
		प्राविधिक परामर्श सेवा				
		पशुपन्छी रोग निदान सेवा	३५१९९ वटा गोवर परिक्षण, रगत परीक्षण, दुध परीक्षण, छाला परीक्षण गरिएको।			
		व्यवसायिक पशु फार्महरुमा एकीकृत घुम्ती विशेषज्ञ पशु स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम	धनकुटा, इलाम र सोलुखुम्वुका विज्ञ केन्द्र बाट ३ पटक एकीकृत घुम्ती पशु स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम सम्पन्न भएको, ५५ वटा व्यवासायिक पशु फार्महरुमा गाई १७५ भैसी २५ बाखा १४४ वंगुर ३२ भेडा १२२ कुखुरा २११ गरी जम्मा ७०९वटा पशुपन्छीहरुको परीक्षण गरी उपचार गरिएको।			
४	पशुपन्छी तथा मत्स्य विकास निर्देशनालय	खोरेत रोग नियन्त्रण आयोजना	खोरेत रोग नियन्त्रणका लागि जिल्लास्तर प्राविधिक समिति बैठक, खोप कार्य अभिलेखिकरण सफ्टवेयर/एप्लिकेशन प्रयोग (AVIS) सम्बन्धी अभमुखिकरण, खोरेत रोग सम्बन्धी सरोकारवालाहरुसंग अन्तरक्रिया कार्यक्रम, जिल्लास्तर प्रमुख सहजिकरण समितिको बैठक, खोरेत रोग सर्भिलेन्स (Sero monitoring- Pre and Post vaccination), खोरेत रोगको सर्भिलेन्स तथा नमूना संकलन सम्बन्धी ३ दिने तालिम संचालन गरिएको यस आ.व.को पहिलो चरणमा १०६००५२ खोप लगाईएको। खोप लगाईएका पशुबाट ६६०५ सेरम नमूना संकलन गरिएको।	११२९९४	२१११२	१८.६८
५	बाली संरक्षण प्रयोगशाला	बाली संरक्षण कार्यक्रम/ विषादी सम्बन्धी सचेतनामूलक कार्यक्रम	९ वटा बाली उपचार शिविर मार्फत ३३८ जना कृषकहरुको ५४५ नमूना परीक्षण,१५०० के.जी. ट्राइकोडर्मा सव कल्चर उत्पादन गरी किसानलाई वितरण, आकस्मीक बाली संरक्षण सेवाबाट करिब १०५ हेक्टर क्षेत्रफलमा व्याक्टेरियल, ढुसीजन्य तथा कीराहरुको व्यवस्थापन,	१७३४६	८८६०	५१.०८

क्र.स.	मन्त्रालय/ कार्यालय	मुख्य मुख्य कार्यक्रमको नाम	चैत्र मसान्तसम्मको उपलब्धि (परिमाण)	वार्षिक विनियोजन	खर्च रकम	खर्च प्रतिशत
			झापाका ७७ चिया कृषक र धनकुटाका ४३ सुन्तला कृषक परिवारमा बाली संरक्षण कार्यक्रम, मोरङ र सुनसरीका २१० कृषकहरु विषादी सचेतना कार्यक्रममा सहभागी तथा उदयपुर र इलाममा ६३ कृषकहरुको सहभागितामा आई.पि.एम. एप्रोच प्रदर्शन सञ्चालन गरिएको।			
		बाली रोग कीरा पहिचान तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी स्थलगत तालिम	३ वटा स्थलगत तालिम संचालन बाट १०६ जना कृषकहरुको विभिन्न बालीमा देखिएका समस्याहरुको पहिचान तथा व्यवस्थापनका लागि सहयोग गरिएको।			
६	बिउ विजन प्रयोगशाला	बीउ नमूना परिक्षण/ प्रमाणिकरण/ बाली, भण्डार निरीक्षण	५३४ बीउ नमूनाको उमारशक्ति, चिस्यान र भौतिक शुद्वता परीक्षण गरिएको।	१४७४०	६०९१	४१.३२
			एग्रोभेटहरुबाट बीउ नमूना (९०) ल्याई परीक्षण गरिएको।			
			बीउ उत्पादकहरुको २४८ मे.टन बीउ प्रमाणीकरण गरिएको।			
			बीउ उत्पादकहरुको २८४ हे. बाली निरीक्षण गरिएको।			
			९ वटा बीउ भण्डारण पूर्वाधारहरुको निरीक्षण गरिएको।			
७	माटो तथा मल परीक्षण केन्द्र	माटो नमूना परीक्षण/ मलखाद्यको गुणस्तर विश्लेषण	कृषकहरुको ४८९ वटा माटोको नमूनाहरु परीक्षण गरी माटो स्वस्थता प्रमाण पत्र वितरण गरिएको,मल उत्पादन तथा बिक्री वितरण गर्ने उद्योग तथा कम्पनीहरुबाट प्राप्त ७१ वटा रासायनिक मल तथा प्राङ्गारिक मलको गुणस्तर विश्लेषण गरिएको।	१६८२३	८२६४	४९.१२
		माटो परीक्षण/घुम्ती प्रयोगशाला शिविर	माटो प्रयोगशाला झुम्काले कृषि ज्ञान केन्द्र र स्थानीय तहहरुसँग समन्वय गरी ७ स्थानमा र माटो प्रयोगशालाबाट १५ स्थानमा घुम्ती			

क्र.स.	मन्त्रालय/ कार्यालय	मुख्य मुख्य कार्यक्रमको नाम	चैत्र मसान्तसम्मको उपलब्धि (परिमाण)	वार्षिक विनियोजन	खर्च रकम	खर्च प्रतिशत
		संचालन तथा माटो सुधारका लागि कृषि चुन प्रवर्द्धन कार्यक्रम	प्रयोगशाला मार्फत माटो परीक्षण शिविर सञ्चालन गरी माटो स्वस्थता प्रमाण पत्र वितरण गरिएको ।			
८	कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन सहयोग तथा तालिम केन्द्र	व्यावसायिक कृषक तालिम	१७१ जना कृषकहरुलाई मिनिटिलर संचालन तथा मर्मत संभार/बीउ उत्पादक तथा व्यवसायीहरुलाई बीउ विजन उत्पादन तथा व्यवस्थापन/मौरी पालन/च्याउ उत्पादन तथा प्रशोधन सम्बन्धी तालिम प्रदान गरिएको।	३६५३३	१२०४९	३२.९८
९	पशुसेवा तालिम केन्द्र	व्यवसायिक पशुपन्छी पालन तालिम (कृषकस्तर)/ प्राविधिकस्तर तालिम	१३६ पशुपन्छी पालन गर्ने कृषकहरुलाई व्यवसायिक बाख्रा/ गाई भैसी/बंगुर पालन/पशु तालिम प्रदान गरिएको, १०१ जना प्राविधिकहरुलाई पशु प्रजनन तथा कृत्रिम गर्भाधान/ सर्जरी सम्बन्धी तालिम प्रदान गरिएको।	३३२३८	१७१७७	५१.६८
१०	उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति कार्यक्रम	उद्यमशीलता विकास तथा स्तरोन्नति कार्यक्रम	२५७ जनालाई उद्यमशिलता विकास सम्बन्धी, २५९ जनालाई उद्यम विकास तथा रोजगारसम्बन्धी, २४१ जनालाई युवा उद्यमशीलता तथा औद्योगिक जनशक्ति विकास सम्बन्धी र ५७ जनालाई स्थापन्न उद्यमीहरुको स्तरोन्नती सम्बन्धी तालिम संचालन गरिएको।	२१४७९०	२४८४२	१२
		उद्योग/बजार अनुगमन	५९२वटा उद्योग,५१५ वटा व्यापारिक फर्म र २२० पटक बजार अनुगमन सम्पन्न गरिएको।			
११	सहकारी रजिष्ट्रार तथा प्रशिक्षालय	सीप विकास तथा जनचेतना तालिम/ अनुगमन	४५५ जना प्रशिक्षार्थीहरु सहकारी संस्थाको कोपोमिस, सहकारी ब्यवस्थापन, सहकारी सचेतना र सहकारीका लागि आधारभूत तालिम प्रदान गरिएको। ९४ वटा सहकारीको नियमित र १५ वटाको सघन अनुगमन सम्पन्न गरिएको।	३०२२०	१६५६९	५४.८३
संघ शसर्त अनुदान तर्फ						

क्र.स.	मन्त्रालय/ कार्यालय	मुख्य मुख्य कार्यक्रमको नाम	चैत्र मसान्तसम्मको उपलब्धि (परिमाण)	वार्षिक विनियोजन	खर्च रकम	खर्च प्रतिशत
१	कृषि तर्फ	राष्ट्रिय एकीकृत कृषि आधुनिकिकरण कार्यक्रम	ब्लकक्षेत्र स्वीकृत भई प्रस्ताव आह्वान सम्बन्धीको सूचना प्रकाशन भईसकेको	१४३००	७२	०.५
		कृषि विभाग(संघ शसर्त अनुदान)	स्थानीयतह तथा कृषि ज्ञान केन्द्रका प्रमुख तथा प्रतिनिधिहरु सहभागितमा बीउ बिजन उत्पादन, आपूर्ति तथा व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७८ तथा बीउ बिजन प्रणाली (DESES) सम्बन्धी अभिमुखीकरण गोष्ठी सञ्चालन गरिएको, DESES मा आवद्ध ७ वटा उन्नत बीउ उत्पादकलाई प्रोत्साहन अनुदान रु ८,४१,४१६ उपलब्ध गराइएको, डिजिटल स्वायल म्याप (DSM) ११ स्थानहरुमा संचालनबाट ८८ माटोको नमूना संकलन तथा परीक्षण गरिएको।	१५२००	४५२४	२९.७६
		बीउ प्रवर्द्धन तथा गुण नियन्त्रण कार्यक्रम	बीउ गुणस्तर तथा फिल्ड निरीक्षण सम्बन्धी बीउ उत्पादकलाई प्राविधिक तालिम, फिल्डस्तरीय अन्तर्क्रिया गोष्ठी संचालन गरिएको।	३०००	९१५	३०.५
२	पशुपन्छी तर्फ	पशु सेवा विभाग(संघ शसर्त अनुदान)	महामारी/ आकास्मिक रोग नियन्त्रण र पशुपन्छीमा लाग्ने विभिन्न रोग नियन्त्रणका लागि खोप अभियान कार्य संचालनमा गरिएको।	७०००	१९६७	२८.११
३	पहाडी क्षेत्र काष्ठफल तथा फलफुल विकास आयोजना(संघ शसर्त अनुदान)	कृषक तथा प्राविधिक क्षमता अभिवृद्धि तालिम/कृषक पोषण पाठशाला सञ्चालन	आयोजना लागु भएका स्थानीय तहका ४३ जना SM र FGF लाई Safeguard सम्बन्धी तालिम, अगुवा कृषकलाई आयोजनाको लक्षित बालीहरुको Package of Practice सम्बन्धी तालिम, ६जिल्लाका १८ पालिकामा ५२ वटा कृषक पोषण पाठशाला (FNS) मा ११८८ जना कृषकहरु सहभागी गरी तरकारी तथा पोषणयुक्त बालीको खेती प्रविधि सम्बन्धी ज्ञान, सिप प्रदान गरिएको ।	२३६५००	३४२९६	१४.५
		कृषक समूह, सहकारी तथा	Scheme-2 अन्तर्गत ६०० हे. का लागि सम्झौता गरी हालसम्म १५०			

क्र.स.	मन्त्रालय/ कार्यालय	मुख्य मुख्य कार्यक्रमको नाम	चैत्र मसान्तसम्मको उपलब्धि (परिमाण)	वार्षिक विनियोजन	खर्च रकम	खर्च प्रतिशत
		कृषि उद्यमीहरूका लागि अनुदान (Scheme-2)	हेक्टरमा फलफूल बगैंचा स्थापना भएकोमा ३७ हे. क्षेत्रफलको कार्य सम्पन्न भई रु.८० लाख ७७ हजार अनुदान रकम भुक्तानी गरिएको ।			

२.७. खानेपानी, सिँचाई तथा ऊर्जा मन्त्रालय (३१३)

(क) परिचय

प्रदेश सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७९ बमोजिम प्रदेश भित्रको जलस्रोत, सिंचाई प्रणाली, खानेपानी, सरसफाइ र ऊर्जा क्षेत्रको समग्र विकास, व्यवस्थापन र नियमन गर्ने प्रमुख जिम्मेवार निकाय खानेपानी, सिंचाई तथा ऊर्जा मन्त्रालय हो। यस नियमावलीले तोकेको कार्यक्षेत्र र जिम्मेवारी अनुरूप यस मन्त्रालयले प्रदेशका नागरीकहरूलाई स्वच्छ तथा सुरक्षित खानेपानीको पहुँच सुनिश्चित गर्न, दिगो र भरपर्दो सिंचाई सुविधाको विस्तार मार्फत कृषि उत्पादन अभिवृद्धि गर्न, तथा नवीकरणीय, वैकल्पिक र समग्र ऊर्जा क्षेत्रको दिगो विकास एवं विस्तार गर्न आवश्यक नीति, कानुन, मापदण्ड र योजनाहरूको तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्दै आएको छ। जल, भूमि र ऊर्जा स्रोतको अधिकतम तथा बहुउद्देश्यीय उपयोग गर्दै प्रदेशको आर्थिक समृद्धि, गरीबी निवारण र सामाजिक रूपान्तरणमा ठोस योगदान पुऱ्याउनु नै यस मन्त्रालयको प्रमुख लक्ष्य हो।

(ख) आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को खर्चको प्रगति (रकम रू. हजारमा)

बजेट उपशीर्षक	वार्षिक कायम विनियोजन	खर्च रकम	खर्च प्रतिशत
खानेपानी, सिंचाई तथा उर्जा मन्त्रालय	१०३,७१४.००	९२,७५३.००	८९.४३%
प्रदेश बैकल्पिक तथा नविकरणिय उर्जा विकास कार्यक्रम	१९३,८००.००	९३,२२४.००	४८.१०%
खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालयहरु	१५३,५१८.००	१२३,५५४.००	८०.४८%
प्रदेश खानेपानी तथा सरसफाई व्यवस्थापन कार्यक्रम	१,४२५,६००.००	१,३७१,३७९.००	९६.२०%
जलस्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजन कार्यालयहरु	२३१,०२६.००	१९१,७०३.००	८२.९८%
भूमिगत जलस्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजन कार्यालयहरू	२१,९००.००	१९,८६४.००	९०.७०%

बजेट उपशीर्षक	वार्षिक कायम विनियोजन	खर्च रकम	खर्च प्रतिशत
चन्दा मोहना सिंचाइ व्यवस्थापन कार्यालय	१३,९४२.००	११,००८.००	७८.९६%
कन्काई सिंचाइ व्यवस्थापन कार्यालय	१७,७००.००	१३,१३६.००	७४.२१%
प्रदेश जलस्रोत तथा सिंचाई विकास व्यवस्थापन कार्यक्रम	१,३५४,५००.००	१,२७१,६९१.००	९३.८९%
प्रदेश जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण कार्यक्रम	४८१,०००.००	४५९,७६५.००	९५.५९%
जनताको जलविद्युत कार्यक्रम	२०,०००.००	-	०.००%
तराई-मधेश खानेपानी सुधार कार्यक्रम (संघ शसर्त अनुदान)	४६,६१४.००	४६,३८५.००	९९.५१%
डीप ट्युवेल आयोजना (मर्मत सुधार) (संघ शसर्त अनुदान)	२१५.००	२१४.००	९९.५३%
जलवायु अनुकुलित वृहत खानेपानी आयोजना (संघ शसर्त अनुदान)	१३४,७९२.००	१३१,४००.००	९७.४८%
भूमिगत स्यालो तथा डिप ट्युववेल सिंचाई आयोजना (संघ शसर्त अनुदान)	१०२,१००.००	९८,५७५.००	९६.५५%
मर्मत संभार आयोजनाहरु (संघ शसर्त अनुदान)	११८,४००.००	११८,३९७.००	१००.००%
खानेपानी सेवा विस्तार तथा पुनर्स्थापना कार्यक्रम (संघ शसर्त अनुदान)	८००.००	८००.००	१००.००%
खानेपानी तथा गुणस्तर सुधार कार्यक्रम (संघ शसर्त अनुदान)	२,७५२.००	२,६९९.००	९८.०७%
राष्ट्रिय सूचना व्यवस्थापन तथा अनुगमन आयोजना (संघ शसर्त अनुदान)	३,०००.००	३,०००.००	१००.००%
	४,४२५,३७३.००	४,०४९,५४७.००	९१.५१%

(ग)आ.व. २०८२/०८३ को चैत्र मसान्तसम्मको खर्च (रकम रू. हजारमा)

बजेट उपशीर्षक	वार्षिक कायम विनियोजन	चैत्र मसान्तसम्मको खर्च	खर्च प्रतिशत
खानेपानी, सिंचाई तथा उर्जा मन्त्रालय	८६२०४	२८७६२	३३.३७%
प्रदेश वैकल्पिक तथा नवीकरणिय उर्जा विकास कार्यक्रम	७९३००	७७९३	९.८३%

बजेट उपशीर्षक	वार्षिक कायम विनियोजन	चैत्र मसान्तसम्मको खर्च	खर्च प्रतिशत
खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालयहरु	१७३३००	९७२०३	५६.०९%
प्रदेश खानेपानी तथा सरसफाई व्यवस्थापन कार्यक्रम	१५५१८००	५३३६३५	३४.३९%
जलस्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजन कार्यालयहरु	२६४७००	१४०५८०	५३.११%
भूमिगत जलस्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजन कार्यालयहरू	२७६००	१११८९	४०.५४%
चन्दा मोहना सिंचाइ व्यवस्थापन कार्यालय	१६११०	८१३९	५०.५२%
कन्काई सिंचाइ व्यवस्थापन कार्यालय	२३६००	१०५२६	४४.६०%
प्रदेश जलस्रोत तथा सिंचाई विकास व्यवस्थापन कार्यक्रम	१३०६०५०	३५३१९५	२७.०४%
प्रदेश जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण कार्यक्रम	७०७७५०	२५५८४३	३६.१५%
जनताको जलविद्युत कार्यक्रम	१०००००	०	०.००%
नदी नियन्त्रण (संघ शसर्त अनुदान)	६००००	६७८३	११.३१%
जलवायु अनुकुलित वृहत खानेपानी आयोजना (संघ शसर्त अनुदान)	२२५००	७०९७	३१.५४%
भुमिगत स्यालो तथा डिप ट्युववेल सिंचाई आयोजना (संघ शसर्त अनुदान)	२००००	२७८०	१३.९०%
मर्मत संभार आयोजनाहरु (संघ शसर्त अनुदान)	१२२५००	६७४८६	५५.०९%
खानेपानी सेवा विस्तार तथा पुनर्स्थापना कार्यक्रम(संघ शसर्तअनुदान)	९०००	३८३८	४२.६४%
खानेपानी तथा गुणस्तर सुधार कार्यक्रम(संघ शसर्त अनुदान)	२०००	७८१	३९.०५%
राष्ट्रिय सूचना व्यवस्थापन तथा अनुगमन आयोजना (संघ शसर्त अनुदान)	५०००	०	०.००%
ढल निर्माण तथा प्रशोधन कार्यक्रम (संघ शसर्त अनुदान)	५०००	०	०.००%
खानेपानी तथा सरसफाई सह-लगानी कार्यक्रम (संघ शसर्त अनुदान)	१५०००	०	०.००%
केन्द्रीय खानेपानी आयोजना (संघ शसर्त अनुदान)	१००००	३७४१	३७.४१%
जम्मा	**४६०७४१४**	**१५३९३७१**	**३३.४१%**

(घ)आ.व. २०८२/८३ को नीति तथा कार्यक्रम/बजेट कार्यान्वयन (चैत्र मसान्तसम्मको)

नीति तथा कार्यक्रम/बजेट वक्तव्यको मुख्य व्यहोरा	कार्यान्वयनको स्थिति
नागरीकलाई गुणस्तरीय खानेपानी सेवा प्रवाह गर्न एक घर एक धारा कार्यक्रम क्रमशः कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ। पानीको गुणस्तर मापन तथा निर्माण सामग्री परीक्षणको लागि प्रादेशिक प्रयोगशाला स्थापना गरीनेछ। स्थानीय तह तथा अन्य सरोकारवालाको साझेदारीमा समावेशी र जलवायु उत्थानशील खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजना (वास प्लान) तर्जुमा गरीनेछ।	• न्यून विनियोजनको कारण अपेक्षित लक्ष्य अनुसार प्रगति हासिल हुननसकेको। • प्रयोगशाला निर्माणको चरणमा रहेको। • वास प्लान तर्जुमा भैरहेको।
आधारभूत खानेपानीको सेवास्तरलाई प्रशोधन प्रणाली सहितको मध्यमस्तरको सेवामा स्तरोन्नति गर्दै खानेपानी सेवा उपलब्ध नभएका स्थानहरूमा लिफ्ट तथा डिप बोरिङ मार्फत खानेपानी सेवा पुर्याइनेछ।	• विनियोजित बजेटको सिमाभित्र रही संचालन भैरहेको ।
सिँचाइ सुविधा नपुगेका कृषि भूमिमा सतह तथा भूमिगत सिँचाइको प्रबन्ध गरीनेछ।सुख्खाग्रस्त क्षेत्रमा वर्षातको पानी पूनर्भरण पोखरीहरू निर्माण र संरक्षणको कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ।	• विनियोजित बजेटको सिमाभित्र रही संचालन भैरहेको ।
संघ, प्रदेश, स्थानीय तह, विकास साझेदार र स्थानीय सिँचाइ बनाइनेछ।उपभोक्ताको साझेदारीमा साना कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाईनेछ।	• २०८३ अषाढ २० गतेभित्र सम्पन्न भैसक्ने ।
एकीकृत जलाधार व्यवस्थापन अवधारणा अनुरुप प्रदेशको क्षेत्राधिकारभित्र पर्ने प्रमुख नदीहरूको गुरुयोजना बनाई नदी नियन्त्रण गरीनेछ।	• बजेट व्यवस्था हुन नसकी कार्यक्रम संचालन हुन नसकेको ।
सार्वजनिक, सामुदायिक, निजी र अन्य सरोकारवालाको लगानी साझेदारीमा पच्चीस मेगावाटसम्मका साना तथा मझौला जलविद्युत र सौर्य विद्युत परियोजना सञ्चालन गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ। स्थानीय तह तथा संघसंस्थाको साझेदारीमा विद्युतीय शवदाह गृह निर्माण गरीनेछ।	आंशिक सम्पन्न
लिफ्टिङ खानेपानी तथा सिँचाइ आयोजनाहरूमा वैकल्पिक उर्जा तथा विद्युत उर्जाको संयुक्त (हाइब्रिड) प्रणाली मार्फत सुदृढीकरण तथा व्यवस्थापन गरीनेछ।	शुरु भएको।
सरकारी, निजी तथा वित्तीय क्षेत्रको सहकार्यमा रुफ टप/फ्लोटिङ सोलार कार्यक्रम तथा युटिलिटी स्केल सोलार पिभी प्लान्ट (एक मेगावाट वा सो भन्दा माथिको सोलार प्लान्ट) को प्रवर्द्धन गरीनेछ।	आंशिक सम्पन्न।
ग्रिन हाइड्रोजन उत्पादन परियोजनाको विकास, निर्माण तथा सञ्चालनका लागि आवश्यक नीतिगत व्यवस्था मिलाइनेछ।	हुन नसकेको।

नीति तथा कार्यक्रम/बजेट वक्तव्यको मुख्य व्यहोरा	कार्यान्वयनको स्थिति
एकीकृत जलाधार तथा जलस्रोत परियोजनाका लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरीनेछ। संघीय सरकारसँग समन्वय तथा सहकार्य गर्दै तमोर-चिसाङ डाइभर्सन परियोजना अगाडि बढाउन पहल गरीनेछ। धरानको खानेपानी समस्या समाधान गर्न संघीय सरकारसँग समन्वय गरी सडक सहितको तमोर-लेउती सुरुङमार्ग निर्माणका लागि पहल गरीनेछ।	हुन नसकेको।
प्रदेश सरकारले निर्माण गरेका पूर्वाधारलाई प्रदेश तथा स्थानीय तहको समन्वय, साझेदारी र सहकार्यमा सञ्चालन गर्ने गरी हस्तान्तरण गर्न कानुनी एवम् नीतिगत व्यवस्था मिलाइनेछ। साना र प्राविधिक दृष्टिकोणले सरल प्रकृतिका, आधारभूत स्तरका खानेपानी आयोजनाको मापदण्ड तोकी स्थानीय तहमा सशर्त अनुदान सहित हस्तान्तरण गरीनेछ।	कार्यान्वयन गर्ने योजना रहेको।

२.८ आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय (३१४)

(क) परिचय

प्रदेश सरकार (कार्यविभाजन) नियमावली, २०७९ अनुसार यस मन्त्रालयले शान्ति सुरक्षा, प्रदेश प्रहरी, प्रदेश अनुसन्धान ब्युरो, यातायात क्षेत्रको व्यवस्थापन, विपद व्यवस्थापन, द्वन्द व्यवस्थापन, कानून, न्याय, सञ्चार तथा प्रदेश सभा मामिला र प्रदेश कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी कार्य गर्दछ। मन्त्रालयको संगठन संरचना अनुसार प्रदेश सचिव रा.प. प्रथम (प्र), ३ वटा महाशाखाहरु (प्रशासन योजना तथा विपद व्यवस्थापन महाशाखा, सुरक्षा समन्वय महाशाखा र कानून तर्जुमा महाशाखा), माननीय मन्त्रीज्यूको निजी सचिवालय र ६ वटा शाखाहरुमा समेतमा गरी ३८ जना कर्मचारी दरबन्दी रहेको छ। मन्त्रालय मातहत यातायात व्यवस्था कार्यालय र यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालय रहेका छन्।

(ख) आ.व. २०८१/८२ को विनियोजित बजेट र खर्चको विवरण (रकम रू. हजारमा)

बजेट उपशिर्षक नं.	बजेट उपशिर्षक	वार्षिक कायम बजेट	खर्च रकम	खर्च प्रतिशत
३१४०००११	आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय	५००,०४१.००	४६७,८८९.००	९३.५७
३१४०००१२	आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय (कार्यक्रम खर्च)	५३३,९४८.००	२६६,०१४.००	४९.८२
३१४०१०११	यातायात व्यवस्था कार्यालयहरु	१५२,५३०.००	१२८,२६८.००	८४.०९
३१४०१०१२	यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालयहरु	७५,५५६.००	६७,७३१.००	८९.६४

बजेट उपशिर्षक नं.	बजेट उपशिर्षक	वार्षिक कायम बजेट	खर्च रकम	खर्च प्रतिशत
३१४०२०११	सूचना तथा सञ्चार प्रविधि कार्यक्रम	२६,७००.००	१९,६९०.००	७३.७५
जम्मा		**१,२८८,७७५.००**	**९४९,५९२.००**	**७३.६८**

(ग)आ.व. २०८२/८३ को नीति तथा कार्यक्रम/बजेट बक्तब्यको बुँदा र कार्यान्वयन स्थिति (चैत्र मसान्तसम्मको)

नीति तथा कार्यक्रम बजेट बक्तव्यको बुदा नं र ब्यहोरा	बजेट वक्तव्यको बुदा नं. र व्यहोरा	कार्यान्वयन स्थिति
२४. विधि शास्त्रीय मान्यता अनुसार कानुन तर्जुमामा जोड दिइनेछ। प्रदेश कानुनको एकीकरण, संहिताकरण तथा अभिलेखीकरणलाई व्यवस्थित गर्दै प्रकाशन तथा वितरणलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ। मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय एवम् विषयगत मन्त्रालयसँग समन्वय गरी कानुन तर्जुमा गर्ने एवम् प्रत्यायोजित विधायनका सिद्धान्त र मान्यता कडाइका साथ अवलम्बन गर्ने प्रक्रियालाई संस्थागत गरीनेछ ।	१७३. प्रदेश कानूनको अध्ययन एवम् विश्लेषण गरीउत्तर विधायिकी परीक्षण कार्यको थालनी गर्ने	प्रदेश विधायन ऐन २०८२ प्रमाणीकरण भई प्रदेश राजपत्रमा प्रकाशन भएको।
२५. शासन व्यवस्थालाई चुस्त दुरुस्त बनाउन प्रदेशको शान्ति सुरक्षा तथा अमन चयनलाई उच्च प्राथमिकतामा दिईनेछ। जनताको जीउधनको सुरक्षाका लागि प्रदेशस्तरीय सुरक्षा निकायसँगको समन्वयमा थप कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गरीनेछ। सुरक्षा निकायको भौतिक तथा संस्थागत क्षमता सुदृढीकरण गरीनेछ ।	१६३.प्रदेशको शान्ति सुव्यवस्था तथा नागरीकको जीउधनको सुरक्षा गर्न संघीय सरकारसँग समन्वय तथा सहकार्य गरीने र सुरक्षा निकायको संस्थागत सुदृढीकरण गर्ने ।	प्रदेश भित्रका सुरक्षा निकायहरुको संस्थागत सुदृढीकरणको लागि भौतिक संरचनाहरुको निर्माण तथा मर्मतसंभार कार्यको लागि यस मन्त्रालयमा विनियोजित बजेट भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालयल मार्फत कार्य गराउन अख्तियारी दिइएको साथै सुरक्षा निकायको लागि मेशिनरी उपकरण खरिद गरि हस्तानान्तरण गरिएको।
२६. सुरक्षा निकाय, स्थानीय तह तथा सम्बध्द सरोकारवालाको समन्वय र सहकार्यमा जीवनपयोगी सीप तथा सामाजिक उत्तरदायित्वसहितको नैतिक शिक्षा र विपद् व्यवस्थापन जस्ता विषयमा सचेतना अभिवृद्धि	१६४. सुरक्षा निकाय, स्थानीय तह, अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी संघ संस्थाको समन्वय र सहकार्यमा नागरीक शिक्षा प्रवर्द्धन, विपद् व्यवस्थापन, लागू औषध नियन्त्रण तथा	"म अघि बढ्छु" कार्यक्रम कार्यविधि स्वीकृतिको लागि मन्त्रिपरिषद्मा पेश भएको।

नीति तथा कार्यक्रम बजेट बक्तव्यको बुदा नं र ब्यहोरा	बजेट वक्तव्यको बुदा नं. र व्यहोरा	कार्यान्वयन स्थिति
गर्न तथा लागू औषध दुव्यसनी र मानव वेचबिखन विरुद्ध स्वयम् सेवकका रुपमा "म अघि बढ्छु" भन्ने नारा सहित असल नागरीक निर्माणका लागि अभियान अगाडि बढाइनेछ।	सामाजिक विकृति विरूद्ध "म अघि बढ्छु" कार्यक्रमलाई आवश्यक कानूनी व्यवस्था गरी कार्यान्वयनमा ल्याइने	
२७. संघीय सरकार र स्थानीय तहका निम्ति समेत उपयोगी हुने विपद जोखिम विद्युतीय नक्साङ्कन, पार्श्वचित्र तथा पूर्व सूचना प्रणाली सम्बन्धी प्राप्त प्रतिवेदनलाई कार्यान्वयनमा ल्याई विपद् जोखिम न्यूनीकरण कार्यलाई विश्वसनीय भरपर्दो र अनुमानयोग्य बनाइनेछ। मुख्यमन्त्री अत्यावश्यक सेवा केन्द्रलाई कोशी अत्यावश्यक सेवा केन्द्रमा रूपान्तरण गर्दै यसै आर्थिक वर्षमा निर्माण कार्य सम्पन्न गरी मापदण्ड बनाई सञ्चालनमा ल्याइनेछ र सम्भाव्यता अध्ययन गर्दै थप केन्द्र निर्माणमा जोड दिइनेछ।	१७४.मुख्यमन्त्री अत्यावश्यक सेवा केन्द्रलाई "कोशी अत्यावश्यक सेवा केन्द्र" मा रुपान्तरण गरि सकिएको छ र उक्त केन्द्रहरु निर्माण कार्य सम्पन्न गरीने र अत्यावश्यक सेवा केन्द्र स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा सञ्चालन गर्न विशेष व्यवस्था मिलाइने।	"कोशी अत्यावश्यक सेवा केन्द्र" सञ्चालन कार्यविधि स्वीकृतिको लागि मन्त्रिपरिषद्मा पेश भएको।
२८. विपदजन्य घटनामा परेका पीडित नागरीकलाई थप प्रभावकारी रूपमा राहत तथा सहायता उपलब्ध गराउने प्रणालीको विकास गरीनेछ।मनसुनजन्य विपद् तथा आगलागीबाट हुने आवासको क्षतिलाई बीमा प्रणालीमा आवद्ध गरी आवास निर्माणका लागि सहयोग पुऱ्याइने प्रणाली स्थापित गर्न जोड दिइनेछ।	१७६.विपद् व्यवस्थापन कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यक सामग्री र उपकरणहरुको थप व्यवस्था गरीने र विपद् खोज, उद्धार तथा राहतमा खटिने जनशक्तिको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने।	विपद् व्यवस्थापनको लागि आवश्यक सामग्री तथा उपकरण खरिदको लागि लागत अनुमान तयार भएको।
	१७७. जोखिमपूर्ण स्थानमा रहेका बस्तीलाई स्थानीय तह र सरोकारवाला सँगको सहकार्यमा स्थानान्तरण गरी एकीकृत बस्ती व्यवस्थापन गर्ने।	
	१७५. विपद्बाट क्षतिग्रस्त अत्यावश्यक सेवाका सडक, खानेपानी, सिँचाइ, विद्यालय, स्वास्थ्य चौकी, सुरक्षा निकायका संरचना तत्काल मर्मत वा पुनः निर्माण गर्ने।	मर्मत संभार तथा पुनःनिर्माण कोषबाट खर्च हुने गरी मुख्यमन्त्रीको अध्यक्षतामा रहने मर्मत संभार तथा पुनःनिर्माण कोष सञ्चालक समितिबाट निर्णय बमोजिम आयोजना/ कार्यक्रमको लागि सम्बन्धित कार्यालयमा कार्यान्वयनको लागि रकम निकासा गरिएको।

नीति तथा कार्यक्रम बजेट बक्तव्यको बुदा नं र ब्यहोरा	बजेट वक्तव्यको बुदा नं. र व्यहोरा	कार्यान्वयन स्थिति
२९.यातायात व्यवस्था कार्यालयमा सुरुवात भएको विद्युतीय भुक्तानी प्रणालीलाई थप सुदृढ गर्दै सवारी दर्ता, नवीकरण, सवारी चालक अनुमतिपत्र जारी तथा नवीकरण लगायतका सेवामा विद्युतीय प्रणालीबाट भुक्तानी गर्ने व्यवस्थालाई यसै आर्थिक वर्षभित्र कार्यान्वयन गरी सुशासनयुक्त, नागरीकमैत्री एवम् प्रविधिमैत्री यातायात कार्यालयहरूमा रुपान्तरण गरीनेछ ।	१६५.क्युआरकोड सहितको सवारीचालक अनुमतिपत्र प्रदेशबाट छपाई गर्ने।	सुरक्षण मुद्रण केन्द्रबाट छपाईको कार्य भइरहेको।
	१६६. यातायात कार्यालयबाट प्रवाह हुने सेवालाई थप व्यवस्थित र सेवाग्राहीमैत्री सुशासन कायम गर्न सवारी चालक अनुमतिपत्र लगायत यातायात क्षेत्रको राजस्व भुक्तानीलाई प्रणालीमा आधारित बनाउने र दर्ता, नवीकरण, नामसारी लगायतका सेवालाई सहज र सरल बनाउन विद्यमान सवारी साधन दर्ता प्रणाली (इभिआरएस) विकास गर्ने।	संघीय विषयगत समितिमा विभागबाट प्रणाली विकास गरी सातै प्रदेशलाई दिने निर्णय भएको हुँदा संघीय यातायात व्यवस्था विभागबाट सहमति प्राप्त नभएकोले यस मन्त्रालयलबाट प्रस्ताव आह्वान गरिएकोमा रद्द गरिएको।
३०.निजी क्षेत्रसँगको सहकार्य र समन्वयमा सार्वजनिक यातायातलाई सुरक्षित, मर्यादित र भरपर्दो बनाइनेछ । ट्राफिक व्यवस्थापनलाई चुस्त, दुरुस्त र प्रभावकारी बनाई सवारी दुर्घटनालाई न्यूनीकरण गर्ने प्रणालीको विकास गरीनेछ ।	१६८.सार्वजनिक यातायातलाई प्रविधिमैत्री बनाई सडक दुर्घटना न्यूनीकरण सार्वजनिक सवारी साधनमा भौगोलिक अवस्थिति प्रणाली (जिपिएस) सहि डिजिटलाइजेसन गर्ने।	अध्ययन कार्यदलबाट प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पेश भएको।
	१६९. छिमेकी मुलुकबाट कोशी प्रदेश प्रवेश गर्ने पर्यटकलाई सहज यात्राका लागि इलामको पशुपतिनगर, झापाको काँकडभिट्टा, मोरङको रानी विराटनगर सुनसरीको कोशी ब्यारेजमा स्थापना गरीएका एकीकृत सवारी जाँच गरी स्टिकर टाँसी पटके सवारी कर संकलन केन्द्रलाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउने।	इलामको पशुपतिनगर, झापाको काँकडभिट्टा, मोरङको रानी विराटनगर सुनसरीको कोशी ब्यारेजमा स्थापना भइ पटके कर संकलन भइ रहेको
३२. संघीय सरकारसँगको समन्वय र सहकार्यमा चलचित्र निर्माण, चलचित्र छायाङ्कन स्थल, फिल्म स्टुडियो, सिनेमा हल सञ्चालन, प्रदर्शन अनुमति र नियमन सम्बन्धी कानुनी व्यवस्था गरीनेछ ।		आमसञ्चार ऐन, २०८२ जारी भएको।
३३.प्रदेशमा कार्यक्षेत्र भएका सञ्चार माध्यमलाई प्राथमिकतामा राखी विज्ञापन तथा सूचना उपलब्ध गराउने नीति लिइनेछ । सञ्चार क्षेत्रका संस्था तथा सञ्चारकर्मीको क्षमता विकास गरीनेछ ।	१७१.पत्रकारिता तथा आम सञ्चार क्षेत्रको विकास र विस्तारका लागि कोशी प्रादेशिक सञ्चार प्रतिष्ठान गठन गर्ने र पत्रकार महासंघ लगायत सञ्चार क्षेत्रका संस्थाको सुदृढीकरण र श्रमजीवी पत्रकारको क्षमता विकास गर्ने	मिति २०८३/०१/०७ गते राजपत्रमा प्रकाशित आम सञ्चार ऐन, २०८२ को दफा ४ बमोजिम कोशी प्रादेशिक सञ्चार प्रतिष्ठान गठन गर्न सकिने व्यवस्था

नीति तथा कार्यक्रम बजेट बक्तव्यको बुदा नं र ब्यहोरा	बजेट वक्तव्यको बुदा नं. र व्यहोरा	कार्यान्वयन स्थिति
		भए बमोजिम प्रतिष्ठानको गठन गरीने
३४. भूमिसुधार तथा मालपोत, तथा नापी कार्यालयबाट प्रवाह गरीने सेवा थप सुशासनमैत्री र व्यवस्थित गरीनेछ। नदी उकास जग्गा र सार्वजनिक पर्ती बाँझो जमिनको नाप नक्सा र अभिलेखीकरण गरी वन पैदावार, कृषि उत्पादन, जडीबुटी तथा औद्योगिक क्षेत्र सञ्चालनका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।	१७०. सार्वजनिक, पर्ति, ऐलानी र नदी उकास जग्गाको नाप जाँच गरी अभिलेखीकरण गर्न कानूनी व्यवस्था गरी पर्यटन, कृषि तथा औद्योगिक विकासमा उपयोग गर्ने व्यवस्था मिलाइने	मालपोत तथा नापी कार्यालयहरुको सेवा प्रवाह सुदृढीकरणको लागि मेशनरी उपकरण खरिद गरी हस्तानान्तरण गर्ने प्रयोजनको लागि आवश्यक पर्ने उपकरण माग गर्न पत्राचार गरिएको। नदि उकास जमिनको लागि उदयपुर गाईघाटस्थित त्रियुगा खोला छेउ १५९ विग्घाजग्गा उकास हुने गरी नापी कार्यालय, उदयपुरसँग सम्झौता गरी कार्य अघि वढाइएको।कोशी प्रदेश भूमि व्यवस्थापन गर्ने सम्बन्धमा विधेयकको प्रारम्भिक मस्यौदा तयारी को प्रदेश सहयोग कार्यक्रम (PSP) लाई पत्राचार गरिएको।

(घ) चालु आ.व. २०८२/८३ को चैत्र मसान्तसम्मको खर्च (रकम रू. हजारमा)

बजेट उपशीर्षक	वार्षिक कायम बिनयोजन	चैत्र मसान्तसम्मको खर्च	खर्च प्रतिशत
३१४०००११ आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय	११५,०१४.१६	४५,१७९.००	३९.२८
३१४०००१२ आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय (कार्यक्रम खर्च)	५८२,१४६.००	५२,२९८.००	८.९८
३१४०१०११ यातायात व्यवस्था कार्यालयहरु	१५५,९५५.००	८८,८७०.००	५६.९८
३१४०१०१२ यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालयहरु	७७,२२०.००	३९,५२४.००	५१.१८

बजेट उपशीर्षक	वार्षिक कायम बिनयोजन	चैत्र मसान्तसम्मको खर्च	खर्च प्रतिशत
३१४०२०११ सूचना तथा सञ्चार प्रविधि कार्यक्रम	३९,०००.००	२,२३७.००	५.७३
जम्मा	**९६९,३३५.१६**	**२२८,१०८.००**	**२३.५३**

२.९. पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय (३२९)

(क) परिचय

प्रदेश सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७९ बमोजिम पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय प्रदेशको वन सम्पदा, जैविक विविधता संरक्षण, वातावरणीय स्वच्छता र पर्यटन क्षेत्रको दिगो विकास तथा प्रवर्द्धन गर्ने प्रमुख निकाय हो। यस मन्त्रालयले प्रदेश भित्रका राष्ट्रिय, सामुदायिक, कबुलियती र साझेदारी वनको दिगो व्यवस्थापन, वन्यजन्तु तथा जलाधार संरक्षण, र जडीबुटी लगायत गैरकाष्ठ वन पैदावारको व्यावसायिक उपयोग सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानुन र मापदण्ड तर्जुमा गरी कार्यान्वयन तथा नियमन गर्ने गर्दछ। त्यसैगरी, वातावरणीय संरक्षण, प्रदूषण नियन्त्रण, जलवायु परिवर्तन अनुकूलन तथा न्यूनीकरण, र प्रादेशिक स्तरका आयोजनाहरूको वातावरणीय अध्ययन तथा स्वीकृति प्रदान गर्ने महत्त्वपूर्ण अभिभारा यस मन्त्रालयको रहेको छ। यसका अतिरिक्त, प्रादेशिक पर्यटन नीति निर्माण, ऐतिहासिक, धार्मिक तथा नयाँ पर्यटकीय गन्तव्यहरूको पहिचान एवं पूर्वाधार विकास, र पर्यटन सम्बद्ध व्यवसायहरूको दर्ता, अनुमति तथा नियमन गर्दै वन, वातावरण र पर्यटनको एकीकृत विकासमार्फत प्रदेशमा हरित अर्थतन्त्रको प्रवर्द्धन र रोजगारी सिर्जना गर्ने कार्यक्षेत्र यस मन्त्रालयले समेटेको छ।

(ख) आ.व. २०८१/८२ को विनियोजित बजेट र खर्चको विवरण (रकम रू. हजारमा)

बजेट उपशीर्षक	वार्षिक विनियोजित बजेट (रु. हजारमा)	खर्चरकम (रु. हजारमा)	खर्च प्रतिशत
पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय	९,६२,००	६,७०,७६	६९.७३
वातावरण संरक्षण कार्यक्रम	१,१६,००	९९,४८	८५.७६
वन्यजन्तु तथा वासस्थान संरक्षण कार्यक्रम	३,६४,७५	३,१७,६०	८७.०७
प्रदेश वन निर्देशनालय	३,८३,८७	२,९४,९७	७६.८४
डिभिजन वन कार्यालयहरु	७५,५८,२४	६०,८४,६८	८०.५
प्रदेश वन विकास तथा व्यवस्थापन	१७,५९,१५	१५,४९,२६	८८.०७
प्रदेश हरित अभियान	६,२८,१९	५,६४,८६	८९.९२
जडिबुटि विकास कार्यक्रम	१,५०,००	१,२४,५८	८३.०५
वन अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्र	२,४५,००	१,८४,५९	७५.३४
भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालयहरु	३,७२,७०	२,५५,२०	६८.४७
भू तथा जलाधार संरक्षण कार्यक्रम	१३,६०,००	१३,५६,७०	९९.७६
पर्यटन प्रवर्द्धन तथा पूर्वाधार विकास आयोजना	५०,४९,९०	२८,५४,०९	५६.५२
पर्यटन कार्यालयहरु	७,२०,३०	५,१६,२५	७१.६७

	जम्मा	७९.४४

(ग) आ.व. २०८२/०८३ को नीति तथा कार्यक्रम र बजेट कार्यान्वयन

नीति नं.	नीतिको व्यहोरा	कार्यान्वयनको अवस्था
८६	कोशी प्रदेश पर्यटन वर्ष २०८२ लाई आधार वर्षका रुपमा लिई पर्यटन प्रवर्द्धनमा जोड दिइनेछ। प्रदेशका ऐतिहासिक, धार्मिक, साँस्कृतिक र प्राकृतिक लगायतका पर्यटकीय महत्वका क्षेत्रहरूको संरक्षण र सम्वर्द्धन गर्दै स्थानीय पर्यटनलाई प्रवर्द्धन गरीनेछ । स्थानीय तहसँग साझेदारी गर्दै पद मार्गमा आधारित पर्यटन विकासलाई थप विस्तार गरीनेछ ।	• पर्यटन वर्ष अन्तर्गत पर्यटन कार्यालयहरु र कोशी प्रदेश पर्यटन वर्ष २०८२ को सचिवालय मार्फत विभिन्न ९८ वटा इभेन्टहरु संचालन गरी सकिएको। • पदमार्गमा आधारीत पर्यटन विकास आयोजना लागु भएका स्थानीय तहहरुमा वित्तीय हस्तान्तरण गरी पठाइएको।
८७	राष्ट्रिय विभूति महागुरु फाल्गुनन्द र किरौंत धर्मगुरु आत्मनन्द लिङ्देनको जन्म तथा तपस्यास्थलको गुरुयोजना कार्यान्वयन गरीनेछ। खुवालुङलाई साँस्कृतिक क्षेत्रका रुपमा विकास गरीनेछ। प्राचीन हरिद्वार चतरा बराहक्षेत्रको विकास तथा विस्तार गरी व्यवस्थित कुम्भक्षेत्र निर्माण गरीनेछ ।	• २ वटा बहुवर्षिय आयोजना चालु आ.व.मा सम्पन्न हुने।
८८	प्रदेश भित्रका सबै प्रकारका राष्ट्रिय वनको उत्पादकत्व वृद्धि गर्दै वन क्षेत्रबाट अधिकतम लाभ प्राप्त गर्न राष्ट्रिय वनको एकीकृत योजना बमोजिम वन सम्वर्द्धन प्रणालीमा आधारित वन व्यवस्थापन कार्यलाई प्रभावकारी बनाइनेछ। वन पैदावारमा आधारित उद्योग सञ्चालनका लागि कबुलियत वा लिजमा वन क्षेत्र उपलब्ध गराइनेछ ।	• प्रदेश भित्रका सबै प्रकारका राष्ट्रिय वनको उत्पादकत्व वृद्धि हुनका साथै अध्ययन अनुसन्धानका लागि प्लटको स्थापना • व्यवस्थापन पद्धतिका वनहरूको सम्वर्द्धन प्रणालीमा आधारित वन व्यवस्थापन कार्यबाट हरित रोजगारी श्रृजना भइ उत्पादकत्व बढ्ने ।

१. सम्पादित मुख्य क्रियाकलापहरू

- कवुलियती वन १८ वटा र सा.व. ५१ वटा कार्ययोजना नवीकरण सम्पन्न ,
- करिब १० हे. अतिक्रमण क्षेत्र हटाइएको ।(उदयपुर, सुनसरी, मोरङ)

२. राजश्व संकलनतर्फ

- वन क्षेत्रबाट काठ मार्फत ४ करोड ६५ लाख र गैर काष्ठ वन पैदावार मार्फत ८ लाख राजश्व संकलन
- वन क्षेत्र अन्य प्रयोजन बापत ४ करोड ३४ लाख ७८ हजार संकलन
- अन्य सेवा शुल्कबापत ८ करोड २९ लाख ९७ हजार संकलन
- अन्यतर्फ ८ लाख संकलन
- जम्मा १७ करोड ४६ लाख ३६ हजार राजश्व संकलन
- मूल्य अभिवृद्धि करबापत ४५ करोड ६३ लाख ३५ हजार संकलन

३. वन पैदावार उत्पादन तथा बिक्री वितरण

- सामुदायिक वनबाट २ लाख ७३ हजार क्यू.फी. र ३८० चट्टा दाउरा तथा साझेदारी वनबाट १५ हजार ६०० क्यू.फी. र ५० चट्टा दाउरा उत्पादन भएको र सरकारद्वारा व्यवस्थित वनबाट ४३ हजार क्यूफी काठ र ३१ चट्टा दाउरा गरी जम्मा ३ लाख ३२ हजार क्यू.फी. काठ र ४६१ चट्टा दाउरा उत्पादन भएको
- निजी वन र निजी नम्बरी आवादीबाट १ करोड ५४ लाख ५९ हजार क्यू.फी काठ र २०५८ चट्टा दाउरा उत्पादन भएको ।
- विभिन्न प्रकारका गैरकाष्ठ वन पैदावार (जडिबुटी) ४५ लाख ६६ हजार के.जी. उत्पादन भएको
- सामुदायिक वनबाट कुल २ लाख २७ हजार ४ सय ९४ के.जि. खोटो निकासी भएको ।
- जिल्ला वन पैदावार आपुर्ति समितिबाट चिरान काठ विक्री कार्य सुरू भएको। ४२ घरधुरीलाई १ हजार ७ सय ८० क्यु.फिट काठ वितरण भएको र अन्यको कार्ययोजना स्वीकृत भई वितरणको तयारीमा रहेको

४. बिरूवा उत्पादन / वितरणतर्फ

- विभिन्न प्रकारका फलफुलका ३६३२१८ वटा, काष्ठजन्य १२००५९७ गोटा र जडिबुटीका १९८००० गोटा गरी १७ लाख ६१ हजार बिरूवा उत्पादन भैरहेको ।
- विभिन्न प्रकारका फलफूलका १३९०५४ गोटा, काष्ठजन्य ८६९११६ गोटा र जडिबुटीका १५०११५ गोटा गरी जम्मा ११,५८,२८५ गोटा बिरूवा वितरण भै हाल नर्सरीमा ९०५१९८ गोटा बिरूवा मौज्दात रहेको ।

५. वन्यजन्तु बासस्थान सुधार र मानव वन्यजन्तु द्वन्द न्यूनीकरण

- डि.व.का. झापा, मोरङ र सुनसरीको क्षेत्रमा वन्यजन्तुको लागि जैविक मार्ग विकास तथा व्यवस्थापन (विशेष गरी जंगली हात्तीको लागि भेटेनरी डाक्टर सहितको टिम परिचालन गरी नियमित गस्ती)।
- Rapid Response Team को परिचालन तथा टिम गठनको कार्य भईरहेको।
- ७५७ जना वन्यजन्तु पिडितलाइ कुल १ करोड ६७ लाख ६६ हजार ७ सय ४७ रूपैया राहत वितरण

६. भू तथा जलाधार संरक्षणतर्फ

- ३ वटा आकस्मिक भू-संरक्षण कार्यक्रम र ५ कि.मि. सडक सँग भू संरक्षण कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको

- जलवायु परिवर्तन अनुकूलन नमुना गाउँ कार्यक्रम ५ वटा (धनकुटा)
- बायो इन्जि. खोला किनारा संरक्षण १५ कि.मि., एकिकृत भूस्खलन नियन्त्रण ११ स्थानमा।
- सिमसार/पोखरी जलाधार व्यवस्थापन ४ स्थानमा , एकिकृत सुख्खा क्षेत्र व्यवस्थापन ३ स्थानमा

(घ) **आ.व. २०८२/८३ को विनियोजित बजेट र चैत्र मसान्तसम्मको खर्च (रकम रू. हजारमा)**

बजेट उपशीर्षक नं.	बजेट उपशीर्षक	वार्षिक विनियोजित बजेट (रु. हजारमा)	चैत्र मसान्तसम्मको खर्च रकम (रु. हजारमा)
३२९०००११	पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय	१६,०६,७०	३,९०,५१
३२९००१०१	वातावरण तथा जैविक विविधता संरक्षण कार्यक्रम	५,३७,९९	१,३९,७५
३२९०१०११	प्रदेश वन निर्देशनालय	४,३८,२८	२,०५,००
३२९०१०१२	डिभिजन वन कार्यालयहरु	८५,७२,१२	५०,९१,७८
३२९०११०१	प्रदेश वन विकास तथा जडिबुटि प्रवर्द्धन कार्यक्रम	२२,७८,२४	८,३८,१०
३२९०२०११	वन अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्र	२,४५,८१	१,२५,६०
३२९०३०११	भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालयहरु	३,६२,२४	१,६८,८१
३२९०३१०१	भू तथा जलाधार संरक्षण कार्यक्रम	११,९५,३६	७,७६,७९
३२९०४०११	पर्यटन प्रवर्द्धन तथा पूर्वाधार विकास आयोजना	६६,९५,९९	५,९५,३५
३२९०४०१२	पर्यटन कार्यालयहरु	५,९२,३४	२,२३,५३
जम्मा		**२२५२५०७**	**८५५५२२**

२.१०. भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय (३३७)

(क) परिचय

कोशी प्रदेश सरकारको (कार्यविभाजन) नियमावली, २०७९ बमोजिम भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालयले प्रदेशको समग्र भौतिक पूर्वाधारको दिगो विकास, विस्तार र स्तरोन्नति गर्ने मूल जिम्मेवारी वहन गर्दै प्रादेशिक सडक, मोटरेबल तथा झोलुङ्गे पुल, सरकारी भवन, विपन्न लक्षित आवास तथा सहरी विकास जस्ता महत्त्वपूर्ण क्षेत्रहरूको नीति निर्माण, योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्दै आइरहेको छ।

मन्त्रालयले आफ्नो कार्यक्षेत्र अन्तर्गतका कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्न इटहरीस्थित पूर्वाधार विकास निर्देशनालय तथा भवन तथा सडक दुवै विषय हेर्ने

गरी १४ जिल्लामा जिल्लाहरूमा स्थापित पूर्वाधार विकास कार्यालयहरू मार्फत सेवा प्रवाह, निर्माण र अनुगमनको कार्य सम्पादन गर्दै आइरहेको छ।

(ख) आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को खर्चको वार्षिक प्रगति विवरण (रकम रू. हजारमा)

बजेट उपशीर्षक	बजेट			खर्च			खर्च प्रतिशत		
	चालु	पूँजिगत	जम्मा	चालु	पूँजिगत	जम्मा	चालु	पूँजिगत	जम्मा
भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय	९७४८७	३०१३१८	३९८८०५	५७८६३	१९६५३५	२५४३९८	५९.३५	६५.२३	६३.७९
भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय (संघ समपूरक अनुदान)	०	१०६८६००	१०६८६००	०	७४१४७३	७४१४७३		६९.३९	६९.३९
यातायात पूर्वाधार निर्देशनालय	५५५००	८७१५२	१४२६५२	२१०८९	६६८८१	८७९७१	३८	७६.७४	६१.६७
पूर्वाधार विकास कार्यालयहरु	१८९६६५	५९९०६००	६१८०२६५	१३१७३०	५१२०८६९	५२५२५९८	६९.४५	८५.४८	८४.९९
शहरी विकास तथा भवन कार्यालयहरु	१०२७०५	२०९६१४२	२१९८८४७	६६५४५	१४६२०९९	१५२८६४४	६४.७९	६९.७५	६९.५२
आवास व्यवस्था कार्यक्रम (संघ शसर्त अनुदान)	०	२७०००	२७०००	०	२३४१८	२३४१८		८६.७३	८६.७३
स्थानीय स्तरका सडकपुल तथा सामुदायिक पहुंच सुधार परियोजना (संघ शसर्त अनुदान)	०	१८७०३०	१८७०३०	०	९३०६८	९३०६८		४९.७६	४९.७६
ग्रामिण सडक संजाल सुधार आयोजना -ए एफ (संघ शसर्त अनुदान)	१३९८६	९६३०२७	९७७०१३	५११८	५०९५७१	५१४६८९	३६.५९	५२.९१	५२.६८
कुल जम्मा	४५९३४३	१०७२०८६९	१११८०२१२	२८२३४५	८२१३९१४	८४९६२५९	६१.४७	७६.६२	७५.९९

(ग) आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ चैत्र मसान्तसम्मको खर्चको प्रगति विवरण (रकम रू. हजारमा)

बजेट उपशीर्षक	बजेट			खर्च			खर्च प्रतिशत		
	चालु	पूँजिगत	जम्मा	चालु	पूँजिगत	जम्मा	चालु	पूँजिगत	जम्मा
भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय	११४०९७	३८२८९७	४९६९९४	४१८९४	१०९७४६	१५१६४०	३६.७२	२८.६६	३०.५१
भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय (संघ समपूरक अनुदान)	०	५८१४००	५८१४००	०	२२२३१८	२२२३१८		३८.२४	३८.२४
श्रोत सहमति प्राप्त बहुबर्षीय आयोजनाहरू	०	४३०६८७१	४३०६८७१	०	१४९८२०१	१४९८२०१		३४.७९	३४.७९

बजेट उपशीर्षक	बजेट			खर्च			खर्च प्रतिशत		
	चालु	पूँजिगत	जम्मा	चालु	पूँजिगत	जम्मा	चालु	पूँजिगत	जम्मा
(शहरी विकास, सडक, पुल, भवन)									
पूर्वाधार विकास निर्देशनालय	३३०३५	५४०००	८७०३५	१५४०२	८९०	१६२९२	४६.६२	१.६५	१८.७२
पूर्वाधार विकास कार्यालयहरु	२८७३४५	२७०९६५	५५८३१०	१३९६४८	५९४२८	१९९०७७	४८.६	२१.९३	३५.६६
सडक तथा पूल पूर्वाधार	०	२७५२५६१	२७५२५६१	०	४००६३५	४००६३५		१४.५५	१४.५५
शहरी विकास तथा भवन पूर्वाधार	०	६३७३९६.७७	६३७३९६.७७	०	६२६०२	६२६०२		९.८२	९.८२
आवास व्यवस्था कार्यक्रम(संघ शसर्त अनुदान)	०	२१७००	२१७००	०	८५१२	८५१२		३९.२३	३९.२३
स्थानीय स्तरका सडकपुल तथा सामुदायिक पहुंच सुधार परियोजना (संघ शसर्त अनुदान)	०	९००००	९००००	०	७१७	७१७		०.८	०.८
ग्रमिण सडक संजाल सुधार आयोजना -ए एफ (संघ शसर्तअनुदान)	७०००	७७७८००	७८४८००	२६६०	११८९४४	१२१६०४	३८	१५.२९	१५.४९
बस्ती विकास कार्यक्रम(संघ शसर्त अनुदान)	०	२८८०००	२८८०००	०	४५१९०	४५१९०		१५.६९	१५.६९
बैकल्पिक सहायक राजमार्ग विकास कार्यक्रम (संघशसर्त अनुदान)	०	३६०००	३६०००	०	७६७	७६७		२.१३	२.१३
सडक पूर्वाधार विकास कार्यक्रम(संघ शसर्त अनुदान)	०	१००००	१००००	०	२८६	२८६		२.८६	२.८६
	४४१४७७	१०२०९५९२	१०६५१०६९	१९९६०४	२५२८२३६	२७२७८४१	४५.२१	२४.७६	२५.६१

(घ)नीति तथा कार्यक्रम एवं बजेट कार्यान्वयन

नीति तथा कार्याक्रमको बजेट वक्तव्यको बुँदा नं.	नीति तथा कार्यक्रम/बजेट वक्तव्यको मुख्य व्यहोरा	कार्यान्वयनको स्थिति
१६२	६६. स्रोत सुनिश्चित भई बहुवर्षीय योजनाका रुपमा कार्यान्वयनमा रहेका सडक, सडकपुल, झोलुङ्गे पुल, सरकारी तथा अन्य भवनको निर्माण सम्पन्न गरीनेछ ।रुग्ण आयोजना यसै आर्थिक वर्षमा सम्पन्न गरीनेछ ।	(क) सडक ५ वटा सम्पन्न, १० वटा सम्पन्न हुने अवस्थामा (ख) ५ वटा सम्पन्न, १० वटा सम्पन्न हुने अवस्थामा (ग) झो.पु. ५ वटा सम्पन्न, १५ वटा

नीति तथा कार्याक्रमको बजेट वक्तव्यको बुँदा नं.	नीति तथा कार्यक्रम/बजेट वक्तव्यको मुख्य व्यहोरा	कार्यान्वयनको स्थिति
		सम्पन्न हुने अवस्थामा (घ)भवन ४ वटा सम्पन्न, ५ वटा सम्पन्न हुने अवस्थामा रहेको।
१५२,१५९	६७. प्रादेशिक सडक सञ्जाल गुरुयोजना तर्जुमा गरी क्रमशः कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । प्रदेश सरकारबाट निर्मित सडक तथा सडकपुलको नियमित, आकस्मिक र आवधिक मर्मत सम्भारलाई व्यवस्थित गरीनेछ ।	नियमित मर्मत (हेरालु), आवधिक मर्मतको लागि हेरालु नियूक्ति भई परिचालन भईसकेको, विपदबाट क्षति हुने संरचनाहरुको आवश्यकता अनुसार मर्मत भईरहेको, आकस्मिक सडकपुल मर्मत र सञ्चालनका लागि बेलि ब्रिज खरिदको सम्झौता भैसकेको।
१५२	६८. गुणस्तरिय पूर्षाधार निर्माणका लागि प्रयोगशाला स्थापना तथा सञ्चालन गरीनेछ ।सडक सुरक्षा प्रवर्द्धन गर्न विभिन्न उपकरणहरुको बन्दोबस्त गरिनेछ।पूर्वाधार निर्माणमा स्वदेशी (सम्भव भएसम्म कोशी प्रदेश उत्पादीत)र वातावरण मैत्री निर्माण सामाग्रीको प्रयोगलाई प्रथमिकता दिईनेछ ।	सडक सुरक्षाको गत आ.व.को सम्झौता भएको निर्माण सम्पन्न, नयाँ सडकहरु छनौटको प्रक्रियामा रहेको
१५३	६९. जोखिमपूर्ण स्थापनमा रहेका बस्तीलाई क्रमशःस्थानान्तरण गरी एकीकृत बस्ती व्यवस्थापन गरीनेछ। जनता आवास कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिँदै प्रदेशभित्र बसोबास गर्ने सबै समुदायका विपन्न आवासविहिन परिवारलाई क्रमशः आवासको व्यवस्था मिलाउँदै लगिनेछ ।	कार्यविधि निर्माण सम्पन्न भएको।
१५५	७१. दुई वा दुई भन्दा बढी स्थानीय तहको सहकार्य तथा साझेदारीमा फोहोर व्यवस्थापन कार्यलाई अगाडी बढाइनेछ।	साझेदार सम्झौता (MoU)भईसकेको
१५६	७२. पर्यटन, कृषि र घरेलु तथा साना उद्योग मार्फत आर्थिक अवसर सिर्जना हुने गरी स्थानीय तहको केन्द्रमा मौलिक पहिचान र सौन्दर्यीकरण सहितको व्यवस्थित शहर निर्माण गर्दा युटिलिटी करिडोरको अवधारणालाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । बृहत् विराट विकास क्षेत्रको अवधारणा कार्यान्वयन गरीनेछ ।	-
	७४. झोलुङ्गे पूल निर्माण तथा राष्ट्रिय भवन संहिता कार्यान्वयन गर्न स्थानिय तहलाई प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराईनेछ ।	प्रादेशिक प्राविधिक सेवा प्रदायक (PTAP) खरिद भई जिल्लाहरुमा प्राविधिक खटाईसकेको।

(ङ)मुख्य मुख्य उपलब्धि

मुख्य मुख्य कार्यक्रमको नाम	वार्षिक लक्ष्य (परिमाण)	चैत्र मसान्त सम्मको उपलब्धि (परिमाण)
स्रोत सुनिश्चित भई बहुवर्षीय योजना	बहुवर्षीय सडक (३९ वटा) निर्माण/स्तरोन्नती	सडक ५ वटा सम्पन्न भएको १० वटा सम्पन्न हुने चरणमा
	बहुवर्षीय सडकपुल (२९ वटा) निर्माण	५ वटा सम्पन्न, १० वटा सम्पन्न हुने अवस्थामा
	झो.पू. (३० वटा) निर्माण	झो.पु. ५ वटा सम्पन्न, १५ वटा सम्पन्न हुने अवस्थामा
	सरकारी तथा अन्य भवनको (३०)	भवन ४ वटा सम्पन्न, ५ वटा सम्पन्न हुने अवस्थामा
सडक मर्मत सम्पन्न		२३.५ कि.मी.
ग्रावेल सडक सम्पन्न		६.६७ कि.मी.
कच्ची सडक सम्पन्न		४.८ कि.मी.
RCC/PCC सडक सम्पन्न		०.५१ कि.मी.
सोलिङ्ग सडक सम्पन्न		१.३५ कि.मी.
कालोपत्रे सडक सम्पन्न		३७ कि.मी.

(क) आ.व. २०८२/८३ को विनियोजित बजेट र चैत्र मसान्तसम्मको खर्च (रकम रू. हजारमा)

बजेट उपशीर्षक नं.	बजेट उपशीर्षिक	वार्षिक कायम विनियोजन	चैत्र मसान्त सम्मको खर्च	खर्च प्रतिशत
३३७०००११	भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय	४९६९९४.६०	१५१६४०.००	३०.५१%
३३७००१४०	भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय (संघ समपूरक अनुदान)	५८१४००.००	२२२३१८.००	३८.२४%
३३७००१४१	३७००१४१ श्रोत सहमती प्राप्त बहुबर्षीय आयोजनाहरू (शहरी विकास, सडक, पुल, भवन)	४१५३४५७.००	१४९८२०१.००	३६.०७%
३३७०१०११	पूर्वाधार विकास निर्देशनालय	८७०३५.००	१६२९२.००	१८.७२%
३३७०१०१२	पूर्वाधार विकास कार्यालयहरु	५६१८१०.००	१९९०७७.००	३५.४३%
३३७०११०४	सडक तथा पूल पूर्वाधार	२८८८३२६.००	४००६३५.००	१३.८७%
३३७०११०५	शहरी विकास तथा भवन पूर्वाधार	६५१५४७.००	६२६०२.००	९.६१%
३३७९११३८	आवास व्यवस्था कार्यक्रम (संघ शसर्त अनुदान)	२१७००.००	८५१२.००	३९.२३%
३३७९११४०	स्थानीय स्तरका सडकपुल तथा सामुदायिक पहुंच सुधार परियोजना (संघ शसर्त अनुदान)	९००००.००	७१७.००	०.८०%
३३७९११४१	ग्रामिण सडक संजाल सुधार आयोजना - ए एफ (संघ शसर्त अनुदान)	७८४८००.००	१२१६०४.००	१५.४९%
३३७९११४२	बस्ती विकास कार्यक्रम (संघ शसर्त अनुदान)	२८८०००.००	४५१९०.००	१५.६९%
३३७९११४४	वैकल्पिक सहायक राजमार्ग विकास कार्यक्रम (संघ शसर्त अनुदान)	३६०००.००	७६७.००	२.१३%
३३७९११४५	सडक पूर्वाधार विकास कार्यक्रम (संघ शसर्त अनुदान)	१००००.००	२८६.००	२.८६%
जम्मा		१०६५१०६९.६०	२७२७८४१.००	२५.६१%

२.११. सामाजिक विकास मन्त्रालय (३५०)

(क) परिचय

प्रदेश सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७९ ले तोकेको कार्यक्षेत्र अनुसार, कोशी प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालयले प्रदेश भित्रको शैक्षिक विकास, सामाजिक रूपान्तरण, र सीमान्तकृत वर्गको सशक्तीकरणको नेतृत्व गर्ने जिम्मेवारी पाएको छ । जस अन्तर्गत विद्यालय तथा उच्च शिक्षाको प्रवर्द्धन, प्राविधिक तथा व्यावसायिक तालिम (TVET) को विस्तार, युवा तथा खेलकूदको विकास, महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरीक र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको संरक्षण, भाषा-संस्कृति तथा पुरातत्त्वको प्रवर्द्धन, र गैरसरकारी संस्थाहरूको दर्ता तथा नियमन जस्ता समग्र सामाजिक विकासका महत्त्वपूर्ण कार्यहरू पर्दछन्।

(ख) आ.व. २०८१/८२ को विनियोजित बजेट र खर्चको विवरण (रकम रू. हजारमा)

क्र.सं.	बजेट उपशीर्षक नं.	बजेट उपशीर्षक	वार्षिक कायम विनियोजन	खर्च रकम	खर्च प्रतिशत
१	३५००००११३	सामाजिक विकास मन्त्रालय	७८१६६	३७०३१	४७.३७
२	३५००००११४	सामाजिक विकास मन्त्रालय	१७६००	४६०६	२६.१७
३	३५०००१०१३	विज्ञान, कला तथा संस्कृति प्रवर्द्धन कार्यक्रम	२९१२५	५८७३	२०.१६
४	३५०००१०१४	विज्ञान, कला तथा संस्कृति प्रवर्द्धन कार्यक्रम	४०००	०	०
५	३५०००१०२३	वाल अधिकार तथा सामाजिक न्याय कार्यक्रम	२६२०	७१	२.७१
६	३५०००१०३३	लैङ्गिक सशक्तीकरण तथा मूलप्रवाहीकरण कार्यक्रम	८५००	१५६८	१८.४५
७	३५०००१०६३	युवातथा खेलकुद कार्यक्रम	११५३७६	६६१८४	५७.३६
८	३५०००१०६४	युवातथा खेलकुद कार्यक्रम	५९००	७९८	१३.५३
९	३५०००१०८३	दीर्घकालिन पुनर्स्थापना गृह संचालन सेवा कार्यक्रम	८७२६	३८०७	४३.६३
१०	३५०००१०८४	दीर्घकालिन पुनर्स्थापना गृह संचालन सेवा कार्यक्रम	८००	०	०
११	३५००१०११३	शिक्षा विकास निर्देशनालय	६३५८८	२९९१०	४७.०४
१२	३५००१०११४	शिक्षा विकास निर्देशनालय	२७६००	१३२६०	४८.०४
१३	३५००२०११३	शिक्षा तालिम केन्द्र	३२८५३	१२७०५	३८.६७
१४	३५००२०११४	शिक्षा तालिम केन्द्र	२३५०	३५०	१४.८९
१५	३५००३१०२३	अनौपचारिक तथा साक्षरता र विशेष शिक्षा कार्यक्रम	५५२०	१९७	३.५६९
१६	३५००३१३८३	शैक्षिक विकास कार्यक्रम	१८२२४८	१४०००७	७६.८२
१७	३५००३१३८४	शैक्षिक विकास कार्यक्रम	१२००	४००	३३.३३
१८	३५००३१३९३	प्रदेश प्रमुख शैक्षिक सुधार कार्यक्रम	६२५०	२२३३	३५.७३
१९	३५००३१३९४	प्रदेश प्रमुख शैक्षिक सुधार कार्यक्रम	३०००	०	०
२०	३५००४०१६३	रोजगार सूचना केन्द्रहरु	४६४८	१६४१	३५.३१
२१	३५००४०१६४	रोजगार सूचना केन्द्रहरु	२५०	०	०
२२	३५००४०१७३	सीपविकास तालिम केन्द्रहरु	२९६७०	१८१७२	६१.२५
२३	३५००४०१७४	सीप विकास तालिम केन्द्रहरु	१६८५	९९४	५८.९९
२४	३५००४१०१३	श्रम तथा रोजगार प्रवर्द्धन कार्यक्रम	३३४६	८९	२.६६
२५	३५००५०१२३	प्रदेश संग्रहालय	१४४४४	८४९५	५८.८१
२६	३५००५०१२४	प्रदेश संग्रहालय	२१५०	२१०२	९७.७७
२७	३५००७०११३	महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरीक तथा अपाङ्गता लक्षित कार्यक्रम	६९००	१२६३	१८.३
२८	३५०९११२५३	राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड (संघ शसर्त अनुदान)	५३६००	५२८०१	९८.५१
२९	३५०९११२६३	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत) (संघ शसर्त अनुदान)	३८११२४	२१७२७९	५७.०१
३०	३५०९११२६४	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत) (संघ शसर्त अनुदान)	३२६२०	७३२७	२२.४६
३१	३५०९११३८३	रोजगा र प्रवर्द्धन कार्यक्रम (संघ शसर्त अनुदान)	६५४३	१२३९	१८.९४
३२	३५०९११३८४	रोजगार प्रवर्द्धन कार्यक्रम (संघ शसर्त अनुदान)	४१०	०	०
३३	३५०९११३९३	बैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका व्यक्तिहरुका लागि पुन एकिकरण	१३४७५	२५९७	१९.२७

क्र.सं.	बजेट उपशीर्षक नं.	बजेट उपशीर्षक	वार्षिक कायम विनियोजन	खर्च रकम	खर्च प्रतिशत
		परियोजना पहिलो चरण (संघ शसर्त अनुदान)			
३४	३५०९११४०३	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि) (संघ शसर्त अनुदान)	६५७४६	१६७२५	२५.४४
३५	३५०९११४०४	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि) (संघ शसर्त अनुदान)	४५०००	२१०००	४६.६७
३६	३५०९११४१३	सामाजिक विकास कार्यक्रम (संघ शसर्त अनुदान)	११३५०	०	०
३७	३५०९११४२३	बालविकास कार्यक्रम (संघ शसर्त अनुदान)	१०००	०	०
३८	३५०९११४३३	राष्ट्रपति महिला सशक्तिकरण परियोजना (संघ शसर्तअनुदान)	१०००	०	०
		कुलजम्मा	१२७०३८३	६७०७२४	५२.८

ख). आ.व. २०८२/८३ को नीति तथा कार्यक्रम/बजेट वक्तव्य र कार्यान्वयनको स्थिति (चैत्र मसान्तसम्म)

क्र.सं.	नीति तथा कार्यक्रम/बजेट वक्तव्यको मुख्य व्यहोरा	कार्यान्वयनको स्थिति
१	महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरीक, दलित, पिछडा वर्ग, अल्पसङ्ख्यक, सीमान्तकृत, आर्थिकरूपले पछाडिपरेका र अपाङ्गता भएका व्यक्तिका मानव अधिकार सम्बन्धी विषयको कार्यान्वयनमा जोड दिई आर्थिक तथा सामाजिक विकास सूचकाङ्कमा सुधार गर्दै लगिनेछ। सङ्घ र स्थानीयतहको समन्वयमा कानुनी अनुसन्धान, कानुनी साक्षरता, निशुल्क कानुनी सहायता र न्यायमा पहुँच अभिवृद्धि गरीनेछ।	अपांगता रोकथाम तथा पुन:स्थापना कार्यक्रम, लैङ्गिक हिंसा निवारणका लागि संरक्षण कोषको रकम स्थानीय तहमा हस्तान्तरण गरिएको।
२	कोशी प्रदेशसँग सम्बद्ध राष्ट्रिय विभूति, राष्ट्राध्यक्ष तथा प्रधानमन्त्री हुनु भएका व्यक्तित्वको सम्मानार्थ परिवारसँगको सहकार्यमा उहाँहरूको जन्मस्थल र घर संरक्षणको व्यवस्था मिलाइनेछ।	प्रारम्भिक कार्य आरम्भ भएको।
३	भाषा, लिपि, धर्म, संस्कृति, कला, साहित्य, सङ्गीत तथा रैथाने ज्ञान, सिप र कलाको अध्ययन, संरक्षण एवम् प्रवर्द्धन गरीनेछ। कोशी प्रदेशमा राष्ट्रियस्तरको प्रादेशिक सङ्ग्रहालय स्थापना गरीनेछ।	प्रदेश संग्रहालय धनकुटा र स्थानीय तहमा वित्तीय हस्तान्तरण मार्फत विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको।
४	भाषा आयोगबाट सिफारिस भई आएका मैथिली र लिम्बु भाषालाई प्रदेशको सरकारी कामकाजको भाषा बनाउन आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ।	भाषा आयोगबाट सिफारिस भई आएका मैथिली र लिम्बु भाषालाई प्रदेशको सरकारी कामकाजको भाषा बनाउन प्रदेश सभामा विधेयक पेश भएको।
५	बृहत बराह क्षेत्र, हलेसी, पाथिभरा र केचना कञ्चनजङ्घा विकास समितिलाई एकीकृत नीतिगत व्यवस्था गर्दै थप सुदृढीकरण गरीनेछ । प्रदेशभित्रका धार्मिक, सांस्कृतिक, पुरातात्त्विक र ऐतिहासिक महत्त्वका क्षेत्रको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गरीनेछ।	सांस्कृतिक नीतिको मस्यौदा तयारी चरण रहेको । प्रदेश भित्रका धार्मिक, सांस्कृतिक, पुरातात्त्विक र ऐतिहासिक महत्त्वका क्षेत्रको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गर्नका लागि स्थानीय तहहरु मार्फत कार्यक्रम कार्यान्वयन

क.सं.	नीति तथा कार्यक्रम/बजेट वक्तव्यको मुख्य व्यहोरा	कार्यान्वयनको स्थिति
		भैरहेको र विकास समितिहरुलाइ अनुदान पठाइएको ।
६	हिमाली र पहाडी क्षेत्रका विद्यालयहरूको भौतिक संरचना सुदृढ गरीनेछ। संघ र स्थानीय तहको साझेदारीमा सामुदायिक विद्यालयको भौतिक संरचना निर्माण गरीनेछ। एक आपसमा गाभिई विद्यालय सञ्चालन गर्न सहमति गरीएका विद्यालयको संस्थागत सुधार गरीनेछ ।	केही कार्यक्रम सम्पन्न भइसकेको । केही सम्पन्न हुने चरणमा रहेको।
७	निजामती आवासीय विद्यालय धनकुटालाई प्रदेशको नमूना विद्यालयको रुपमा विकास गरीनेछ। प्राविधिक शिक्षालयको विकास र विस्तारका लागि नीतिगत एवम् संस्थागत व्यवस्था मिलाई क्षमता अभिवृद्धि गरीनेछ।	निजामती आवासीय विद्यालयको जग्गा प्रासिको प्रक्रियामा सहजीकरणका लागि निर्णय गरी पठाइएको।
८	युवालाई सूचना प्रविधिको माध्यमबाट रोजगारी र उद्यमशीलतातर्फ आकर्षित गरीनेछ। सूचना प्रविधिको प्रयोग मार्फत महिला उद्यमशीलता तथा स्वरोजगारीका अवसर सिर्जना गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ। श्रमप्रति आस्थावान र आत्मनिर्भर मानवीय पूँजी निर्माण गरीनेछ। युवामा अन्तर्निहित प्रतिभाको प्रस्फुटन, सिप र क्षमताको विकास गर्न युवा नीति निर्माण गरीनेछ।	कार्यान्ययनको चरणमा नरहेको।
९	मनमोहन प्राविधिक विश्वविद्यालयको संरचनागत र व्यवस्थापकीय सुधार गर्दै चिकित्सा विज्ञान लगायतका विषयमा अध्ययन, अध्यापन तथा अनुसन्धान गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।	कार्यान्वयन भइरहेको।
१०	खेलकुद पूर्वाधारको विकास र प्रवर्द्धन गर्दै प्रदेश संरचना तथा अन्य निकायसँगको साझेदारीमा कोशी प्रदेश खेलकुद ग्रामको निर्माण गरी सञ्चालनमा ल्याईनेछ ।	कार्यान्ययन नभएको।
११	विज्ञान प्रविधिको विकास र विस्तारका लागि विज्ञान प्रविधि केन्द्र (साइन्स सेन्टर) स्थापना गर्न आवश्यक प्रक्रिया अगाडि बढाइनेछ।	कार्यान्ययन नभएको।
१२	महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरीक, आदिवासी, जनजाति र पछाडि पारिएका समुदायको विकास, संरक्षण, उत्थान र सशक्तीकरणका कार्यक्रम सञ्चालन गरीनेछ। सबै प्रकारका विभेद,कुप्रथा र हिंसामुक्त प्रदेश निर्माण गर्ने अभियानलाई निरन्तरता दिइनेछ।	स्थानीय तहमा वित्तीय हस्तान्तरण मार्फत विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको ।
१३	अपाङ्गता रोकथाम तथा पुनःस्थापना कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ। सडक आश्रित मानव मुक्त प्रदेश निर्माणका लागि कार्यक्रम कार्यान्वयन गरीनेछ ।	स्थानीय तहमा वित्तीय हस्तान्तरण मार्फत कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको ।
१४	असल श्रम संस्कृतिको विकास मार्फत श्रम र रोजगारीमा आवद्ध हुन प्रोत्साहन गरीनेछ। श्रम संसार पोर्टलको प्रचार प्रसार र उपयोगलाई व्यवस्थित गरीनेछ। रोजगार सूचना केन्द्रको सुदृढीकरण गरीनेछ।	श्रम पोर्टल सन्चालनमा आएको। रोजजार सूचना केन्द्र मार्फत श्रमरोजगार सम्वन्धी कार्यक्रमहरुको प्रचार प्रसारका लागि विभिन्न रोजगार मेलाहरुमा स्टल राखिएको।

ग). आ.व. २०८२/८३ को चैत्र मसान्तसम्म हासिल भएका मुख्य-मुख्यउपलब्धि

क्र.सं.	मुख्य मुख्य कार्यक्रमको नाम	वार्षिक लक्ष्य (परिमाण)	चैत्र मसान्तसम्मको उपलब्धि (परिमाण)
१	विपन्न, दलित र अपाङ्ग उच्च शिक्षा छात्रवृत्ति	१	०
२	प्रदेश स्काउट कार्यालयसँगको सहकार्यमा प्रदेश स्काउट संरक्षकसँग बालबालिका कार्यक्रम	१	१
३	प्रदेश स्काउट कार्यालयसँगको सहकार्यमा विद्यालय शिक्षकहरूका लागि आधारभूत स्काउट BTC/PTC तालिम	१	१
४	बृहत्तर बराहक्षेत्र विकास समिति, सुनसरीलाई सञ्चालन, व्यवस्थापनमा चालु अनुदान	१	१
५	पाथीभराक्षेत्र विकास विकास समिति, ताप्लेजुङलाई सञ्चालन, व्यवस्थापनमा चालु अनुदान	१	१
६	हलेसी महादेवस्थान विकास समिति, खोटाङलाई सञ्चालन, व्यवस्थापन अनुदान	१	१
७	वौद्धिक अपाङ्गता भएका वालवालिकाहरुका लागि प्रत्येक प्रदेशमा पुर्वाधारयुक्त आवासीय विद्यालय संचालन	१	१
८	स्थानीय तह र प्रदेशसँगको साझेदारीमा ठूला विद्यालय विकास गर्न छनौट भई DPR तयार भएका विद्यालयका लागि पूर्वाधार विकास अनुदान	३	३
९	संघ प्रदेश साझेदारीमा प्रदेशबाट सञ्चालित प्राविधिक सर्वेक्षण समेतका आधारमा गुरुयोजना बमोजिम विपदबाट क्षति भएका समेत विद्यालयको भौतिक सुधार अनुदान		६८
१०	भौचर कार्यक्रम मार्फत पूर्व सिकाइ मान्यता विधि (RPL)बाट सीप परीक्षण	४५०	५००
११	औधोगिक प्रशिक्षार्थी तालिम (२४महिने) संञ्चालन	२२०	२२०
१२	सक्षम छोरी कार्यक्रम कार्यान्वयन	२	१

घ) मन्त्रालय/निकायको कार्यक्षेत्र बमोजिम सम्पादित अन्य कार्यहरुको प्रगति

१. अपाङ्गता रोकथाम तथा पुनर्स्थापना कार्यक्रम (DPRP) का न्यूनतम कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका लागि १० करोड ९९ लाख विनियोजन भएकोमा नपुग बजेट रु. १ करोड ९५ लाख थप गरी स्थानीय तहमा पठाइएको।

२. अपाङ्गता रोकथाम तथा पुनर्स्थापना (DPRP) कार्यक्रमको दोस्रो त्रैमासिक अवधिसम्मको प्रगति समीक्षा (तेह्रथुम, ताप्लेजुङ, खोटाङ, सोलुखुम्बु, ओखलढुंगा र झापा) सम्पन्न भएको।

३. अपाङ्गता सहायक सामाग्री Hearing Aid खरिदका लागि माग बमोजिम रू. ३० लाख बजेट स्थानीय तहमा पठाइएको ।

४.	सामाजिक विकासतर्फ भवन निर्माणका लागि संघ सशर्त अनुदानबाट प्राप्त १ करोड बजेट सम्बन्धित स्थानीय तहबाटै कार्यान्वयन गर्ने गरी पठाइएको। (वेलका, चौदण्डीगढी, इटहरी र धरान)

५.	सक्षम छोरी कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि नमूना कार्यविधि तयार पारी दुहबी नगरपालिका र गौरीगँज गाउँपालिकामा पठाईएको र स्थानीय तहबाट कार्यान्वयनमा गएको।

६.	कोशी प्रदेशका १४ जिल्लाका दोभाषे सहजकर्ताहरुको कार्य प्रगति सम्बन्धमा प्रदेश संयोजक र महासंघसँगको उपस्थितिमा समीक्षा कार्यक्रम सम्पन्न भएको।

७.	आव २०८२।०८३ मा यस मन्त्रालयको कुल बजेट रू २ अर्व ५ करोड मध्ये ८८ करोड स्थानीय तहमा वित्तीय हस्तान्तरण गरिएको।

८.	सडक आश्रित सहयोगापेक्षी मानव उद्दार कार्यविधिको मसौदा अन्तिम चरणमा रहेको।

९.	कोशी प्रदेशका निजामती कर्मचारीका सन्ततिका लागि दिवा शिशुस्याहार केन्द्र स्थापना गर्न कार्यविधिको मसौदा अन्तिम चरणमा रहेको।

१०.	यस मन्त्रालायबाट दीर्घकालीन पुनःस्थापना गृह (safe house) सञ्चालन भएको, जसबाट तेस्रो त्रैमासिक अवधिमा ३ जना पीडितलाई सामाजिक तथा पारिवारिक पुनःस्थापना गरी सकिएको र २ जना हिंसापीडित किशोरीहरुलाई संरक्षणका लागि ल्याइएको।

११.	GESI AUDIT कार्यविधि, २०८१ बमोजिम मन्त्रालयको आ.ब. २०८१/०८२ को जेसी अडिट सम्पन्न गरी प्रतिवेदन प्रदेश योजना आयोगमा पठाईएको।

१२.	कोशी प्रदेश सरकारद्वारा जारी गरिएको सामाजिक विकास संस्था ऐन, २०७५ तथा नियमावली बमोजिम हालसम्ममा ४९ वटा संस्था दर्ता भएको।

१३.	विद्यालय भौतिक पूर्वाधार निर्माण गुरुयोजना बमोजिम प्रदेशलाई प्राप्त रू. ४ करोड ८० लाख रकम झापा, मोरङ्ग, सुनसरी र उदयपुर वाहेकका ६७ वटा गाउँपालिका १/१ शौचालय निर्माणका लागि सम्बन्धित स्थानीय तहमा पठाइएको।

१४.	कृष्ण मा.वि. भोटखोला आवासीय छात्रावास निर्माण कार्यान्वयन भै रहेको (प्रदेश ७० लाख+ स्थानीय तह ४० लाख)

१५.	विग स्कुल र वौद्धिक अपाङ्गता भएका वालवालिकाका लागि आवासीय छात्रावास निर्माण कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सम्बन्धित स्थानीय तहमा पठाइएको (कार्य सम्पन्न हुने चरणमा रहेको)

१६.	अनिवार्य तथा निशुल्क शिक्षा कार्यान्वयनका लागि स्थानीय तहसँग प्रस्ताव आह्वान गरिएको (यसै आ.व.मा केही स्थानीय तह घोषणा गर्ने चरणमा रहेका)

१७.	प्रदेशका २२० जना (युवा) लाई ७ वटा शिक्षालय मार्फत २४ महिने औद्योगिक प्रशिक्षार्थी तालिम सञ्चालन भइरहेको।

१८. २ वटा नमूना शिक्षालय सहित १४ वटा विद्यालय/शिक्षालयलाई SIP मा आधारित सहयोग कार्यक्रम कार्यान्वयनमा रहेको।

१९. प्रदेशका ५०० जना युवाको सीप परीक्षण गर्ने चरणमा रहेको (CTEVT मार्फत)

२०. मा.मन्त्रीज्यूको अध्यक्षता र नेपालका लागि स्वीस सरकारका राजदूतको सह अध्यक्षतामा परियोजना निर्देशक समितिको संयुक्त बैठक सम्पन्न (५ वटै परियोजना)

२१. रेमी परियोजना सन्चालित १० वटै स्थानीय तहमा आप्रवासी सन्जाल निर्माण गर्न (रु. ३० लाख ५० हजार) कार्यान्वयनका लागि सम्बन्धित स्थानीय तहमा पठाइएको।

२२. विपन्न, दलित र अपाङ्गता भएका स्नातक र स्नातकोत्तर तहमा अध्ययनरत कोशी प्रदेशका विद्यार्थीहरुका लागि उच्च शिक्षा छात्रवृत्ति मार्गदर्शन स्वीकृत भई सूचना प्रकाशन पश्चात ६८४ आवेदन प्राप्त भएको।

२३. प्रदेशका ३३२ परीक्षा केन्द्रमा SEE परीक्षा सञ्चालन/व्यवस्थापन तथा उ.पु. परीक्षण/सम्परीक्षण सम्पन्न भइ निर्धारित समयमा नै राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड (कक्षा १०) मा गएको।

२४. खेलकूद सम्बन्धी कानुनलाई संशोधन तथा एकीकरण गर्न बनेको विधेयकको मस्यौदा तयार।

२५. बृहत्तर बराहक्षेत्र विकास समिति, सुनसरी र हलेसी महादेवस्थान विकास समिति, खोटाङको कार्यकारी निर्देशक नियुक्ति भएको।

२६. सामाजिक विकास मन्त्रालयबाट आ.व. २०८२/०८३ का लागि स्थानीय तहमा अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण गरी पठाइएका सशर्त अनुदानका कार्यक्रमको प्रगति विवरण संकलन भइ रहेको।

२७. विशेष अनुदान र समपूरक अनुदान माग गरी प्रस्ताव पेश गरिएको।

२८. माननीय मन्त्रीज्यूको उपस्थितिमा अपाङ्गता रोकथाम तथा पुन स्थापना कार्यक्रमको अर्धवार्षिक समीक्षा कार्यक्रम इलामको श्रीअन्तुमा सम्पन्न भएको ।

२९. अपाङ्गता भएका ७२४ जना व्यक्तिहरुले विभिन्न किसिमका सहायक सामग्री प्राप्त गरेका,

३०. ४७ जना शिशु/बालबालिकाहरुलाई आवश्यक औषधि उपचार तथा शल्यक्रिया सेवा प्रदान गरिएको,

३१. ३८४ बालबालिकाहरुले सामान्य उपचार प्राप्त गरेका,

३२. औषधि उपचार तथा शल्यक्रिया उपचारको आवश्यकता पहिचान गरीएका ९६६ जनाले उपचार सेवा प्राप्त गरेका।

३३. अपाङ्गता भएका १८७ जना व्यक्तिहरु र परिवारका सदस्यहरु मध्ये नयाँ व्यवसाय सुरु गर्ने तथा व्यवसाय स्तरोन्नति गर्ने तथा विभिन्न रोजगारीमा १२८ जना आवद्ध भएका।

३४. भाषा कक्षा सञ्चालनका लागि अनुमति तथा नविकरण माग गर्ने १९ वटा संस्थाको भाषा कक्षा अनुमति तथा नविकरण गरिएको।

३५. प्रदेश खेलकुद विकास बोर्डमा विगत लामो अवधिदेखि रिक्त रहेको सदस्य सचिव नियुक्ति भएको।

३६. प्रत्यक्ष २८ र अनलाइन २१ वटा समूहमा १७८९ जना शिक्षकलाई तालिम प्रदान गरिएको।

३७. विभिन्न तालिमका ४४ वटा तालिम समूहको १४३० जना शिक्षकको शिक्षक पेशागत विकास प्रमाणीकरण तालिम (TPD) मूल्याङ्कन गरी नतिजा प्रकाशन गरिएको।

३८. शिक्षक पेशागत विकास प्रमाणीकरण तालिम (TPD) को २५ वटा ७७७ जना शिक्षकहरूको विभिन्न जिल्लामा परियोजना कार्यको प्रस्तुतिकरण र मूल्याङ्कन गरिएको।

३९. शिक्षक पेशागत विकास प्रमाणीकरण तालिम (TPD) ८९२ जना शिक्षकलाई दिइ प्रमाणपत्र उपलब्ध गराइएको।

४०. ५६ जना शिक्षकहरूलाई १० महिने तालिम सम्पन्न प्रमाणपत्र उपलब्ध गराइएको।

ङ) चालु आ.व. २०८२/८३ को चैत्र मसान्तसम्मको खर्च (रकम रू. हजारमा)

क्र.सं.	बजेटउप-शीर्षक नं.	बजेट उपशीर्षक	वार्षिक कायम विनियोजन	चैत्र मसान्तसम्म को खर्च	खर्च प्रतिशत
१	३५०००१७	मनमोहन प्राविधिक विश्वविद्यालय चालु अनुदान	१२०००००	९००००	७५.००
२	३५०००१७	मनमोहन प्राविधिक विश्वविद्यालय पूँजिगत अनुदान	२००००	१५०००	७५.००
३	३५००३१३८	विपन्न, दलित र अपाङ्ग उच्च शिक्षा छात्रवृत्ति	२५००	०	०.००
४	३५००३१३८	नीति, निर्देशिका, कार्यविधि, मार्गदर्शन निर्माण तथा अन्तर्क्रिया	३००	०	०.००
५		प्रदेश स्काउट कार्यालयसँगको सहकार्यमा प्रदेश स्काउट संरक्षकसँग बालबालिका कार्यक्रम	१५०	१४७	९८.००
६		प्रदेश स्काउट कार्यालयसँगको सहकार्यमा विद्यालय शिक्षकहरूका लागि आधारभूत स्काउट BTC/PTC तालिम	११००	१०९७	९९.७३
७	३५०००१०३	विभिन्न दिवसीय कार्यक्रम	५००	४९.९९९	१०.००
८	३५०००१०३	नेपाल पत्रकार महासंघ कोशी प्रदेश मार्फत महिला पत्रकारहरुको क्षमता विकास कार्यक्रम	५००	०	०.००
९	३५०००१०३	दलित समुदायका महिलाहरुलाई नेतृत्व विकास कार्यक्रम सञ्चालनका लागि दलित महिला संघकोशी प्रदेश विराटनगरलाई अनुदान	५००	०	०.००
१०	३५०००१०३	लैङ्गिकतथा यौनिक अल्पसंख्यक समुदायका व्यक्तिहरुलाई क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम	२००	०	०.००
११	३५०००१०३	लैङ्गिकसशक्तिकरण तथा मूलप्रवाहिकरण कार्यक्रमका लागि साथ सम्पर्क सहजीकरण र अनुगमन (संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा गएको समेत)	२००	१७	८.५०
१२	३५००७०११	Ntv इटहरी मार्फत सांकेतिक भाषा समाचार प्रसारण	५००	०	०.००
१३	३५००७०११	राष्ट्रिय बाल अधिकार दिवस र अन्तर्राष्ट्रिय बाल अधिकार दिवस कार्यक्रम	३००	८१.२६०	२७.०९
१४	३५००७०११	ज्येष्ठ नागरीक महासंघ, विराटनगर र ज्येष्ठ नागरीक प्रदेश समिति, कोशी प्रदेश मार्फत जिल्ला स्थित ज्येष्ठ नागरीक संघलाई ज्येष्ठ नागरीकका ज्ञान, सीप र अनुभव पुस्तान्तरण कार्यक्रम सञ्चालन अनुदान	१६००	६००.	३७.५०

क्र.सं.	बजेटउप-शीर्षक नं.	बजेट उपशीर्षक	वार्षिक कायम विनियोजन	चैत्र मसान्तसम्म को खर्च	खर्च प्रतिशत
१५	३५००७०११	राष्ट्रियअपाङ्ग महासंघ कोशी प्रदेश समितिलाई दोभाषेको व्यवस्था सहित प्रादेशिक अपाङ्गतासहायता कक्ष सञ्चालनको निरन्तरता तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको वार्षिक स्थितिप्रतिवेदन तयारी तथा प्रकाशन अनुदान	५००	०	0.00
१६	३५००७०११	प्रदेश निजामती कर्मचारीका सन्ततीको हेरचाहका लागि दिवा शिशु स्याहार केन्द्र सञ्चालन	५००	०	0.00
१७	३५००७०११	विपद पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अनुरुप संरक्षण क्षेत्र कार्यक्रम कार्यान्वयन	३००	०	0.00
१८	३५००७०११	विभिन्न संघ संस्थासँगको सहकार्यमा राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय ज्येष्ठ नागरीक दिवस कार्यक्रम सञ्चालन	३००	५९.४००	१९.८०
१९	३५००७०११	अपाङ्ग महासंघ तथा सरोकारवाला संघ संस्थाको सहकार्यमा अपाङ्गता सम्बन्धी विभिन्न दिवसीयकार्यक्रम	३००	०	0.00
२०	३५००७०११	राष्ट्रिय बहिरा महासंघ कोशी प्रदेशलाई कोशी प्रदेशका सबै जिल्ला र प्रादेशिक कार्यालय समेत गरी बहिरा अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई सञ्चार सेवा प्रदान गर्न दोभाषे सेवा परिचालन	६७००	१५३१	२२.८५
२१	३५००७०११	प्रदेश बाल अधिकार समितिको बैठक	२००	०	0.00
२२	३५००७०११	प्रादेशिक बाल सञ्जाल गठन तथा बैठक व्यवस्थापन	३००	०	0.00
२३	३५००७०११	प्रदेश ज्येष्ठ नागरीक समिति गठन र बैठक सञ्चालन	२००	०	0.00
२४	३५००७०११	कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	३००	१९.३५	६.४५
२५	३५०००१०१	नेपाल आदिवासी जनजाती महासँघसँगको सहकार्यमा विश्व आदिवासी दिवस सञ्चालन अनुदान	३००	२८९.९	९६.६३
२६	३५०००१०१	प्रदेशस्तीय पुस्तकालय दिवस तथा प्रशिक्षण सञ्चालनका लागि बिष्णुमाया पुस्तकालय, बिराटनगरलाई अनुदान	३००	१५३.४	५१.१३
२७	३५०००१०१	प्रज्ञाप्रतिष्ठान गठन तथा सञ्चालन अनुदान	३००	०	0.00
२८	३५०००१०१	भाषा, साहित्य, कला र संस्कृति क्षेत्रमा कार्यरत श्रष्टाहरूको सम्मान कार्यक्रम	७००	०	0.00
२९	३५०००१०१	बृहत्तर बराहक्षेत्र विकास समिति, सुनसरीलाई सञ्चालन, व्यवस्थापनमा चालु अनुदान	२०००	१०००	५0.00
३०	३५०००१०१	पाथीभराक्षेत्र विकास विकास समिति, ताप्लेजुङलाई सञ्चालन, व्यवस्थापनमा चालु अनुदान	१०००	५००	५0.00
३१	३५०००१०१	हलेसी महादेवस्थान विकास समिति, खोटाङलाई सञ्चालन, व्यवस्थापन अनुदान	२०००	१०००	५0.00
३२	३५०००१०१	बृहत्तरबराहक्षेत्र विकास समिति, सुनसरीलाई पूँजीगत अनुदान	५०००	२५००	५0.00
३३	३५०००१०१	पाथीभराक्षेत्र विकास विकास समिति, ताप्लेजुङलाई पूँजीगत अनुदान	१०००	५००	५0.00
३४	३५०००१०१	हलेसी महादेवस्थान विकास समिति, खोटाङलाई पूँजीगत अनुदान	५०००	२५००	५0.00
३६	३५०००१०१	विकास समितिका पदाधिकारीहरूसँगको समीक्षा बैठक	३००	०	0.00
३७	३५०००१०१	अनुगमन, मूल्याङ्कन निरिक्षण तथा समन्वय	५००	३०९.३	६१.८६
३८	३५००३१३९	विभिन्न समिति, कार्यदलको बैठक भत्ता	३००		0.00
३९	३५००३१३९	धार्मिक तथा परम्परागत प्रकृतिका विद्यालयको विकास र व्यवस्थापनका लागि प्रदेशस्तरीय सहजीकरण र समन्वय समितिको बैठक भत्ता तथा यातायात खर्च	३००		0.00
४०	३५००३१३९	अनुगमन, मूल्याङ्कन, निरीक्षण तथा समन्वय	६००		0.00
४१	३५०९११४०	वौद्धिक अपाङ्गता भएका वालवालिकाहरुका लागि प्रत्येक प्रदेशमा पुर्वाधारयुक्त आवासी यविद्यालय संचालन	५०००	५०००	0.00
४२	३५०९११४०	स्थानीय तहर प्रदेशकोसँगको साझेदारीमा ठूला विद्यालय विकास गर्न छनौट भई DPRतयार भएकाविद्यालयका लागि पूर्वाधार विकास अनुदान	३००००	३००००	0.00
४३	३५०९११४०	शिक्षाविकास तथा समन्वय इकाइसँग कार्यक्रम कार्यान्वयनको समीक्षा तथा समन्वय बैठक	६००	६००	0.00
४४	३५०९११४०	शैक्षिकनीति, कार्यक्रम तथा निर्देशिका सम्बन्धमा अभिमुखीकरण	३००	३००	0.00
४५	३५०९११४०	वार्षिक, चौमासिक प्रतिवेदन तयारी तथा प्रदेश स्तरीय IEMIS व्यवस्थापन	५००	५००	0.00

क.सं.	बजेटउप-शीर्षक नं.	बजेट उपशीर्षक	वार्षिक कायम विनियोजन	चैत्र मसान्तसम्म को खर्च	खर्च प्रतिशत
४६	३५०९११४०	संघ प्रदेश साझेदारीमा प्रदेशबाट सञ्चालित प्राविधिक सर्वेक्षण समेतका आधारमा गुरु योजना बमोजिम विपदबाट क्षति भएका समेत विद्यालयको भौतिक सुधार अनुदान	४८०३८	४८०३८	०.००
४७	३५०९११२६३	राष्ट्रिय व्यावसायिक योग्यता प्रणाली कार्यान्वयनसँग सम्बन्धित अनुभव आदान प्रदानका लागि अवलोकन तथा अध्ययन भ्रमण	७००	०	०.००
४८	३५०९११२६३	व्यावसायिक योग्यता प्रणालीसँग सम्बन्धित सूचना तथा प्रचार प्रसारका लागि औधोगिक मेला,रोजगार मेलाहरुमा स्टल राख्ने	३००	०	०.००
४९	३५०९११२६३	भौचर कार्यक्रम मार्फत पूर्व सिकाइ मान्यता विधि (RPL) बाट सीप परीक्षण	४०००	२४००	६०.००
५०	३५०९११२६३	सिप परीक्षणकेन्द्रहरुको सवलीकरण (मानब संसाधन विकाश, औजार उपकरण आदि साझेदारी सहयोग)	८००	०	०.००
५१	३५०९११२६३	पूर्व RPL Graduates कोAlumni गठनका लागि सहजीकरण	२००	०	०.००
५२	३५०९११२६३	पालिकाहरुमा दक्ष कामदारहरुको नक्साङ्कन र तिनीहरुको दर्ता	५००	०	०.००
५३	३५०९११२६३	रोजगारीका अवसरहरुको लागि रोजगारदाताहरु र RPL Graduates सँग अन्तरक्रिया	३००	०	०.००
५४	३५०९११२६३	टिभेट कार्यालय सञ्चालनका लागि सहयोग	४००	०	०.००
५५	३५०९११२६३	नमूना टिभेट शिक्षण संस्था विकासका लागि सहयोग	६०००	३६००	६०.००
५६	३५०९११२६३	टिभेट सरोकारवालाहरुका लागि कार्याशाला सञ्चालन	४००	०	०.००
५७	३५०९११२६३	परियोजनाका विभिन्न समितिहरुको बैठक सञ्चालन	२००	०	०.००
५८	३५०९११२६३	शिक्षालय सुधार योजना (SIP)/आइ.सि.टी.(ICT)र नमूना शिक्षालय सहयोग कार्यान्वयनको समीक्षा कार्यशाला सञ्चालन	५००	२८८.२	५७.६४
५९	३५०९११२६३	शिक्षालय सुधार योजना कार्यान्वयनका लागि सहयोग	१५६००	९३६०	६०.००
६०	३५०९११२६३	टी.एस.एस.पी. कार्यान्वयन कार्ययोजना तयारी	३००	०	०.००
६१	३५०९११२६३	टिभेट शिक्षण संस्थाको संयुक्त अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण	४००	५३.०५	१३.२६
६२	३५०९११२६३	टिभेट शिक्षालयहरुलाई स्तर निर्धारणको लागि सहजीकरण	३००	०	०.००
६३	३५०९११२६३	प्रादेशिक टिभेट प्रोफाइलको प्रवोधीकरण	४००		२३.१६
६४	३५०९११२६३	मन्त्रालय, टिभेट शिक्षण संस्थाका प्राचार्य, प्रशिक्षक, प्रशासनिक कर्मचारी र व्यवस्थापकहरुलाई क्षमता अभिवृद्धि तालिम सञ्चालन	१६००	०	०.००
६५	३५०९११२६३	प्रादेशिक टिभेट कार्यालय स्थापनाको लागि सहजीकरण	२००	०	०.००
६६	३५०९११२६३	औधोगिक प्रशिक्षार्थी तालिम (३६महिने) संञ्चालन	२३००	०	०.००
६७	३५०९११२६३	परियोजना प्रगति समीक्षा र योजना तर्जुमा सम्बन्धी बैठक र कार्यशाला गोष्ठी प्रतिवेदन	३००	०	०.००
६८	३५०९११२६३	परियोजना सम्बन्धी विभिन्न समितिहरुको बैठक, अनुगमन, सुपरिवेक्षण तथा प्रशासनिक कार्य	४५०	०	०.००
६९	३५०९११२६३	आ.व.२०८०/८१ मा छनोट भइ प्रशिक्षणरत औधोगिक प्रशिक्षार्थी तालिम संञ्चालन निरन्तरता	६०००	३४२८	५७.१३
७०	३५०९११२६३	औधोगिक प्रशिक्षार्थी तालिम (२४महिने) संञ्चालन	११०००	५७०२.०२	५१.८४
७१	३५०९११२६३	आ.व.२०८१/८२ मा छनोट भइ प्रशिक्षणरत औधोगिक प्रशिक्षार्थी तालिम(२४ महिने) संञ्चालन निरन्तरता	२०५००	७५३६.१०१	३६.७६
७२	३५००३९०१	कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	५००	०	०.००
७३	३५००३९०१	औधोगिक प्रशिक्षार्थी तालिम२ ४ महिने सञ्चालन २० जना	११००	५४६.८६	४९.७१
७४	३५००३९०१	दुर्गामा.वि.उर्लाबारीमा अप्रेन्टीसीप कार्यक्रम सञ्चालन निरन्तरता	६००	८५.३	१४.२२
७५	३५००४१०१	श्रमको सम्मान, अन्तरिक रोजगारी, सुरक्षित वैदेशिक रोजगारी तथा सामाजिक र आर्थिक पुनःएकीकरण सम्बन्धमा सचेतना अभियान प्रदेशस्तरीय रिर्टनी संजाललाई अनुदान	२००	०	०.००
७६	३५००४१०१	स्थानीयतहमा तयार भएका श्रमिक प्रोफाईलहरुको तथ्याङ्क अध्ययन बिश्लेषण	३००	०	०.००
७७	३५००४१०१	आप्रवासी स्रोत केन्द्रका कर्मचारीहरुको क्षमता विकासका तालिमहरु (तनाव व्यवस्थापन र वैदेशिक रोजगारी)	५००	०	०.००
७८	३५००४१०१	श्रमरोजगार सम्वन्धी नीति कानुन निर्देशिका रणनीति निर्माण तथा रोजगार सूचना केन्द्र व्यवस्थापन मार्गदर्शन (उत्पादित सामग्रीको बिक्री तथा वितरण सम्वन्धी, वित्तीय साक्षरता रणनीति, श्रम तथा रोजगार ऐन) आदि।	३००	०	०.००

क.सं.	बजेटउप-शीर्षक नं.	बजेट उपशीर्षक	वार्षिक कायम विनियोजन	चैत्र मसान्तसम्म को खर्च	खर्च प्रतिशत
७९	३५००४१०१	श्रमरोजगार तथा आप्रवासी स्रोत उप केन्द्रको सेवा संचालन गरीरहेका स्थानीय सरकारका प्रतिनिधिहरु वीच सेवा प्रभावकारीता सम्वन्धमा छलफल	२००	०	०.००
८०	३५००४१०१	उद्योग वाणिज्यसँगको सहकार्यमा सम्वन्धित वैदेशिक रोजगारीवाट फर्किएका व्यक्तिहरुको ज्ञान सीप र अनुभव व्यवस्थीत वनाउन समन्वय छलफल	२००	०	०.००
८१	३५००४१०१	वैदेशिक रोजगारी बाट फर्किएका व्यक्तिहरुको सफलताको कथाहरु संकलन तथा प्रकाशन	२००	०	०.००
८२	३५००४१०१	डिजिटल लिटरेसी (श्रमसंसार, सुरक्षित वैदेशिक रोजगारी र वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका युवाहरुको लागि पुनःएकीकरण को सचेतीकरणका सन्देश सहितको) कार्यक्रम	५००	०	०.००
८३	३५००४१०१	कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	५००	३६९	७३.८०
८४	३७१००१०१	प्रदेशतहमा रोजगार सेवा केन्द्रका कर्मचारीहरुलाई सुरक्षित वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी तालिम	५८६	०	०.००
८५	३७१००१०१	प्रदेश तहमा आप्रवासी कामदार सञ्चालको क्षमता विकास तालिम :	४७३	०	०.००
८६	३७१००१०१	प्रदेशस्तरमावित्तीय साक्षरता सहजकर्ताका लागि क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम :	५००	०	०.००
८७	३७१००१०१	सुचना, शिक्षा तथा संचार सामाग्री निर्माण तथा छपाई (स्थानिय तह, रोजगार सेवा केन्द्रतथा स्रोत केन्द्रको प्रयोगार्थ	३००	०	०.००
८८	३७१००१०१	अन्तराष्ट्रिय आप्रवासी कामदार दिवसको सन्दर्भमा अन्तरक्रिया तथा सचेतनामूलक कार्यक्रम :	१००	०	०.००
८९	३७१००१०१	प्रदेश कार्यक्रम समन्वय समितिको बैठक संचालन	२००	०	०.००
९०	३७१००१०१	प्रदेश आप्रवासी स्रोत केन्द्र (संचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि पुनरावलोकन तथा निर्माण)	३००	०	०.००
९१	३७१००१०१	प्रदेश कार्यक्रम समन्वय तथा कार्यन्वयन एकाईको वैठक व्यवस्थापन खर्च	५०	०	०.००
९२	३७१००१०१	प्रदेशतहमा सामी कार्यक्रमको अर्धवार्षिक समिक्षा र कार्ययोजना तर्जुमा कार्यक्रम	४५५	०	०.००
९३	३७१००१०१	स्थानिय तहका वैदेशिक रोजगारीसंग सम्बन्धित विषयगत समिति, शाखाका संयोजक, GESI फोकल सहित सम्बन्धित कर्मचारीलाई सुरक्षित वैदेशिक रोजगार सम्बन्धि प्रदेश तहमा अभिमुखीकरण कार्यक्रम	४५५	०	०.००
९४	३७१००१०१	आप्रवासी श्रोत केन्द्रका सुचना तथा परामर्शकर्ताका लागि पारिश्रमिक	९०४०	०	०.००
९५	३५०९११३९	परियोजना निर्देशक समितिको बैठक	१५०	०	०.००
९६	३५०९११३९	परियोजना समन्वय तथा कार्यान्वयन समितिको बैठक	९०	०	०.००
९७	३५०९११३९	परियोजना समन्वय तथा कार्यान्वयन इकाईको बैठक	१५०	०	०.००
९८	३५०९११३९	चालुआ .व. पहिलो चरणको समीक्षा गोष्ठी-संघ, प्रदेश र स्थानीय तहलाई सहभागी गराएर	५००	०	०.००
९९	३५०९११३९	अन्तराष्ट्रिय आप्रवासी श्रमिक दिवस कार्यक्रम १८ डिसेम्बर	३००	२१८	७२.६७
१००	३५०९११३९	वैदेशिक रोजगारी बाट फर्केका व्यक्तिले व्यवसाय सञ्चालन गरेर अधिकतम रोजगारी प्रदान गरेकोलाई प्रोत्साहन गर्न सम्मान गर्ने कार्यक्रम	६००	०	०.००
१०१	३५०९११३९	प्रदेशस्तरीय सामाजिक र आर्थिक पुनः एकीकरणका सम्बन्धमा सेवा प्रदायकहरुसँग समन्वय बैठक	५००	०	०.००
१०२	३५०९११३९	प्रदेशसभा सचिवालयको विषयगत समितिहरुसँग पुनः एकीकरणको सम्बन्धमा छलफल तथा अन्तरक्रिया	३००	०	०.००
१०३	३५०९११३९	पुनःएकीकरण सम्बन्धी सूचना/अडियो/भिडियो प्रसारण	२००	०	०.००
१०४	३५०९११३९	वैदेशिक रोजगार तथा पुनःएकीकरण सम्बन्धी नीति, ऐन, नियमावली तथा निर्देशिका निर्माण तथा परिमार्जन	३००	०	०.००
१०५	३५०९११३९	प्रदेशरोजगार सूचना केन्द्रको सुदृढीकरण सहयोग (सफ्टवेर अद्यावधिक, सूचना सामाग्री छपाई)	१००	०	०.००
१०६	३५०९११३९	प्रदेश रोजगार सूचना केन्द्र र रोजगार सेवा केन्द्र बीच समन्वय बैठक	१००	०	०.००

क.सं.	बजेटउप-शीर्षक नं.	बजेट उपशीर्षक	वार्षिक कायम विनियोजन	चैत्र मसान्तसम्म को खर्च	खर्च प्रतिशत
१०७	३५०९११३९	अन्तरप्रदेश मन्त्रालयबीच समन्वय बैठक तथा अवलोकन भ्रमण	३००	१८०	५९.८३
१०८	३५०९११३९	वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका व्यक्तिहरुको सञ्जालहरु निर्माण तथा सञ्जालको कार्ययोजना सञ्चालनमा सहजीकरण	३१५०	०	0.00
१०९	३५०९११३९	रिटर्नि सञ्जालका सदस्यहरुका लागि क्षमता अभिवृद्धी तालिम	४५०	०	0.00
११०	३५०९११३९	प्रदेशकोअन्तर-मन्त्रालय समन्वय बैठक (रिटर्नीको आवश्यकता तथा सवाल सम्बोधन गर्न)	२००	०	0.00
१११	३५०९११३९	वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका व्यक्तिलाई व्यावसायिक तालिम तथा प्रमाणीकरणको सहजीकरण	५०	३०	६0.00
११२	३५०९११३९	श्रम, रोजगार साथै विप्रेषण सम्बन्धि सर्वेक्षण तथा प्रतिवेदन (सुनसरी, झापा, मोरंगका सबै स्थानीय तह)	८००	०	0.00
११३	३५०९११३९	सार्वजनिक स्थलमा विधुतीय सूचना बोर्ड जडान तथा व्यवस्थापन खर्च	६२	३८	६१.२९
११४	३५०९११३९	पुनःएकीकरण सम्बन्धी सचेतना अधिबृद्धिमा सञ्चारकर्मी परिचालन तथा छलफल बैठक	२००	०	0.00
११५	३५०९११३९	निजिक्षेत्रसंगको सहकार्यका लागि रोजगारदाताहरुको प्रदेशस्तरीय संघ/संस्था/संगठन सँग समन्वय बैठक	१००	०	0.00
११६	३५०९११३९	रिटर्नीको आवश्यकता तथा सवाल सम्बोधन गर्न निजि क्षेत्रसंगको सहकार्य तथा परिचालन खर्च	२००	०	0.00
११७	३५००४०१६	तालिम तथा रोजगार सूचना सम्बन्धी सफ्टवेयर सञ्चालन र व्यवस्थापन	१००	०	0.00
११८	३५००४०१६	स्थानीय तथा राष्ट्रिय मिडियामा/सञ्चार माध्यमबाट रोजगार/रोजगार सूचनाकेन्द्र/रोजगारदाताका बिषयमा सूचना सम्प्रेषण	१००	०	0.00
११९	३५००४०१६	रोजगारदातार श्रमिक बिच अन्तर संवाद कार्यक्रम	३००	०	0.00
१२०	३५००४०१६	वेरोजगार र रोजगारदाताबीच समन्वय तथा सहजीकरणका लागि विभिन्न Expo हरुमा रोजगार Stall संचालन	४००	३४१	८५.२५

२.१२. स्वास्थ्य मन्त्रालय (३७०)

परिचय

कोशी प्रदेश सरकारको स्वास्थ्य मन्त्रालय, नेपालको संविधानले सुनिश्चित गरेको स्वास्थ्यसम्बन्धी मौलिक हकलाई कार्यान्वयन गर्दै प्रदेशका सम्पूर्ण नागरीकहरूलाई सर्वसुलभ र गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने प्रमुख उद्देश्यका साथ स्थापना भएको हो। यस मन्त्रालयले कोशी प्रदेशभित्र प्रादेशिक स्वास्थ्य नीति, कानुन तथा मापदण्डहरूको तर्जुमा, स्वास्थ्य सेवाको नियमन, सरुवा तथा नसर्ने रोगहरूको नियन्त्रण, र संवेदनशील औषधी तथा स्वास्थ्य सामग्रीहरूको आपूर्ति व्यवस्थापन जस्ता महत्त्वपूर्ण कार्यहरू सम्पादन गर्दछ। यस मन्त्रालय मातहत स्थायी प्रकृतिका प्रदेश स्वास्थ्य निर्देशनालय, प्रदेश स्वास्थ्य तालिम केन्द्र, प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला, प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र, १४ वटा अस्पतालहरु, १४ वटा स्वास्थ्य कार्यालयहरु, १४ वटा आयुर्वेद औषधालय/स्वास्थ्य केन्द्रहरु गरी ४६ वटा कार्यालयहरु रहेका छन् भने अस्थायी प्रकृतिका १/१ वटा प्रदेश स्वास्थ्य आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र, विराटनगर र कोशी अस्पताल कोभिड-१९ उपचार केन्द्र, विराटनगर रहेको छन् ।

क) आ.व.२०८१/०८२ को विनियोजित बजेट र खर्च (रकम रू. हजारमा)

क्र. स.	बजेट कोड	बजेट उपशीर्षक	वार्षिक कायम विनियोजन (रु. हजारमा)	खर्च	खर्च प्रतिशत
१	३७०००११	स्वास्थ्य मन्त्रालय	७९१५७	३८४६६	४८.५९
२	३७०००१०१	आपतकालीन तथा अन्य महामारी व्यवस्थापन	३४५३८	१६३२५	४७.२७
३	३७००१०११	प्रदेश स्वास्थ्य तालिम केन्द्र	११४८७	७९७५	६९.४३
४	३७००१०१२	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र	२५१२७	१९४४३	७७.३८
५	३७००१०१३	प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला	२५२३७.०९	२००१८	७९.३२
६	३७००११०१	स्वास्थ्य निर्देशनालय	३२७५३	२६६६२	८१.४
७	३७००११०२	स्वास्थ्य कार्यालयहरू	१८८५८१	१४४२४२	७६.४९
८	३७००११०३	जनस्वास्थ्य सेवा सवलिकरण तथा विस्तार कार्यक्रम	३१७५५२	२३७६१०	७४.८३
९	३७००२१०२	अस्पतालहरू	७२०४९२	५४६२५६	७५.८२
१०	३७००२१०३	अस्पताल सेवा सुदृढीकरण तथा विस्तार कार्यक्रम	८०१६६६.९१	४७०६७४	५८.७१
११	३७००२१०५	प्रादेशिक स्वास्थ्य आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र	४४००	६९८	१५.८६
१२	३७००३१०१	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र	१५६३६८	१२१००४	७७.३८
१३	३७००३१०२	आयुर्वेद औषधालयहरु (प्रादेशिक आयुर्वेद अस्पताल लखनपुर)	३८५५४	३१२१२	८०.९६

ख) आ.व.२०८२/०८३ को नीति तथा कार्यक्रम/बजेट वक्तव्यको बुँदा र कार्यान्वयनको स्थिति (चैत्र मसान्तसम्मको)

क्र.सं.	नीति तथा कार्यक्रम को बुँदा नं	नीति तथा कार्यक्रमको मुख्य बेहोरा	कार्यान्वयनको स्थिति
१	५५	मेरो स्वास्थ्य मेरो जिम्मेवारी स्वास्थ्य साक्षरता अभियान सञ्चालन एवं सर्ने नसर्ने र मानसिक रोगको रोकथामका लागि प्रणालीगत सुधार	मेरो स्वास्थ्य मेरो जिम्मेवारी अभियानको शुभारम्भ कार्यक्रम मिति २०८२।११।०१ गते सुरु भई सोही अभियानको अवधारणामा मन्त्रालय, स्वास्थ्य कार्यालय, आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, अस्पतालहरुबाट समुदायस्तर स्क्रिनिङ, स्वास्थ्य प्रवर्द्धनात्मक क्रियाकलाप, पत्रकारहरुलाई अभिमुखीकरण कार्यक्रम, भान्साघर सुधार कार्यक्रम, नागरीक आरोग्य कार्यक्रम, जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन भइरहेको र अभियान निरन्तर रहेको।
२	५६	विशेषज्ञ सेवा विस्तार एवं विद्युतीय सूचना प्रणाली सुदृढीकरण	जिल्ला अस्पताल खोटाङलाई ५० शैय्यामा स्तरोन्नति गरिएको, विशेषज्ञ चिकित्सक प्रोत्साहन सम्बन्धी कार्यविधि स्वीकृतिको प्रक्रियामा रहेको। अस्पताल सेवा सुधार तथा विस्तार कार्यक्रम मार्फत् आवश्यकताका आधारमा सबै अस्पतालहरुमा मेडिकल औजार उपकरण खरिद र भौतिक पूर्वाधार व्यवस्थापन भई

क.सं.	नीति तथा कार्यक्रम को बुँदा नं	नीति तथा कार्यक्रमको मुख्य बेहोरा	कार्यान्वयनको स्थिति
			सेवा प्रदान भइरहेको। GIOMS सेवा मन्त्रालय मातहतका कार्यालयहरुमा विस्तार भइरहेको।
३	57	प्रदेश स्वास्थ्य आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको संरचना सुदृढीकरण एवं जिपिस जडित एम्बुलेन्स सेवा विस्तार	चौवालिस वटा एम्बुलेन्समा जीपीएस जडान गरी ट्र्याकिङ सहितको एम्बुलेन्स सेवा विस्तार गरिएको। Provoncial health emergency preparedness and response plan 2025 स्वीकृत भएको।
४	५८	कोशी घुम्ती अस्पताल सञ्चालन	झापाको कमल गाउँपालिकामा एकपटक विशेषज्ञ सेवा सहितको मोबाइल भ्यानमार्फत् कोशी घुम्ती अस्पताल सञ्चालन भई जम्मा ३६३ जना सेवाग्राही लाभान्वित भएको, त्यसपश्चात् उक्त अस्पताल चालु आथिक वर्षमा सञ्चालन नभएको।
५	५९	शैलजा आचार्य हृदयरोग केन्द्रको सेवा विस्तार तथा रुपान्तरण	कार्यान्वयन हुन नसकेको, अस्थायी दरबन्दीमै रहेको, जग्गाको भाडासम्बन्धी मामिलामा छलफल भइरहेको।
६	६०	प्रादेशिक आयुर्वेद अस्पताल लखनपुरलाई विशेषज्ञ प्रेषण अस्पताल र तालिम केन्द्रका रुपमा विकास, आयुर्वेद प्रतिष्ठानसम्बन्धी अध्ययन प्रतिवेदन कार्यान्वयन तथा जडीबुटीजन्य औषधीको प्रवर्द्धन ।	तालिम साइटको रुपमा विकास गर्न प्रदेश स्वास्थ्य तालिम केन्द्रबाट प्रारम्भिक अध्ययन भएको। उच्चस्तरीय आयुर्वेद अध्ययन प्रतिवेदन कार्यान्वयनको चरणमा रहेको।
७	६१	विद्यालयलाई स्वास्थ्य प्रवर्द्धनात्मक विद्यालयको रुपमा सूचीकरण एवं विद्यलाय नर्सिङ्ग सेवा विस्तार तथा सुदृढीकरण	प्रदेश भरि जम्मा १७९ वटा विद्यालयबाट विद्यालय नर्सिङ्ग सेवा निरन्तर रुपमा सञ्चालनरत।
८	६२	बालबालिकाको खोप र पोषण साथै किशोरकिशोरी, गर्भवती र सुत्केरीको पोषण अवस्थालाई सुधार एवं महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविकालाई प्रोत्साहन।	नियमित कार्यक्रमको रुपमा सञ्चालन भइरहेको।
९	६३	महिला प्रजनन स्वास्थ्य, सुरक्षित मातृत्व र लैङ्गिक हिंसाबाट हुने स्वास्थ्य प्रतिकूलता व्यवस्थापनको सुदृढीकरण	स्वास्थ्य कार्यालयहरु मार्फत् प्रजनन रुग्णता सम्बन्धी स्क्रिनिङ कार्यक्रम सञ्चालन भएको, प्रसुति जटिलताका लागि अस्पतालहरुबाट प्रेषण सहायतासेवा प्रदान भइरहेको, MNH coaching एवं Mentoring कार्यक्रम मार्फत् बर्थिङ सेन्टरहरुमा आवश्यकताका आधारमा क्लिनिकल र औजार उपकरण सहायता प्रदान भइरहेको, OCMC मार्फत् लैंगिक हिंसाबाट हुने स्वास्थ्य प्रतिकूलताको परीक्षण र व्यवस्थापन भइरहेको।
१०	६६	प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशालालाई रेफरल ल्याबको रुपमा विकास, प्रदेश भरिका सरकारी प्रयोगशालाहरुबाट नमूना ढुवानी व्यवस्थापन, लक्षित वर्गका लागि प्रयोगशाला परीक्षणमा सहुलियतको व्यवस्थापन ।	प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशालाबाट प्रदेशभित्रका प्रयोगशालाहरुको गुणस्तर नियमनसम्बन्धी मापदण्ड बमोजिम नियमित अनुगमन भइरहेको, निःशुल्क रुपमा नमूना ढुवानी व्यवस्थापन गरी प्राप्त नमूनाहरुको परीक्षण कार्य भइरहेको र प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशालामा परीक्षण हुन नसक्ने नमूनाहरु राष्ट्रिय जनस्वास्थ्य प्रयोगशालामा परीक्षणका लागि व्यवस्थापन गरिएको। लक्षित वर्गका लागि प्रयोगशाला परीक्षणमा सहुलियतको व्यवस्था गरिएको।
११	६७	अत्यवाश्यक औषधी तथा स्वास्थ्य सामग्रीको अविच्छिन्न आपूर्तिको व्यवस्थापन ।	नियमित कार्यक्रमको रुपमा सञ्चालन भइरहेको।

ग) आ.व.२०८२/०८३ को चैत्र मसान्तसम्म हासिल भएका मुख्य-मुख्य उपलब्धि

सि.नं	मुख्य मुख्य कार्यक्रमको नाम	वार्षिक लक्ष्य (परिमाण)	चैत्र मसान्त सम्मको उपलब्धि(परिमाण)
१	कोशी घुम्ती अस्पताल सञ्चालन	वर्षमा कम्तीमा ३ पटक	१ पटक
2	सीटिस्क्यान मेसिन खरिद	१ वटा	०

सि.नं	मुख्य मुख्य कार्यक्रमको नाम	वार्षिक लक्ष्य (परिमाण)	चैत्र मसान्त सम्मको उपलब्धि(परिमाण)
३	मेरो स्वास्थ्य मेरो जिम्मेवारी अभियान सञ्चालन	निरन्तर कार्यक्रम	निरन्तर चलिरहेको
४	औषधी खरिद (अस्पताल, जनस्वास्थ्य, आयुर्वेद)	0	0
5	विपन्न वर्गका दृष्टिविहीन बालबालिकाहरुका लागि AI जडित चस्मा व्यवस्थापन	२५ वटा	०
६	स्वास्थ्य सेवा परिमार्गनका लागि विस्तृत पार्श्वचित्र निर्माण तथा कार्यान्वयन	१ पटक	१ पटक
७	प्रयोगशाला नमूना परीक्षणका लागि निःशुल्क ढुवानी सेवा	आवश्यकता अनुसार	आवश्यकता अनुसार
८	महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविका प्रोत्साहन	८०८७ जना	
9	निजी सरकारी साझेदारीमा खोटाङ जिल्लामा जडीबुटी उत्पादन तथा प्रशोधन केन्द्र स्थापना तथा सञ्चालन	१ पटक	०
१०	स्वास्थ्यकर्मीहरुको क्षमता अभिवृद्धि	१३ वटा	१० वटा
११	मेडिकल औजार उपकरण खरिद	आवश्यकता अनुसार	आवश्यकता अनुसार
१२	विशेषज्ञ चिकित्सक प्रोत्साहन भत्ता	आवश्यकता अनुसार	आवश्यकता अनुसार
13	नसर्ने रोग नियन्त्रणका लागि नागरीक आरोग्य अभियान तथा समन्वय कार्यक्रम	१४ वटा जिल्लामा नियमित कार्यक्रम	१४ वटा जिल्लामा नियमित कार्यक्रम
14	विद्यालय नर्सिङ्ग कार्यक्रम सफ्टवेयर टुल्स निर्माण	१ वटा	१ वटा
१५	गर्भवती सुत्केरीको निःशुल्क प्रयोगशाला परीक्षण र १० वर्षमुनिका बालबालिकाहरुको निःशुल्क उपचार सेवा कार्यक्रम	आवश्यकता अनुसार	आवश्यकता अनुसार
१६	न्यूनतम सेवा मापदण्ड स्रोत व्यक्ति क्षमता अभिवृद्धि	१	१
१७	प्रादेशिक अस्पतालमा विशेषज्ञ सेवा प्रदान गर्नको लागि निजी तथा सामुदायिक सेवा प्रदायक अस्पताल तथा अन्य सरोकारवालासगं समन्वयात्मक छलफल	१	१
१८	क्लिनिकल अडिट तालिम सञ्चालन	१	१

घ) चालु आ.व.२०८२।०८३ को चैत्र मसान्त सम्मको खर्च (रकम रू. हजारमा)

सि.नं	बजेट उपशीर्षक	वार्षिक कायम विनियोजन	चैत्र मसान्तसम्मको खर्च	खर्च %
१	३७०००००११३ स्वास्थ्य मन्त्रालय	५८८३८	२२८७५	३९.४८
२	३७०००००११४ स्वास्थ्य मन्त्रालय	३९००	५८२	१४.९२
३	३७००१०११३ प्रदेश स्वास्थ्य तालिम केन्द्र	१५१२१	६०८८	४०.४
४	३७००१०११४ प्रदेश स्वास्थ्य तालिम केन्द्र	१२००	०	०
५	३७००१०१२३ प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र	२२६८९	१०९१५	४९.१९
६	३७००१०१३३ प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला	३१२०१	१७७००	५७.०४
७	३७००११०१३ स्वास्थ्य निर्देशनालय	३६५६३	१९५१७	५३.३८

सि.नं	बजेट उपशीर्षक	वार्षिक कायम विनियोजन	चैत्र मसान्तसम्मको खर्च	खर्च %
८	३७००११०१४ स्वास्थ्य निर्देशनालय	८००	६४५	८०.६३
९	३७००११०२३ स्वास्थ्य कार्यालयहरू	१९९७६८	१०९२७७	५६.०१
१०	३७००११०२४ स्वास्थ्य कार्यालयहरू	९००	१९९	२२.११
११	३७००११०३३ जनस्वास्थ्य सेवा सवलीकरण तथा विस्तार कार्यक्रम	४०५८०५	१२३४३५	२८.४१
१२	३७००११०३४ जनस्वास्थ्य सेवा सवलीकरण तथा विस्तार कार्यक्रम	१११००	२५७४	२३.१९
१३	३७००२०११४ प्रविधिमुलक विशेषज्ञ स्वास्थ्य सेवा सवलीकरण कार्यक्रम(संघ विशेष अनुदान)	६००००	९७९३	१६.३२
१४	३७००२१०२३ अस्पतालहरू	७६८३९३	३७४७१३	५१.०५
१५	३७००२१०२४ अस्पतालहरू	२३६१	०	०
१६	३७००२१०३३ अस्पताल सेवा सुदृढीकरण तथा विस्तार कार्यक्रम	४८४४११	१३८८४७	२७.८८
१७	३७००२१०३४ अस्पताल सेवा सुदृढीकरण तथा विस्तार कार्यक्रम	३४१०८६	१६८२०	४.८९
१८	३७००३१०१३ जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र	१३७३९७	६५५३९	४८.२१
१९	३७००३१०१४ जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र	९४५३	३६०२	४०.७
२०	३७००३९०१३ आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवा सवलीकरण	६९०१५	२६२६१	३८.०५

२.१३ प्रदेश योजना आयोग (३९१)

(क) आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को खर्च प्रगति (रकम रू. हजारमा)

बजेट उपशीर्षक नं.	बजेट उपशीर्षक	वार्षिक बजेट	खर्च रकम
२९१०००११३	चालु	४९९२८	२९८३१
३९१०००११४	पूजिगत	१९००	५५६
	जम्मा	५१८२८	३०३८८

(ख) आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को चैत्र मसान्त सम्मको खर्च प्रगति (रकम रू. हजारमा)

बजेट उपशीर्षक	वार्षिक कायम विनियोजित बजेट	खर्च रकम	खर्च प्रतिशतमा
चालु	६४५००	१६९५०	२६.२७
पूजिगत	६०००	३९१४	६५.२४

(घ) आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ नीति कार्यक्रम तथा बजेट कार्यान्वयन

बजेट वक्तव्यको बुँदा नं. र संक्षिप्त व्यहोरा	कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन अवस्था
१९६. प्रदेशस्तरीय आयोजना छनौट तथा वर्गीकरण सम्बन्धी कार्यविधि २०८०, बहुवर्षीय ठेक्का सहमति सम्बन्धी मापदण्ड, २०८१ र आयोजना बैंक व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८१ लाई एकीकृत गरीनेछ ।	आयोजना छनौट तथा आयोजना बैंक सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम	• आयोजना वर्गीकरण आधार तथा मापदण्ड निर्धारण र आयोजना बैङ्क व्यवस्थापन कार्यविधि २०८२ स्वीकृत। • आयोजना बैङ्क सूचना प्रणाली अद्यावधिक र अभिमुखीकरण कार्यक्रम psp को सहयोगमा सम्पन्न भएको